Gemeente Amsterdam

Najaarsnota 2022

Dit is een publicatie van de Gemeente Amsterdam
Postbus 202, 1000 AE Amsterdam
www.amsterdam.nl

Vormgeving: OBT, Den Haag
Fotografie: Fotobank Amsterdam

Datum: 27 oktober 2022

Inhoudsopgave

Voorwoord 4

Leeswijzer 5

1. Financiële hoofdlijnen 7

2. Programma's 11

2.1 Veiligheid 12
2.2 Verkeer, vervoer en waterstaat 16
2.3 Economie 24
2.4 Kunst, cultuur en erfgoed 27
2.5 Onderwijs 30
2.6 Sport 32
2.7 Werk, inkomen en participatie 34
2.8 Volksgezondheid, jeugd en zorg 41
2.9 Duurzaamheid en ruimtelijke ordening 47
2.10 Grond 55
2.11 Wonen en groen 59
2.12 Moderne open overheid 64
2.A Algemene dekkingsmiddelen 67
2.B Bestuur en organisatie 76

3. Personeel en organisatie 83

4. Voortgang aanbevelingen van de rekeningencommissie en ACAM 85

5. Programma's 90

5.1 Begrotingswijzigingen Najaarsnota 2022 91
5.2 Doelenraming 94
5.3 Taakveldenraming 104
5.4 Verloopstaat reserves 106
5.5 Verloopstaat voorzieningen 114
5.6 Brugstaat 118

Voorwoord

Beste Amsterdammer,

Voor u ligt de Najaarsnota 2022 met daarin de meest actuele stand van zaken van de gemeentefinanciën. Ten opzichte van de Viermaandsrapportage 2022, de laatst vastgestelde begroting, verbetert het saldo zich in deze najaarsnota. Dit komt vooral door de ontvangen compensatie voor corona in de mei- en septembercirculaire.

De effecten van de coronapandemie zijn echter nog steeds zichtbaar in de gemeente-financiën. Dit jaar brak de oorlog in Oekraïne uit en kregen we te maken met stijgende energieprijzen, rentestijgingen, hoge inflatie en stijgende bouw- en grondstofkosten.

Het college houdt vast aan de prioriteiten uit het coalitieakoord en investeert meer in Amsterdammers en wijken die dat het hardste nodig hebben en in duurzaamheid. De komende jaren investeren we ruim 4 miljard in de stad en de Amsterdammers. In 2023 gaat er 1 miljard naar het ontwikkelen van nieuwe woongebieden, noodzakelijk onderhoud zoals kades en bruggen, de energietransitie, wonen, scholen, sportfaciliteiten, speeltuinen, parken, buurthuizen, kunst- en cultuurvoorzieningen en infrastructuur.

Een najaarsnota publiceren betekent ook altijd een hoop werk. Ik wil de financiële medewerkers van de gemeente hartelijk bedanken dat zij hier zo hard aan hebben gewerkt de afgelopen maanden.

Met vriendelijke groet,

Wethouder Hester van Buren

Leeswijzer

In de najaarsnota gaan wij in op de financiële en beleidsmatige afwijkingen ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting. In deze leeswijzer lichten wij alle onderdelen van de najaarsnota toe.

Financiële hoofdlijnen

In deze paragraaf staan de financiële hoofdlijnen voor het jaar 2022. We beschrijven de belangrijkste ontwikkelingen en aandachtspunten voor de gemeente Amsterdam. Ook lichten wij de meest opvallende financiële mutaties richting het einde van het jaar toe.

Programma's

De Najaarsnota 2022 is opgebouwd uit twaalf programma's, het overzicht algemene dekkingsmiddelen en het programma Bestuur en Organisatie, inclusief het overzicht overhead. De twaalf programma's zijn onderverdeeld in programmaonderdelen.
Per programmaonderdeel gaan wij in op de financiële en beleidsmatige afwijkingen en ontwikkelingen.

De financiële tabellen laten de begrotingswijzigingen zien die in de najaarsnota zijn verwerkt. De begrotingswijzigingen zetten we af tegen de laatste stand van de begroting. Voor deze najaarsnota is dat de stand van de Viermaandsrapportage 2022. De begrotingswijzigingen leiden tot een aangepaste begrotingsstand die wij meenemen in de kolom 'Najaarsnota 2022'.

Personeel en organisatie

In deze paragraaf doen wij verslag van de ontwikkelingen op het gebied van personeel en externe inhuur.

Voortgang van de aanbevelingen van rekeningencommissie, ACAM en Rekenkamer

In de Najaarsnota 2022 rapporteert het college over de opvolging van de aanbevelingen van de rekeningencommissie en ACAM. In deze paragraaf is een monitor opgenomen waarin onder meer duidelijk wordt of een aanbeveling is afgedaan of niet, in welke gevallen een voortgangsbrief of -rapportage aan de orde is en wanneer die is of zal worden ingebracht in een raadscommissie.

Financiële overzichten

In deze paragraaf staan de begrotingswijzigingen, doelenraming, taakveldenraming, de verloopstaat reserves en voorzieningen en de brugstaat.

1

1 Financiële hoofdlijnen

Volgens de Beleidsnota P&C rapporteert het college in de najaarsnota over de uitputting van de begroting van het lopende jaar. Deze vorm van rapporteren is niet verplicht vanuit wetgeving of vanuit het Besluit begroting en verantwoording (BBV). Met de najaarsnota informeert het college de raad over verwachte afwijkingen ten aanzien van het beleid en de financiën.

De afwijkingen op de financiën zetten we af tegen de laatste stand van de begroting die door de raad is vastgesteld. Voor de Najaarsnota 2022 is dat de begrotingsstand 2022 zoals opgenomen in de Viermaandsrapportage 2022. De afwijkingen die in deze najaarsnota worden gepresenteerd als begrotingswijzigingen geven een aanwijzing voor het verwachte rekeningresultaat.
Omdat de najaarsnota met name een prognose-instrument voor de realisatie is, blijven daarmee natuurlijk onzekerheden of de realisatie 2022 overeenkomstig zal zijn.

In dit hoofdstuk geven we een tussentijds overzicht van onze financiën op hoofdlijnen. In paragraaf 1.1 komen de belangrijke financiële ontwikkelingen aan bod. We tonen onder andere de prognose van het rekeningresultaat en de totalen per programma van de begroting. Ten slotte staan we stil bij de verwachte uitgaven en bijbehorende inkomsten vanuit het Rijk voor de opvang van Oekraïners.

1.1 Het financiële beeld

De financiële ontwikkelingen in de Najaarsnota 2022 laten het volgende beeld zien van het verwachte rekeningresultaat.

(bedragen x € 1 miljoen)

	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	5.746,4	451,0	6.197,4
Lasten	6.171,5	87,7	6.259,2
Saldo van baten en lasten	**-425,1**	**363,3**	**-61,8**
Onttrekkingen	1.519,6	-67,3	1.452,3
Toevoegingen	1.131,6	146,3	1.278,0
Saldo van onttrekkingen en toevoegingen	**388,0**	**-213,7**	**174,3**
Totaal	**-37,1**	**149,7**	**112,6**

De laatst vastgestelde begroting betreft de stand uit de Viermaandsrapportage 2022, die sloot op € 37,1 miljoen negatief. In deze najaarsnota verbetert het saldo voor 2022 ten opzichte van de Viermaandsrapportage 2022 met € 149,7 miljoen. Dit saldo is inclusief de toevoeging aan de algemene reserve van € 112,5 miljoen, zoals gemeld in de Begroting 2023. De toevoeging betreft het overschot voor het jaar 2022 en leidt tot een stevig herstel van de algemene reserve. Het overschot wordt onder andere veroorzaakt door de ontvangen coronacompensatie.

Hieronder zijn de begrotingsafwijkingen 2022 per programma weergegeven.

(bedragen x € 1 miljoen)

		Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Programma 1 Veiligheid	Baten	19,5	-2,2	17,2
	Lasten	-238,2	2,7	-235,5
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	Baten	424,9	-10,5	414,4
	Lasten	-548,5	45,1	-503,4
Programma 3 Economie	Baten	22,6	0,0	22,7
	Lasten	-72,9	7,5	-65,4
Programma 4 Kunst, cultuur en erfgoed	Baten	0,9	0,7	1,6
	Lasten	-191,9	4,3	-187,5
Programma 5 Onderwijs	Baten	71,1	-3,7	67,4
	Lasten	-274,7	8,3	-266,4
Programma 6 Sport	Baten	31,3	-3,5	27,8
	Lasten	-93,2	4,7	-88,5
Programma 7 Werk, inkomen en participatie	Baten	648,1	57,6	705,7
	Lasten	-1.082,7	-159,7	-1.242,5
Programma 8 Volksgezondheid, jeugd en zorg	Baten	171,5	43,2	214,7
	Lasten	-1.225,8	-29,4	-1.255,3
Programma 9 Duurzaamheid en ruimtelijke ordening	Baten	424,1	-4,6	419,5
	Lasten	-476,1	12,4	-463,7
Programma 10 Grond	Baten	758,2	52,8	810,9
	Lasten	-561,2	-62,4	-623,5
Programma 11 Wonen en groen	Baten	103,9	28,3	132,2
	Lasten	-418,8	-22,1	-440,8
Programma 12 Moderne open overheid	Baten	31,0	3,1	34,1
	Lasten	-122,8	4,8	-118,0
Programma A Algemene dekkingsmiddelen	Baten	4.474,5	215,0	4.689,5
	Lasten	-1.290,9	-56,3	-1.347,2
Programma B Bestuur en organisatie	Baten	84,3	7,6	91,9
	Lasten	-705,5	6,0	-699,5
Totaal		**-37,1**	**149,7**	**112,6**

Het positieve saldo van de niet-neutrale begrotingsmutaties in deze najaarsnota van in totaal € 149,7 miljoen wordt vooral veroorzaakt door:

- Het positieve effect voor het jaar 2022 van € 44,4 miljoen op de algemene middelen uit de Septembercirculaire 2022 (voor 2023 en verder was hier reeds op geanticipeerd in de Begroting 2023). De financiële consequenties als gevolg van de Septembercirculaire 2022 worden conform de bestendige lijn voor 2022 betrokken bij Najaarsnota 2022. Het effect van de Septembercirculaire 2022 voor de jaren 2023 en verder ligt voor bij de integrale besluitvorming van de Voorjaarsnota 2023.
- Hogere opbrengsten toeristenbelasting van € 40,2 miljoen door de zich sneller herstellende bezoekerseconomie. Bij de Viermaandsrapportage 2022 waren tegen de achtergrond van de snel verspreidende omikron-variant, nieuwe lockdowns en een langzamer herstel van de bezoekerseconomie dan aanvankelijk verwacht de geraamde opbrengsten toeristenbelasting nog met € 55,2 miljoen naar beneden bijgesteld.
- In de Begroting 2023 zijn het coalitieakkoord, het Amsterdams steunfonds, de herziene gemeentefondsuitkering uit de Meicirculaire 2022, rentestijgingen, een toevoeging aan de algemene reserve en overige ontwikkelingen verwerkt (zie financieel beeld in de Begroting 2023). De mutaties van de Begroting 2023 die effect hebben op het jaar 2022 zijn opgenomen als onderdeel van de totale begrotings-wijziging in deze Najaarsnota 2022. Het saldo van deze begrotingswijzigingen is € 37,1 miljoen positief waarmee het negatieve eindsaldo van de Viermaands-rapportage 2022 is gedekt.
- Incidentele vrijval van middelen ten behoeve van loon- en prijsontwikkeling van € 24,4 miljoen. Tegelijkertijd zien we het risico dat de geboden nominale compensatie in 2023 niet voldoende is om de prijsontwikkelingen in bijvoorbeeld de energierekening te compenseren.

Opvang Oekraïners

In de Najaarsnota 2022 zijn ook de verwachte uitgaven en bijbehorende inkomsten vanuit het Rijk voor de opvang van Oekraïners van € 99,1 miljoen opgenomen. Deze begrotingswijzigingen leiden niet tot een effect op de begroting. Hieronder lichten we de stand van zaken van de opvang van Oekraïners toe. De begrotingswijzigingen zijn verwerkt in meerdere programma's. We brengen hier deze informatie bij elkaar. Voor een gedetailleerdere toelichting op de begrotingswijzigingen verwijzen we naar de desbetreffende programma's.

Amsterdam biedt ruim 5.000 ontheemden uit de Oekraïne een veilige plek tijdens de oorlog in hun thuisland. Ongeveer de helft daarvan verblijft in gemeentelijke opvang en de helft in particuliere opvang. Met het aantal gerealiseerde bedden in Amsterdam wordt voldaan aan de opgave van 75.000 die door het Rijk bij de 25 veiligheidsregio's is neergelegd.

Op 22 juni 2022 heeft de gemeenteraad besloten om een budget beschikbaar te stellen voor de organisatie van opvang van ontheemden uit Oekraïne voor opvanglocaties, basisdienstverlening, personele kosten (€ 70 miljoen) en Humanitarian Service Point-Amsterdam (€ 7,2 miljoen). Het verwachte financieel risico op basis van de inzichten van destijds bedroeg € 18,4 miljoen. Met de gemeenteraad is afgesproken dat de gemeentebegroting 2022 bij de najaarsnota wordt bijgesteld en aan de raad voorgelegd.

Op basis van de recente inzichten is een actuele kostenraming opgesteld voor heel 2022. De totale lasten voor 2022 zijn begroot op € 99,1 miljoen inclusief btw. Hier staan ook baten (verwachte rijksbijdragen) tegenover voor € 99,1 miljoen. De begrotingsmutaties in de najaarsnota zijn budgetneutraal en leiden niet tot een saldo-effect voor de begroting.

Kostenpost	Bedrag	Programma
HUB (eerste opvang)	€ 10,1 miljoen	7 (Werk, inkomen en participatie)
Opvanglocaties korte termijn	€ 25,8 miljoen	7 (Werk, inkomen en participatie)
Opvanglocaties lange termijn	€ 16,9 miljoen	11 (Wonen en groen)
Leefgeld POO	€ 11,0 miljoen	7 (Werk, inkomen en participatie)
Inzet zorgaanbieders	€ 33,2 miljoen	8 (Volksgezondheid, jeugd en zorg)
Programmaorganisatie	€ 1,8 miljoen	7 (Werk, inkomen en participatie)
Stadsloketten/ CCA	€ 0,3 miljoen	12 (Moderne open overheid)
Totaal	**€ 99,1 miljoen**	

De financiering van de door de gemeente gemaakte kosten voor de opvang van Oekraïners vindt van rijkswege plaats via een tweetal bekostigingsregelingen (specifieke uitkeringen):

- Bekostigingsbesluit eerste opvang ontheemden Oekraïne door veiligheidsregio's
- Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne; onder andere normbedrag van 100 euro per dag per gerealiseerd bed en vergoeding van te maken transitiekosten.

Aanvullend hierop heeft Amsterdam via de Septembercirculaire 2022 een bedrag ontvangen van € 0,4 miljoen als tegemoetkoming voor leerlingenvervoer van Oekraïense leerlingen (1e tranche). Dit betreft een decentralisatie-uitkering. Deze middelen zijn ook verwerkt in de najaarsnota.

Deze zomer heeft er in opdracht van het ministerie van Justitie en Veiligheid een onderzoek plaatsgevonden naar de bekostiging (normbedrag) van de opvang van Oekraïners. Op basis van dit onderzoek is de bekostigingsregeling per 15 oktober 2022 aangepast. Het normbedrag is aangepast naar 83 euro per dag per gerealiseerd bed (was 100 euro). Daarbij heeft het Rijk aangegeven dat gemeenten die niet uitkomen met het normbedrag de werkelijke meerkosten achteraf kunnen declareren en daarmee gaan we ervan uit dat het Rijk alle gemaakte kosten vergoedt. Hiermee is het eerder (juni 2022) veronderstelde financiële risico niet meer aan de orde.

2

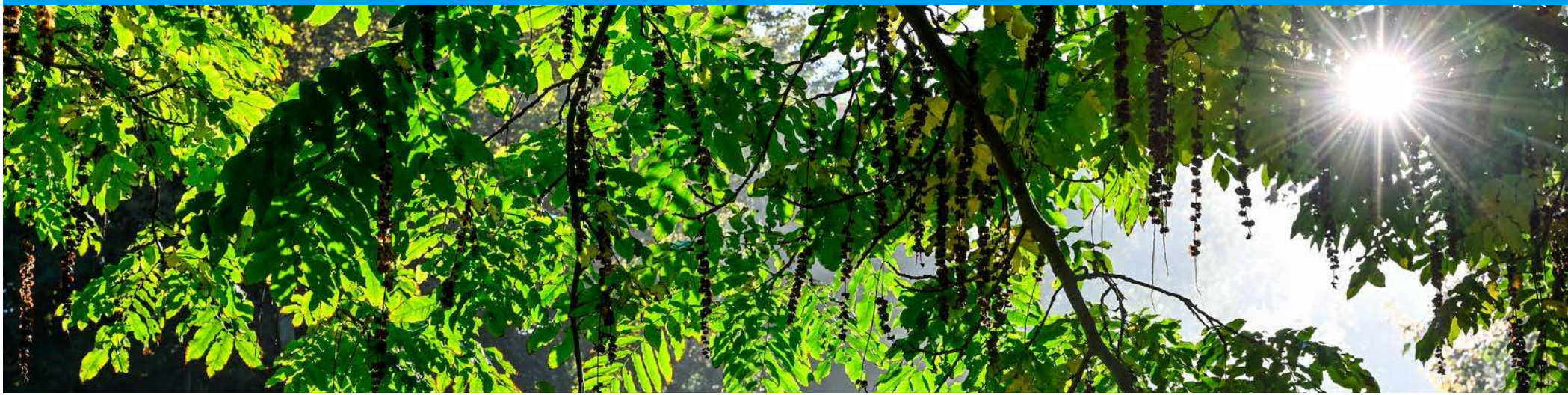

2 Programma's

2.1	Veiligheid	12
2.2	Verkeer, vervoer en waterstaat	16
2.3	Economie	24
2.4	Kunst, cultuur en erfgoed	27
2.5	Onderwijs	30
2.6	Sport	32
2.7	Werk, inkomen en participatie	34
2.8	Volksgezondheid, jeugd en zorg	41
2.9	Duurzaamheid en ruimtelijke ordening	47
2.10	Grond	55
2.11	Wonen en groen	59
2.12	Moderne open overheid	64
2.A	Algemene dekkingsmiddelen	67
2.B	Bestuur en organisatie	76

2.1 Veiligheid

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	24,0	19,5	-2,2	17,2
Lasten	222,8	238,2	-2,7	235,5
Totaal Programma 1 Veiligheid	**-198,7**	**-218,7**	**0,5**	**-218,2**

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Apparaatslasten	98,8	95,5	-3,1	92,3

Financiële toelichting

De begrotingswijzigingen in dit programma hebben een positief effect van € 0,5 miljoen op de begroting. Het programma komt uit op een saldo van € 218,2 miljoen negatief. Per programmaonderdeel lichten we de afwijkingen toe.

2.1.1 Brandweer en crisisbeheersing

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	3,5	3,0	0,0	3,0
Lasten	79,8	84,0	1,1	85,1
Saldo van baten en lasten	**-76,4**	**-81,0**	**-1,1**	**-82,2**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een negatief effect van € 1,1 miljoen op de begroting. Dit programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 82,2 miljoen negatief.

Baten

De totale baten zijn ongewijzigd ten opzichte van de actuele begroting en bedragen € 3,0 miljoen.

Lasten

De totale lasten stijgen met € 1,1 miljoen naar € 85,1 miljoen. Dit komt door vooral door de extra nominale compensatie.

Reserves

Voor dit programmaonderdeel zijn er geen reservemutaties.

Beleidsmatige afwijkingen

We hebben geen relevante ontwikkelingen of beleidsmatige afwijkingen te melden.

2.1.2 Openbare orde en veiligheid

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	20,6	16,5	-2,2	14,3
Lasten	143,0	154,2	-3,9	150,3
Saldo van baten en lasten	**-122,4**	**-137,7**	**1,6**	**-136,1**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 1,6 miljoen. Dit programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 136,1 miljoen negatief.

Baten

De totale baten dalen met € 2,2 miljoen naar € 14,3 miljoen. Dit komt door:

- Hogere baten Bestuurlijke boetes als gevolg van de aanhoudende overlast en het sanctioneren van het onjuist aanbieden van afval (€ 1,5 miljoen).
- Lagere baten bij horeca, evenementen en prostitutie. Door na-ijleffecten van de coronacrisis zijn de aanvragen vergunningen evenementen nog niet op het niveau van daarvóór (€ 2,0 miljoen).
- Onderzocht wordt of de baten vanuit vergunningverlening structureel te hoog zijn begroot. De resultaten worden betrokken bij de Voorjaarsnota 2023.
- Lagere baten bij wegsleep van voertuigen. Het aantal auto's en parkeerders (en daarmee ook de overtredingen) binnen de ring is door het gevoerde verkeersbeleid afgenomen. De afname leidt tot een lagere opbrengst bij het wegslepen (€ 1,8 miljoen).
- Overige afwijkingen zijn afzonderlijk lager dan € 1,0 miljoen en lichten we verder niet toe.

Lasten

De totale lasten dalen met € 3,9 miljoen naar € 150,3 miljoen. Dit komt door:

- Hogere lasten als gevolg van de toename van het aantal opgelegde boetes. Dit leidt tot extra kosten van verwerking en kosten van behandeling bezwaarschriften (€ 1,5 miljoen).
- Hogere lasten van opleidingen voor Toezicht en Handhaving (€ 0,8 miljoen)
- Lagere lasten bij de aanpak risicovol verward gedrag. Aanpakplannen zijn in 2022 opgestart, uitvoering vindt in latere jaren plaats (€ 1,6 miljoen). Dit leidt tot een toevoeging aan de reserve POK (Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag).
- Lagere lasten bij het wijksteunpunt Wallen en de aanpak Binnenstad (€ 1,2 miljoen). Dit leidt tot een lagere onttrekking aan de reserve verevening onroerend goed (VOG).
- Lagere lasten doordat vacatures bij Toezicht en Handhaving niet zijn in te vullen (€ 0,8 miljoen).
- Lagere lasten door een intertemporele overdracht van middelen naar 2023 (€ 0,8 miljoen).
- Lagere lasten doordat middelen voor systeemleren overgedragen zijn aan programmaonderdeel 8.1 Basisvoorzieningen (€ 0,6 miljoen).
- Lagere lasten bij gastheerschap, een traject voor extra ondersteuning van mensen in kwetsbare posities. Uitvoering zal plaatsvinden in latere jaren (€ 0,5 miljoen). Dit leidt tot een toevoeging aan de reserve POK.
- Lagere lasten bij Amsterdam 750 (€ 0,4 miljoen), Dit leidt tot een toevoeging aan de reserve Amsterdam 750.
- Overige afwijkingen zijn lager dan € 1,0 miljoen en lichten we verder niet toe.

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Onttrekking	1,3	1,3	-1,2	0,1
Toevoeging	1,6	0,0	0,4	0,4
Mutatie reserves	**-0,3**	**1,3**	**-1,6**	**-0,3**

Onttrekkingen aan reserves

Een lagere onttrekking aan de reserve verevening onroerend goed (V.O.G.) door lagere lasten bij het wijksteunpunt Wallen en de aanpak Binnenstad (€ 1,2 miljoen).

Toevoegingen aan reserves

Hogere toevoegingen door een toevoeging aan de reserve Amsterdam 750 door lagere lasten in 2022 (€ 0,4 miljoen).

Beleidsmatige afwijkingen

Bij de start van 2022 zijn enkele knelpunten binnen de handhavingsorganisatie aangepakt. Zo is de bezetting van de meldkamer versterkt, is de taskforce werving en onboarding nu als onderdeel structureel ondergebracht binnen de organisatie en is budget vrijgemaakt voor het wegwerken van de voorraad bezwaarschriften, die waren ingediend tegen de opgelegde bestuurlijke boetes (BBOOR). Daarbij was het de verwachting dat deze knelpunten binnen de toegekende budgetten konden worden opgevangen. Immers, al enige jaren is sprake van een voordelig financieel resultaat, die vooral het gevolg is van moeilijk vervulbare vacatures.

Deze verwachting is uitgekomen. We zijn geconfronteerd met een steeds krapper wordende arbeidsmarkt en we hebben te maken met concurrentie op de arbeidsmarkt waardoor collega's naar onder andere de politie, beveiligingsbedrijven en andere handhavingsorganisaties vertrekken. Daardoor is de personele bezetting, ondanks alle inspanningen, achtergebleven bij de begroting.

We blijven vol inzetten op het aantrekken van nieuwe handhavers en toezichthouders via directe werving, door het aanbieden van een opleiding tot BOA, via Campus-recruitment, samenwerking met ROC's en wervingscampagnes. De werkzaamheden van de Taskforce Werving en Onboarding worden geïntensiveerd, waarbij samenwerking op de arbeidsmarkt met partijen zoals de politie verkend wordt. De recente oprichting van de afdeling Toezichtpalet biedt perspectieven om groei van de bezetting te realiseren, onder andere door het creëren van doorgroeimogelijkheden van host tot BOA. Daarmee worden we aantrekkelijker als werkgever.

De overlast van onjuist aangeboden afval blijft onveranderd hoog, met als gevolg opnieuw veel opgelegde boetes. In dit verband moet worden opgemerkt dat het aantal wegslepingen van voertuigen verminderd is. Het gevoerde verkeersbeleid heeft een positief effect opgeleverd conform het gestelde doel van gedragsverandering. Het aantal auto's en parkeerders (en daarmee ook de overtredingen) binnen de ring is door het gevoerde verkeersbeleid afgenomen; het ontmoedigen van parkeren binnen de ring en het stimuleren van het parkeren buiten de ring en verder reizen met het openbaar vervoer. Doordat de financieringssystematiek van wegslepen uitgaat van het principe van kostendekkendheid heeft deze afname logischerwijs geleid tot een lagere opbrengst van € 1,8 miljoen. Er is wel een toename van andere werkzaamheden zoals verplaatsingen van voertuigen om de toegankelijkheid voor vrachtverkeer en verhuiswagens te realiseren. Het voorgaande maakt dat er onderzoek gedaan wordt naar de wenselijkheid van een andere financieringssystematiek waarbij de opgave van de stad leidend is.

Al met al is er reden te verwachten dat het financieel resultaat van de handhavings-organisatie, naar huidig inzicht € 1,5 miljoen nadelig, nog kan wijzigen.

2.2 Verkeer, vervoer en waterstaat

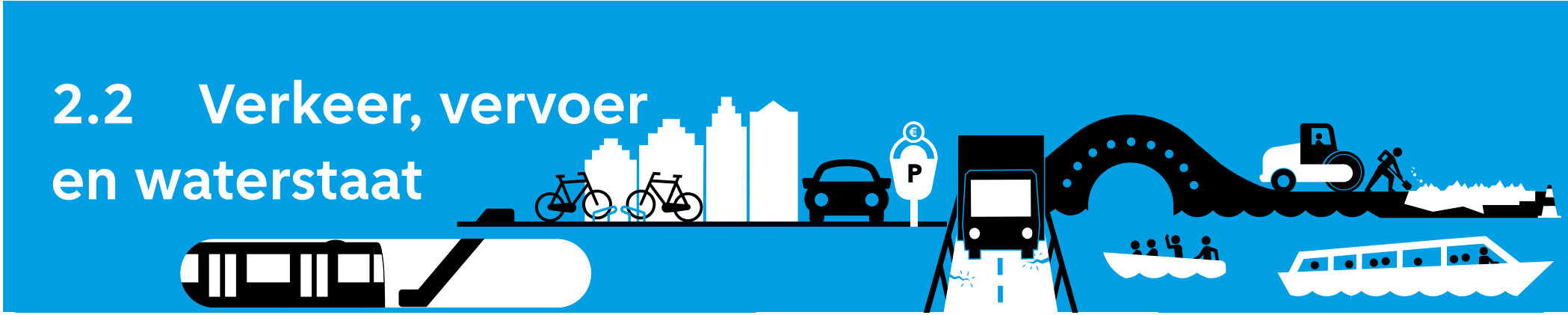

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	436,1	424,9	-10,5	414,4
Lasten	610,1	548,5	-45,1	503,4
Totaal Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	**-174,0**	**-123,6**	**34,7**	**-89,0**

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Apparaatslasten	142,9	65,9	-2,8	63,1

Financiële toelichting

De begrotingswijzigingen in dit programma hebben een positief effect van € 34,7 miljoen op de begroting. Dit effect is te verdelen in € 40,0 miljoen ten gunste van de reserves, en € 5,3 miljoen tekort op de exploitatie waarvoor nog geen dekking is gevonden. Dit resultaat zal dan ook ten laste komen van de programmabegroting 2.

De bovenstaande tabel richt zich op de afwijkingen voor het lopende jaar. Daarnaast heeft programma 2 een taakstelling als gevolg van de Eindejaarsmarge 2021. Deze bedroeg € 10,7 miljoen. Hiervoor zijn een aantal maatregelen getroffen, maar niet voor de volledige omvang. Er is voor € 2,3 miljoen nog niet ingevuld. Gelet op het financieel beeld van het programma zal naar verwachting het nog niet ingevulde deel terug te zien zijn in het jaarrekeningresultaat van programma 2.

2.2.1 Verkeer, vervoer en parkeren

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	293,1	352,5	-18,3	334,1
Lasten	347,3	363,9	-42,2	321,7
Saldo van baten en lasten	**-54,2**	**-11,4**	**23,9**	**12,5**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 23,9 miljoen op de begroting. Dit programmaonderdeel komt uit op een positief saldo van € 12,5 miljoen.

Baten

De totale baten dalen met € 18,3 miljoen naar € 334,1 miljoen. Dit komt vooral door:

- Lagere baten van € 21,3 miljoen. Dit komt door omzetderving van parkeer-opbrengsten als gevolg van corona (€ 21,7 miljoen) en een stijging van het budget voor de Fietsroute Nieuwmarkt als gevolg van gestegen bijdragen van de Veiligheidsregio Amsterdam (€ 0,4 miljoen).
- Hogere baten van € 4,4 miljoen voor de projecten Binnenring, Koninginneweg, Jan Vroegop Singel, Weesperzijde en Kinkerstraat door extra bijdrages van de Vervoerregio Amsterdam, Provincie Noord-Holland en Waternet. De lasten stijgen met hetzelfde bedrag.
- Hogere baten van € 2,8 miljoen. Dit komt door een bijdrage vanuit de Vervoerregio Amsterdam voor groot onderhoud Verhardingen. Dit was nog niet gespecificeerd naar baten en lasten opgenomen in de begroting. De mutatie is hiermee neutraal.
- Lagere baten van € 3,4 miljoen omdat de gemeenteraad op 11 november 2021 besloten heeft de herinrichting van de Kattenburgerstraat fors te versoberen. Deze baten bestaan volledig uit een bijdrage van de Vervoerregio Amsterdam
- Lagere baten van € 0,5 miljoen omdat de ontvangen vergoedingen voor schade bij Openbare Verlichting voortaan in mindering op de lasten worden gebracht.
- Lagere baten van € 0,4 miljoen met betrekking tot het coördinatiestelsel openbare werken. Dit is een structureel tekort door het wegvallen van de bijdrage van de stadsdelen per 2018.

Lasten

De totale lasten dalen met € 42,2 miljoen naar € 321,7 miljoen. Dit komt vooral door:

- Lagere begrote lasten van € 29,3 miljoen. Dit komt hoofdzakelijk door budget-aanpassingen als gevolg van aanpassingen vanuit het Stedelijk Mobiliteitsfonds (SMF). Door indexering van projecten die gefinancierd worden uit het SMF stijgen de lasten met € 4,8 miljoen. De lasten dalen met € 20,7 miljoen door actualisatie van de projecten en dalen aanvullend met € 13,8 miljoen door aanpassing van stelposten en het herverdelen van programmabudgetten Bezwaar en Beroep.
- Lagere lasten van € 17,4 miljoen voor projecten die worden gedekt door het Stedelijk Mobiliteitsfonds. Voor het grootste gedeelte betreft dit vertraging van de projecten door het ontbreken van personeel, participatie op het ontwerp, herijking van de volledige projectenportefeuille en vertraging in de besluitvorming. De verwachting is dat de werkzaamheden volgend jaar alsnog plaatsvinden.
- Lagere lasten van € 3,4 miljoen omdat de Gemeenteraad op 11 november 2021 besloten heeft de herinrichting van de Kattenburgerstraat fors te versoberen. De baten bestaande uit een bijdrage van de Vervoerregio Amsterdam dalen met hetzelfde bedrag
- Lagere lasten van € 2,2 miljoen voor groot onderhoud Tunnels. Het stempelframe van de IJ-tramtunnel is naar 2023 verplaatst zodat het gecombineerd kan worden met ander onderhoud, waarmee de overlast tot een minimum beperkt blijft. De lasten van het stempelframe worden gedekt uit de reserve Stadsbehoud.
- Lagere lasten in programmaonderdeel 2.1 van € 1,1 miljoen omdat door vertraging in de oplevering van het vergunningensysteem van Parkeren/EPS deze lasten pas in 2023 zullen worden gemaakt.
- Lagere lasten van € 0,4 miljoen omdat een deel van de werkzaamheden aan het project IJ-Oever doorschuift naar latere jaren.
- Lagere lasten van € 5,0 miljoen bij Programma Bruggen en Kademuren omdat een deel van de geplande werkzaamheden doorschuift naar komende jaren. Daarnaast zijn de uitgaven voor onder meer informatievoorziening lager, doordat een aantal vacatures niet ingevuld kan worden.

- Hogere lasten van € 4,4 miljoen voor de projecten Binnenring, Koninginneweg, Jan Vroegop Singel en Kinkerstraat door een extra bijdrage van de Vervoerregio Amsterdam, Provincie Noord-Holland en Waternet De baten stijgen met hetzelfde bedrag door een bijdrage van de Vervoerregio Amsterdam (VRA), Provincie Noord-Holland en Waternet.
- Hogere lasten van € 3,3 miljoen omdat een aantal groot onderhoud projecten van Verhardingen eerder in voorbereiding zijn gegaan en daarom middelen naar voren zijn gehaald. Daarnaast krijgen groot onderhoud projecten van Verhardingen te maken met hogere uitvoeringskosten omdat arbeid en grondstoffen duurder zijn geworden.
- Hogere lasten van € 2,8 miljoen voor groot onderhoud Verhardingen gedekt door een bijdrage vanuit de Vervoerregio Amsterdam. Dit was nog niet gespecificeerd naar baten en lasten opgenomen in de begroting. De mutatie is hiermee neutraal.
- Hogere lasten van € 2,1 miljoen voor inzet van externe medewerkers bij groot onderhoud en instandhouding (€ 0,4 miljoen Verhardingen, € 1,1 miljoen Civiele constructies areaal droog, € 0,6 miljoen Tunnels). Deze lasten worden gedekt vanuit de reserve Stadsbehoud.
- Hogere lasten van € 2,0 miljoen voor groot onderhoud in Weesp (€ 1,6 miljoen voor Verhardingen, € 0,4 miljoen voor Civiele constructies areaal droog voor inspecties van beweegbare bruggen uit het instandhoudingsplan). Dit was nog niet in de begroting gespecificeerd. Deze lasten worden gedekt vanuit de reserve Stadsbehoud.
- Hogere lasten van € 0,7 miljoen ten behoeve van werken in de openbare ruimte. Het betreft niet begrote lasten voor de ontwikkeling van de mobiliteitsregie € 0,7 miljoen.
- Hogere lasten van € 0,7 miljoen voor dagelijks onderhoud, het afsluiten en gesloten houden van de Arenatunnel.
- Hogere lasten van € 0,7 miljoen voor storingen bij Openbare Verlichting. De tarieven voor het meerjarig onderhoud aan de openbare verlichting zoals het oplossen van storingen en schades zijn sinds 2019 verdubbeld. Daarnaast is het aantal individuele storingen aan de openbare verlichting toegenomen door de uitvoering van aan- en uit inspecties.
- Hogere lasten van € 0,1 miljoen door een structureel tekort op het materieel budget.

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Onttrekking	341,3	376,2	-70,3	305,9
Toevoeging	267,2	240,3	-23,2	217,1
Mutatie reserves	**74,1**	**135,9**	**-47,1**	**88,8**

Onttrekkingen aan reserves

Reserve Achterstallig Onderhoud

Lagere onttrekking van totaal € 6,2 miljoen.

- Lagere onttrekking van € 8,0 miljoen voor het Programma Bruggen en Kademuren omdat een deel van de geplande werkzaamheden doorschuift naar komende jaren. Daarnaast zijn de uitgaven voor onder meer informatievoorziening lager, doordat een aantal vacatures niet ingevuld kan worden.
- Hogere onttrekking van € 1,8 miljoen omdat de budgetten voor achterstallig onderhoud van de assets die vallen onder programma Stadsbehoud en onttrokken worden uit de reserve Achterstallig Onderhoud worden geactualiseerd.

Reserve Stadsbehoud

Hogere onttrekking van totaal € 3,5 miljoen.

- € 2,3 miljoen extra onttrekking voor groot onderhoud projecten van Verhardingen die eerder in voorbereiding zijn gegaan en daarom middelen naar voren zijn gehaald. Daarnaast krijgen groot onderhoud projecten van Verhardingen te maken met hogere uitvoeringskosten omdat arbeid en grondstoffen duurder zijn geworden.
- € 3,0 miljoen extra onttrekking voor groot onderhoud in Weesp (€ 1,6 miljoen voor Verhardingen, € 0,4 miljoen voor Civiele constructies areaal droog voor inspecties van beweegbare bruggen uit het instandhoudingsplan, € 1,0 miljoen voor Civiele constructies areaal nat voor groot onderhoud). Dit was nog niet in de begroting gespecificeerd.
- € 3,3 miljoen extra onttrekking voor inzet van externe medewerkers bij groot onderhoud en instandhouding.
- Lagere onttrekking van € 2,2 miljoen omdat het stempelframe van de IJ-tramtunnel is verplaatst naar 2023 zodat het gecombineerd kan worden met ander onderhoud, waarmee de overlast tot een minimum beperkt blijft.

- Lagere onttrekking van € 0,8 miljoen voor Water. Dit betreft het Zijkanaal-I waarbij door complexiteit van het project de start en uitvoering en bijkomende kosten zijn vertraagd (€ -/- 0,5 miljoen) en er is later dan gepland personeel gevonden. Gevolg daarvan is dat een deel van de werkzaamheden later uitgevoerd zal worden (€ -/- 0,3 miljoen).
- Lagere onttrekking van € 1,4 miljoen bij Civiele constructies areaal nat omdat bepaald onderhoud op basis van verdere uitwerking via het vervangingskrediet zal lopen in plaats van de reserve Stadsbehoud.
- Lagere onttrekking van € 0,7 miljoen vanuit het vervangingsprogramma bomen. Een deel van de begrote vervanging zal plaatsvinden in 2023. Deze mutatie valt onder programma 11.

Reserve POR Zuid IJ-oever
- Lagere onttrekking van € 0,4 miljoen omdat een deel van de werkzaamheden aan het project IJ-Oever doorschuift naar latere jaren.

Reserve Stedelijk Mobiliteitsfonds (SMF)
- De onttrekkingen dalen met € 20,2 miljoen door aanpassingen van projecten die gedekt worden door het Stedelijk Mobiliteitsfonds. In de meeste gevallen is er sprake van vertraging van uitvoering van projecten.
- De onttrekkingen dalen met € 46,9 miljoen. Dit komt voornamelijk door budget-aanpassingen als gevolg van aanpassingen vanuit het Stedelijk Mobiliteitsfonds (SMF).

Toevoegingen aan reserves

Reserve Stedelijk Mobiliteitsfonds (SMF)
- De toevoegingen worden € 1,1 miljoen hoger. Dit komt door vertraging in de oplevering van het vergunningensysteem van Parkeren/EPS. Hierdoor dalen de lasten en kunnen er meer parkeerinkomsten afgedragen worden aan de SMF-reserve.
- De toevoegingen dalen met € 24,3 miljoen. Dit komt voornamelijk door de omzetderving van parkeeropbrengsten als gevolg van corona (€ 21,7 miljoen) en aanpassingen vanuit het Stedelijk Mobiliteitsfonds (€ 3,0 miljoen). De overige mutaties zijn individueel en gezamenlijk kleiner dan € 1,0 miljoen en worden daarom niet verder toegelicht.

Beleidsmatige afwijkingen

Taxi

De beoogde inwerkingstredingdatum van het nieuwe taxistelsel op 1 september 2022 wordt niet gehaald vanwege uitstel van de proeftuin intelligente toegang Oudezijde en de vertraging in de ontwikkeling van de applicaties die nodig zijn voor de invoering van de taxizones. We willen het nieuwe taxistelsel, met één speelveld voor bestel- en opstapmarkt, in 2023 laten ingaan. Dit uitstel heeft geen verdere financiële consequenties.

Verkeersveiligheid

In de begroting 2022 was opgenomen dat er in 2022 een nieuw Meerjarenplan Verkeersveiligheid vastgesteld zou worden. De voorbereiding vindt grotendeels in 2022 plaats, maar waarschijnlijk zal de vaststelling pas begin 2023 plaatsvinden.

Programma Touringcar

Met een raadsbrief is de raad op 22 juli 2022 geïnformeerd over de vertraging binnen de uitvoering van de Agenda Touringcar 2020 – 2025. De belangrijkste maatregel uit deze Agenda - te weten het weren van grote touringcars uit het centrum (binnen de S100) middels een verkeersbesluit - wordt verschoven van 1 januari 2023 naar een moment voorafgaand aan de lente van het seizoen 2024. De totstandkoming van dit verkeersbesluit en het bijbehorende ontheffingenbeleid, compleet met een goed functionerend ontheffingenportaal en effectieve handhaving, vraagt om meer voorbereiding, afstemming, ontwikkel- en uitvoeringstijd dan eerder gecommuniceerd. Hetzelfde geldt voor de flankerende maatregelen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan fysieke aanpassingen in de openbare ruimte (onder andere de aanleg van nieuwe halteerlocaties buiten de S100) of het faciliteren van medegebruik op OV-stations, maar ook aan het realiseren van een goed functionerende alternatieve overstaplocatie voor de touringcarafhankelijke rondvaart. Deze vraagstukken zijn complex en multidisciplinair en vragen meer capaciteit en tijd waardoor een ingangsdatum van 1 januari 2023 niet realistisch is. De kosten van de fysieke maatregelen worden grotendeels een jaar doorgeschoven.

Stedelijk Mobiliteitsfonds (SMF) / Programma Stadsverbetering

In aanvulling op de actualisatie van de bestedingen in de Viermaandsrapportage verwerken we in de Najaarsnota € 20,2 miljoen aan lagere bestedingen in het SMF in 2022. Hiermee komt de bijgestelde onttrekking van de bestedingen in het SMF in 2022 uit op € 124,1 miljoen. De naar verwachting lagere besteding op basis van de prognose halverwege het jaar kent diverse oorzaken, waaronder vertragingen door na-ijlende corona effecten, grillig verlopende aanbestedingen, tekorten aan materialen/langere levertijden en vertraging bij inspraakprocedures. Tegelijkertijd is het door inflatie/ prijsstijgingen lastig te voorspellen waar de daadwerkelijke bestedingen in de Jaarrekening 2022 op uit zullen komen en kan de realisatie evenals in 2021 door overprogrammering alsnog hoger uitvallen.

Parkeeropbrengsten

In tijden van corona, hybride werken en hoge inflatie laten de parkeeropbrengsten zich moeilijker voorspellen dan voorheen. Voor 2022 kunnen de opbrengsten nog iets hoger of lager uitvallen ten opzichte van de meest recente prognose. Vlak voor het zomerreces is de prognose voor de parkeerinkomsten in 2022 nog met € 22 miljoen verlaagd vanwege corona-gerelateerde derving in Q1 2022 en een beperkte verwachte derving in het najaar als gevolg van corona. Inmiddels zijn de realisatiecijfers in de zomerperiode beschikbaar en blijkt de inkomstenderving groter dan verwacht. De inkomsten blijven zo'n 3 % achter op de prognose, een verslechtering van € 8,4 miljoen. Op dit moment is niet goed te voorspellen hoe deze derving doorwerkt in het najaar. Aan de andere kant verwachten we dit jaar Rijkscompensatie voor de inkomstenderving over 2021 die op basis van IV data, mogelijk hoger kan uitvallen dan waar nu rekening mee is gehouden. Deze ontwikkelingen samen bezien wordt voorgesteld om op dit moment de achterblijvende inkomsten wel te melden maar niet te verwerken als mutatie bij de Najaarsnota 2022 maar de daadwerkelijke realisatie van de parkeeropbrengsten in de Jaarrekening 2022 te verwerken.

Stadsbehoud

Met de financiële impuls uit het coalitieakkoord kan er extra inzet gedaan worden op het beheer en onderhoud van de assets in de openbare ruimte. Dit draagt bij aan het realiseren van de minimale basiskwaliteit op het niveau Sober. Tegelijkertijd zijn er ontwikkelingen, zoals de inflatie en de toevoeging van Weesp aan het areaal, die een druk leggen op wat we kunnen realiseren. Voor het programmeren van het onderhoud wordt daarom continu bekeken welke onderhoud het best op welk moment uitgevoerd kan worden.

Programma Bruggen en Kademuren

Op basis van het coalitieakkoord en de daarmee beperktere investeringsruimte dan eerder mee gerekend, wordt de programmering van het herstellen van kademuren en bruggen herzien en eind van dit jaar aan het college voorgelegd. De verwachting is dat het aantal bruggen in voorbereiding zal dalen. Wel is in 2022 de brug Walter Süskind opgeleverd. Deze brug is geen onderdeel van de 19 bruggen die nog in voorbereiding zijn. Verder zijn we bezig met de verdere voorbereiding en uitvoering van de Berlagebrug en Bullebakbrug. Voor de kademuren zijn recent een 8-tal projecten in opdracht verstrekt naar de aannemers, waarmee we komende jaren meer strekkende meters kademuren gaan opleveren dan in de jaren hiervoor. Vooralsnog is het beoogde aantal strekkende meters kademuur dat in 2022 wordt opgeleverd ongewijzigd.

2.2.2 Water

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	3,8	47,1	-1,4	45,7
Lasten	69,9	101,4	-1,3	100,1
Saldo van baten en lasten	**-66,1**	**-54,3**	**-0,1**	**-54,4**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een negatief effect van € 0,1 miljoen op de begroting. Dit programmaonderdeel komt uit op een negatief saldo van € 54,4 miljoen.

Baten

De baten dalen met € 1,4 miljoen. De baten uit Binnenhavengeld pleziervaart (BHG) blijven € 0,9 miljoen achter bij de begroting. Dit is onder andere het gevolg van het succes van het milieuvignet (70% korting) en de lage betalingsgraad. De baten uit leges vergunningen passagiersvaart blijven € 0,5 miljoen achter op de begroting. Dit komt onder meer omdat Programma Varen conform gemeentelijke procedures oude leges niet meer terugvordert.

Lasten

De lasten dalen met € 1,3 miljoen naar € 100,1 miljoen. Dit komt vooral door:

- Lagere lasten van € 3,0 miljoen omdat een deel van de geplande werkzaamheden bij het Programma Bruggen en Kademuren doorschuift naar komende jaren. Daarnaast zijn de uitgaven voor onder meer informatievoorziening lager, doordat een aantal vacatures niet ingevuld kan worden.
- Lagere lasten van € 1,0 miljoen omdat het project Middenkom De Entree is vertraagd waardoor kosten doorschuiven naar volgende jaren.
- Lagere lasten in Programma Varen van € 0,8 miljoen. Programma Varen verwacht in 2022 een onderbesteding van € 1,4 miljoen op de lasten vanwege het mee ademen met verwachte lagere baten. Daarnaast stijgen de lasten met € 0,6 miljoen doordat Programma Varen de toegekende eindejaarsmarge 2021 van € 0,8 miljoen voor € 0,6 miljoen niet kan realiseren.
- Hogere lasten van € 2,0 miljoen voor de centrale objectbediening. De centrale objectbediening (COB) heeft te maken met een reeks storingen waardoor maar een beperkt aantal objecten op afstand bediend kan worden. In 2022 wordt onderzocht hoe de betrouwbaarheid van de centrale te verbeteren, maar de verwachting is dat er geen volledige hervatting van de brugbediening op afstand haalbaar is voor 2022. Daarom blijft lokale bediening in 2022 noodzakelijk. Voor de lange termijn is versterking van het management en de ICT noodzakelijk om het COB-systeem verder te verbeteren.
- Hogere lasten van € 1,6 miljoen, voornamelijk door de actualisatie van de kapitaallasten

Reserves

Voor dit programmaonderdeel zijn er geen reservemutaties.

Beleidsmatige afwijkingen

We hebben geen relevante ontwikkelingen of beleidsmatige afwijkingen te melden.

2.2.3 Openbaar vervoer

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	139,2	25,3	9,3	34,6
Lasten	193,0	83,2	-1,6	81,6
Saldo van baten en lasten	**-53,8**	**-57,9**	**10,9**	**-47,0**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 10,9 miljoen op de begroting. Dit programmaonderdeel komt uit op een negatief saldo van € 47,0 miljoen.

Baten

De baten stijgen met € 9,3 miljoen naar € 34,6 miljoen. Dit komt vooral door:

- Hogere baten van € 5,0 miljoen. Dit komt door hogere bijdragen van de Vervoersregio Amsterdam voor de Binnenring (€ 1,5 miljoen), Wayfinding VRA (€ 0,5 miljoen), Amstelveenseweg VRA (€ 0,2 miljoen), Lelylaan VRA (€ 2,4 miljoen) en Bushalte Meijbergdreef VRA (€ 0,4 miljoen).
- Hogere baten van € 2,9 miljoen. Dit komt doordat er na het opheffen van de directie Metro & Tram budget is overgekomen naar dit programmaonderdeel voor eigendom van de railinfrastructuur. Hier hoort een bedrag van € 2,9 miljoen aan baten bij, welke bestaat uit bijdragen en inkomsten van derden.
- Hogere baten in dit programmaonderdeel met € 1,4 miljoen. In het verkiezingsjaar zijn de begrote baten voor de stadsdeelraden in eerste instantie verminderd. Later in het jaar zijn deze baten bij de begroting 2023 toch weer opgevoerd.

Lasten

De lasten dalen met € 1,6 miljoen naar € 81,6 miljoen. Dit komt vooral door:

- Lagere lasten van € 7,3 miljoen als gevolg van aanpassingen in het Stedelijk Mobiliteitsfonds (SMF) door indexering en aanpassing van projecten die gefinancierd worden uit het SMF.
- Hogere lasten van € 2,9 miljoen doordat er na het opheffen van de directie Metro & Tram budget is overgeheveld naar dit programmaonderdeel voor eigendom van de railinfrastructuur. Tegenover deze lasten zijn hogere baten, zie toelichting bij baten.
- Lagere lasten van € 1,2 miljoen. In het verkiezingsjaar zijn de begrote lasten voor de stadsdeelraden in eerste instantie verminderd. Later in het jaar zijn deze lasten bij de begroting 2023 toch weer opgevoerd.
- Hogere lasten van € 5,0 miljoen. Dit komt door hogere kosten voor de projecten Binnenring (€ 1,5 miljoen), Wayfinding VRA (€ 0,5 miljoen) , Amstelveenseweg VRA (€ 0,2 miljoen), Lelylaan VRA (€ 2,4 miljoen) en Bushalte Meijbergdreef VRA (€ 0,4 miljoen). Deze lasten worden gedekt door bijdragen van de Vervoerregio Amsterdam.
- Lagere lasten van € 1,7 miljoen voor het project Metro van der Madeweg vanwege vertraging in het definitieve ontwerp en capaciteitsproblemen. De lasten schuiven door naar volgende jaren.
- Hogere lasten van € 1,1 miljoen als gevolg van gestegen brandstofprijzen, verminderd met € 0,7 miljoen door een creditnota als gevolg van het prestatiecontract met GVB.
- Hogere lasten van € 0,3 miljoen door een structureel tekort op het materieel budget.

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Onttrekking	2,6	0,8	1,0	1,8
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0
Mutatie reserves	**2,6**	**0,8**	**1,0**	**1,8**

Onttrekkingen aan reserves

De onttrekkingen nemen met € 1,0 miljoen toe. De hogere onttrekking betreft een onttrekking aan de reserve Veren in verband met het besloten krediet voor uitbreiding veerverbindingen over het IJ van 16 februari 2022.

Beleidsmatige afwijkingen

We hebben geen relevante ontwikkelingen of beleidsmatige afwijkingen te melden.

2.3 Economie

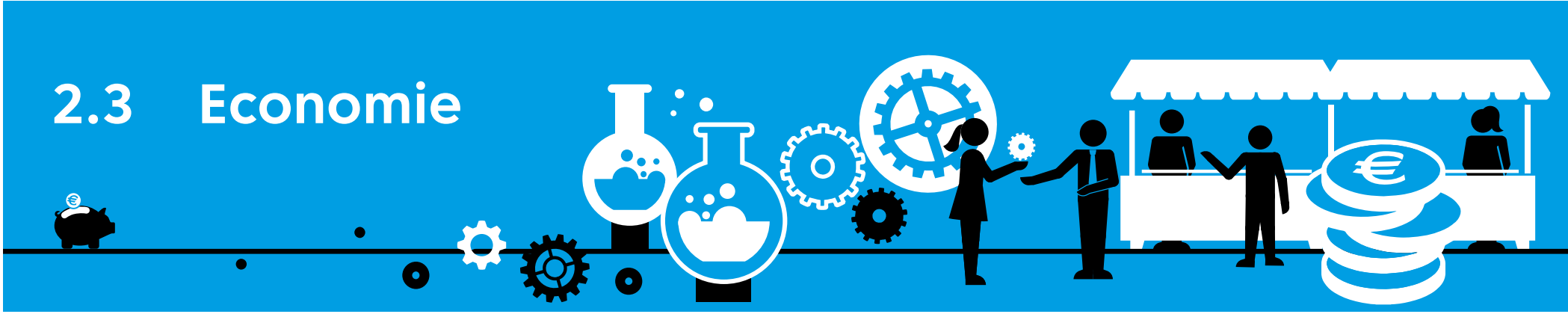

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	23,4	22,6	0,0	22,7
Lasten	62,5	72,9	-7,5	65,4
Totaal Programma 3 Economie	**-39,2**	**-50,3**	**7,6**	**-42,7**

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Apparaatslasten	20,4	18,2	0,6	18,8

Financiële toelichting

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 7,6 miljoen. Dit programma komt uit op een saldo van € 42,7 miljoen negatief. Per programmaonderdeel lichten we de afwijkingen toe.

2.3.1 Economie en innovatie

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	23,4	22,6	0,0	22,7
Lasten	62,5	72,9	-7,5	65,4
Saldo van baten en lasten	**-39,2**	**-50,3**	**7,6**	**-42,7**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 7,6 miljoen. Dit programmaonderdeel komt uit op € 42,7 miljoen negatief.

Baten

De totale baten zijn ongewijzigd ten opzichte van de actuele begroting en bedragen € 22,7 miljoen.

Lasten

De totale lasten dalen met € 7,5 miljoen naar € 65,4 miljoen. Dit komt door:

- Lagere lasten door besluitvorming van subsidies die binnenkort plaatsvinden waarbij de fasering van deze subsidiabele projectlasten grotendeels in toekomstige jaren vallen (€ 6,4 miljoen).
- Lagere lasten voor Amsterdam Institute for Advanced Metropolitan Solutions (AMS), een wetenschappelijk instituut met als doel grootstedelijke oplossingen te ontwikkelen, onderzoeken en in te voeren. AMS ontvangt subsidie in de periode tot en met 2025 maximaal € 50 miljoen vanuit het Final Contract van 19 maart 2014. Het is gemiddeld € 5 miljoen per jaar, maar vanuit meerjarenprognoses en realisaties fluctueert dit bedrag (€ 0,9 miljoen).
- Lagere lasten vanuit het Herstelplan ‘Samen sterker uit de crisis’ Economische transitie. Dit betreft het nemen van maatregelen om de transitie naar een diverse economie, die minder op bezoekerseconomie is gericht, te ondersteunen. De fasering van een aantal subsidiabele projectlasten vinden deels plaats in toekomstige jaren (€ 0,9 miljoen).
- Lagere lasten door een technische mutatie voor het aanmaken van een overige bestemmingsreserve MetropoolRegio Amsterdam (MRA). De MRA is een samenwerkingsverband van meerdere gemeentes en provincies en de Vervoerregio Amsterdam. Deze leveren jaarlijks een bijdrage voor de financiering van de MRA. Deze bijdragen lopen via de administratie van de gemeente Amsterdam, waaronder ook de eigen bijdrage van Gemeente Amsterdam. De (vooruit ontvangen) bijdragen MRA zitten als penvoerderconstructie door de administratie van Programma 3, vanwege BBV voorschriften wordt deze reserve aangemaakt (€ 0,4 miljoen).
- Hogere lasten naar aanleiding van de laatste draagkrachtmeting die altijd na de voorjaarsnota valt, voor de bedrijveninvesteringszones (biz): een afgebakend gebied zoals een winkelstraat of een bedrijventerrein waarbinnen ondernemers en/of eigenaren samen investeren in de kwaliteit van hun bedrijfsomgeving. De opbrengsten uit opgelegde vorderingen voor de biz worden verantwoord in het programmaonderdeel A2. Belastingen waardoor deze mutatie gemeentebreed neutraal is (€ 0,5 miljoen).
- Hogere lasten door de vorming van de MetropoolRegioAmsterdam (MRA) directie, waarbij de capaciteit door de MRA-partners wordt geleverd naar rato van inwoners. Deze capaciteit wordt om niet geleverd en komt bovenop de inwonersbijdrage (€ 0,4 miljoen).
- Overige afwijkingen zijn afzonderlijk lager dan € 1,0 miljoen en lichten we verder niet toe.

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Onttrekking	20,9	28,2	-8,2	20,0
Toevoeging	20,0	23,3	0,5	23,9
Mutatie reserves	**0,9**	**4,8**	**-8,7**	**-3,9**

Onttrekkingen aan reserves

Een lagere onttrekking van € 8,2 miljoen aan de reserves door:

- Lagere onttrekking door besluitvorming over een aantal grote subsidies waarbij de subsidiabele projectlasten grotendeels in toekomstige jaren vallen (€ 6,4 miljoen).
- Lagere onttrekking door Amsterdam Institute for Advanced Metropolitan Solutions (AMS), een wetenschappelijk instituut met als doel grootstedelijke oplossingen te ontwikkelen, onderzoeken en in te voeren. AMS ontvangt tot en met 2025 maximaal € 50 miljoen subsidie vanuit het Final Contract van 19 maart 2014. Het is gemiddeld € 5 miljoen per jaar, maar vanuit meerjarenprognoses en realisaties fluctueert dit bedrag (€ 0,9 miljoen).
- Lagere onttrekking vanuit het Herstelplan ‘Samen sterker uit de crisis’ Economische transitie. Dit betreft het nemen van maatregelen om de transitie naar een diverse economie, die minder op bezoekerseconomie is gericht, te ondersteunen. De subsidiabele projectlasten vinden deels plaats in toekomstige jaren (€ 0,9 miljoen).

Toevoegingen aan reserves

Een hogere toevoeging van € 0,5 miljoen aan de reserves wordt veroorzaakt door:

- Hogere toevoeging door toevoeging in een nieuw gevormde reserve MetropoolRegio Amsterdam. Gemeentebreed neutraal tussen Programma A.5.3 en P3 (€ 0,4 miljoen).
- Hogere toevoeging door toevoeging aan Amsterdams Promotiefonds voor cultuur en stadsinitiatieven zodat dit aansluit met het verwachte bezoekersaantal in 2022. Gemeentebreed neutraal tussen Programma A.5.3 en P3 (€ 0,1 miljoen).

Beleidsmatige afwijkingen

We hebben geen relevante ontwikkelingen of beleidsmatige afwijkingen te melden.

2.4 Kunst, cultuur en erfgoed

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	0,9	0,9	0,7	1,6
Lasten	204,4	191,9	-4,3	187,5
Totaal Programma 4 Kunst, cultuur en erfgoed	**-203,5**	**-191,0**	**5,0**	**-186,0**

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Apparaatslasten	4,8	4,6	0,0	4,6

Financiële toelichting

De begrotingswijzigingen in dit programma hebben een positief effect van € 5,0 miljoen op de begroting. Het programma komt uit op een saldo van € 186,0 miljoen negatief. Per programmaonderdeel lichten we de afwijkingen toe.

2.4.1 Kunst en cultuur

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	0,7	0,8	0,7	1,4
Lasten	201,0	188,4	-4,3	184,1
Saldo van baten en lasten	**-200,3**	**-187,6**	**5,0**	**-182,6**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 5,0 miljoen. Dit programmaonderdeel komt uit op € 182,6 miljoen negatief.

Baten

De totale baten stijgen met € 0,7 miljoen naar € 1,4 miljoen. Deze afwijking is lager dan € 1,0 miljoen en lichten wij niet verder toe.

Lasten

De totale lasten dalen met € 4,3 miljoen naar € 184,1 miljoen. Dit komt voornamelijk door:

- Lagere lasten van € 4,3 miljoen door de afwikkeling van het steunplan Kunst en cultuur over 2021. Een deel van de in 2021 verstrekte steun zal worden terugontvangen, omdat de culturele sector minder steun nodig heeft dan vorig jaar is uitbetaald. Dit komt omdat instellingen op kosten hebben bespaard, de baten hoger waren dan aanvankelijk ingeschat en de verliezen hebben kunnen opvangen binnen de eigen reserves.
- Lagere lasten van € 0,9 miljoen door de gedeeltelijke terugbetaling van de verstrekte garantstelling voor het Holocaust Namenmonument. De garantstelling die wij aan het Nederlands Auschwitz Comité (NAC) hebben gegeven voor het Namenmonument blijkt niet volledig nodig te zijn omdat het NAC via fondsenwerving meer bijdragen heeft ontvangen dan verwacht.
- Hogere lasten van € 1,2 miljoen door het verplaatsen van de geplande OBA Next aan de Zuidas naar Zuidoost. Het gevolg van de verplaatsing is dat al gedane investeringen voor de OBA Next aan de Zuidas in één keer afgeschreven moeten worden. Daarnaast ontstaan kosten door bijvoorbeeld het voortijdig beëindigen van overeenkomsten.
- De overige lagere lasten van € 0,3 miljoen zijn afzonderlijk kleiner dan € 1 miljoen en lichten wij niet verder toe.

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Onttrekking	0,0	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	2,2	1,0	0,2	1,2
Mutatie reserves	**-2,2**	**-1,0**	**-0,2**	**-1,2**

Onttrekkingen aan reserves

Er zijn geen wijzigingen in de begrote onttrekkingen.

Toevoegingen aan reserves

Een hogere toevoeging aan de reserve Kunstenplan 2021-2024 van € 0,2 miljoen door lagere lasten in 2022.

Beleidsmatige afwijkingen

We hebben geen relevante ontwikkelingen of beleidsmatige afwijkingen te melden.

2.4.2 Erfgoed

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	0,2	0,2	0,0	0,2
Lasten	3,3	3,5	0,0	3,5
Saldo van baten en lasten	**-3,2**	**-3,3**	**0,0**	**-3,3**

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Onttrekking	0,2	0,3	0,0	0,3
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0
Mutatie reserves	**0,2**	**0,3**	**0,0**	**0,3**

Er zijn geen wijzigingen in de begrote onttrekkingen.

Beleidsmatige afwijkingen

We hebben geen relevante ontwikkelingen of beleidsmatige afwijkingen te melden.

2.5 Onderwijs

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	63,2	71,1	-3,7	67,4
Lasten	255,6	274,7	-8,3	266,4
Totaal Programma 5 Onderwijs	**-192,4**	**-203,5**	**4,6**	**-198,9**

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Apparaatslasten	**31,0**	**29,7**	**0,9**	**30,6**

Financiële toelichting

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 4,6 miljoen. Het programma komt uit op een saldo van € 198,9 miljoen negatief. Per programmaonderdeel lichten we de afwijkingen toe.

2.5.1 Onderwijs

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	63,2	71,1	-3,7	67,4
Lasten	255,6	274,7	-8,3	266,4
Saldo van baten en lasten	**-192,4**	**-203,5**	**4,6**	**-198,9**

Baten

De totale baten dalen met € 3,7 miljoen naar € 67,4 miljoen. Dit komt vooral door:

- Lagere baten doordat we de rijksinkomsten voor het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) reserveren voor toekomstige jaren, zie ook toelichting bij de lasten (€ 4,8 miljoen).
- Overige afwijkingen (€ 1,1 miljoen hogere lasten) lichten we niet verder toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 1 miljoen.

Lasten

De totale lasten dalen met € 8,3 miljoen naar € 266,4 miljoen. Dit komt door:

- Lagere lasten voor het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) doordat we diverse uitgaven in 2022, dekken uit de reguliere onderwijsbegroting. De looptijd van het NPO is verlengd tot en met schooljaar 2024/2025, waardoor de beschikbare middelen gereserveerd blijven voor de komende jaren. De lasten en baten nemen evenredig af (€ 4,8 miljoen).
- Lagere lasten voor Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB), doordat we het in eerdere jaren opgebouwde spaarsaldo inzetten in 2022 en door personeelstekorten de wachtlijsten niet in zijn geheel weggewerkt krijgen (€ 1,6 miljoen).
- Lagere subsidievaststellingen, die hoofdzakelijk betrekking hebben op voorgaande jaren (€ 1,6 miljoen).
- Lagere lasten doordat een aantal voorzieningen uit het Onderwijshuisvestings-programma 2022 niet in 2022 worden uitgevoerd (€ 1,4 miljoen).
- Ontwikkelingen binnen de Lerarenagenda doordat we:
  - Een compensatie ontvangen vanuit de meicirculaire 2022 voor het tegengaan voor het lerarentekort in de G4-gemeenten (€ 1 miljoen hogere lasten).
  - € 0,3 miljoen bestemmen van de beschikbare middelen uit de meicirculaire in 2022. Hierdoor verlagen we de lasten (€ 0,7 miljoen).
- Hogere lasten voor Zomerscholen & Nieuwkomersonderwijs (€ 1,9 miljoen & € 1,2 miljoen), die we dekken uit de:
  - Beschikbare ruimte om kansengelijkheid in het onderwijs te bevorderen, waarvoor we in de viermaandsrapportage middelen hebben gereserveerd (€ 2,7 miljoen)
  - Eerdergenoemde lagere subsidievaststellingen.
  - Hogere lasten door het toevoegen van de kapitaallasten onderwijshuisvesting van Weesp aan de begroting van Amsterdam (€ 1,1 miljoen).
  - Overige afwijkingen (€ 0,7 miljoen lagere lasten) lichten we niet verder toe, omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 1 miljoen.

Reserves

Voor dit programmaonderdeel zijn er geen reservemutaties.

Beleidsmatige afwijkingen

We hebben geen relevante ontwikkelingen of beleidsmatige afwijkingen te melden.

2.6 Sport

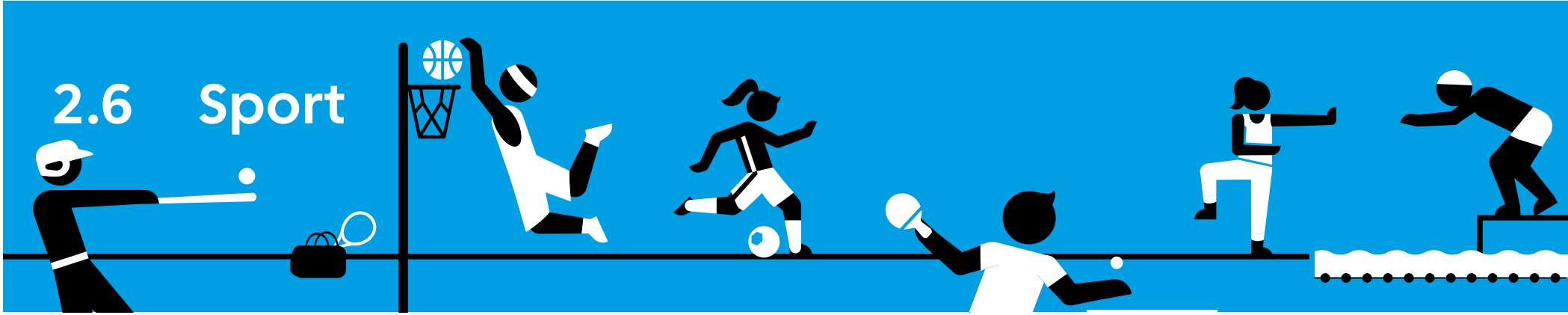

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	28,7	31,3	-3,5	27,8
Lasten	81,2	93,2	-4,7	88,5
Totaal Programma 6 Sport	**-52,5**	**-61,9**	**1,2**	**-60,7**

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Apparaatslasten	23,4	21,8	1,6	23,4

Financiële toelichting

De begrotingswijzigingen in dit programma hebben een positief effect van € 1,2 miljoen op de begroting. Het programma komt uit op een saldo van € 60,7 miljoen negatief. Per programmaonderdeel lichten we de begrotingswijzigingen toe.

2.6.1 Sport

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	28,7	31,3	-3,5	27,8
Lasten	81,2	93,2	-4,7	88,5
Saldo van baten en lasten	**-52,5**	**-61,9**	**1,2**	**-60,7**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 1,2 miljoen op de begroting. Dit programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 60,7 miljoen negatief.

Baten

De totale baten zijn met € 3,5 miljoen gedaald naar € 27,8 miljoen. Dit komt door:

- Lagere baten van € 3,5 miljoen door verlaging van de aangevraagde Specifieke Uitkering Sport (SPUK). Dat komt doordat landelijk meer is aangevraagd dan het voor 2022 geldende uitkeringsplafond. Dit heeft geen gevolgen voor het resultaat omdat ook de lasten lager zijn.

Lasten

De totale lasten zijn met € 4,7 miljoen afgenomen naar € 88,5 miljoen. Dit komt door:

- Lagere lasten van € 3,5 miljoen die worden gecompenseerd door de aangevraagde Specifieke Uitkering Sport (SPUK). Dit heeft geen gevolgen voor het resultaat.
- De overige afwijkingen van per saldo € 1,2 miljoen lagere lasten zijn afzonderlijk lager dan € 1,0 miljoen en lichten we verder niet toe.

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Onttrekking	3,6	4,0	0,0	4,0
Toevoeging	0,5	0,0	0,0	0,0
Mutatie reserves	**3,1**	**4,0**	**0,0**	**4,0**

Voor dit programmaonderdeel zijn er geen reservemutaties.

Beleidsmatige afwijkingen

Als gevolg van de coronacrisis in de afgelopen twee jaar, werken de effecten op de sport- en beweegsector door. Naast een sluiting of beperkte toegang van de binnensport, kantines en kleedkamers aan het begin van het jaar, is het effect te zien in minder gebruik van de gemeentelijke sportaccommodaties en druk of tekorten op de arbeidsmarkt voor bijvoorbeeld de zwembaden.
Ten opzichte van de metingen sportdeelname van 2021 zien we in de meting van begin 2022 stedelijk een stijging van sportdeelname bij 5 t/m 80 jarigen van ongeveer 1 % bij mannen en 3 % bij vrouwen. Deze stijgingen zien we niet terug op de gemeentelijke sportaccommodaties en dat is ook terug te zien in de lagere inkomsten uit verhuur en entreegelden dan begroot. Het effect werkt ook door op een belaste arbeidsmarkt met hoog verzuim en tekorten aan personeel en bemoeilijkt bijvoorbeeld in zwembaden volledige bezetting op piekmomenten.

2.7 Werk, inkomen en participatie

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	887,1	648,1	57,6	705,7
Lasten	1.287,5	1.082,7	159,7	1.242,5
Totaal Programma 7 Werk, inkomen en participatie	**-400,4**	**-434,6**	**-102,1**	**-536,7**

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Apparaatslasten	161,8	151,3	3,2	154,5

Financiële toelichting

De begrotingswijzigingen in dit programma hebben een negatief effect van € 102,1 miljoen op de begroting. Het programma komt uit op een saldo van € 536,7 miljoen negatief. Per programmaonderdeel lichten we de afwijkingen toe.

2.7.1 Inkomensregelingen

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	861,8	616,2	52,3	668,5
Lasten	922,5	700,8	43,6	744,4
Saldo van baten en lasten	**-60,7**	**-84,6**	**8,7**	**-75,9**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 8,7 miljoen. Dit programmaonderdeel komt uit op € 75,9 miljoen negatief.

Baten

De totale baten stijgen met € 52,3 miljoen naar € 668,5 miljoen. Dit komt door:

- Hogere baten doordat Amsterdam ontheemden uit de Oekraïne een veilige plek biedt tijdens de oorlog in hun thuisland. Voor de opgelegde nieuwe taken bij de gemeente zoals de organisatie van de eerste opvang (Hub Amsterdam), korte termijn opvang (hotels, boten) en het verstrekken van leefgeld zijn voorzieningen in gang gezet die voorheen geen onderdeel uitmaakten van de activiteiten van de gemeente Amsterdam en waarvan de lasten en baten nu technisch geboekt zijn binnen programma 7 (€ 48,6 miljoen).
- Hogere baten door het bijstellen van het macrobudget voor het verstrekken van uitkeringen. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) heeft in het definitieve macrobudget de realisatie en conjuncturele ontwikkelingen 2022 bijgesteld (€ 5,4 miljoen).
- Lagere baten door de definitieve vaststelling bijdrage Rijk tijdelijke Overbruggings-xregeling Zelfstandige Ondernemers (Tozo) over het boekjaar 2020 (€ 1,6 miljoen).
- De overige baten zijn afzonderlijk kleiner dan € 1,0 miljoen en lichten we niet verder toe (€ 0,1 miljoen).

Lasten

De totale lasten stijgen met € 43,6 miljoen naar € 744,4 miljoen. Dit komt door:

- Hogere lasten doordat Amsterdam ontheemden uit de Oekraïne een veilige plek biedt tijdens de oorlog in hun thuisland. Voor de opgelegde nieuwe taken bij de gemeente zoals de organisatie van de eerste opvang (Hub Amsterdam), korte termijn opvang (hotels, boten) en het verstrekken van leefgeld zijn voorzieningen in gang gezet die voorheen geen onderdeel uitmaakten van de activiteiten van de gemeente Amsterdam en waarvan de lasten en baten nu technisch geboekt zijn binnen programma 7 (€48,6 miljoen).
- Hogere lasten vanwege alloceren middelen binnen programma 7 ten behoeve van het aanvullend pakket bestaanszekerheid; de kostendelersnorm tot leeftijdsgrens 27 jaar afschaffen, tijdelijke verhoging uitkering dak- en thuislozen en tijdelijke stop op incasso's niet-fraude vorderingen (€ 1,8 miljoen).
- Lagere lasten door de gewijzigde raming op de bijstand. De bijstelling is op basis van de verwachte ontwikkeling van het bijstandsbestand (€ 4,5 miljoen).
- Lagere lasten doordat het voormalig budget Weesp wordt onderverdeeld naar programma onderdeel 7.2 Werk participatie en inburgering en 7.3 Armoede en schuldhulp. (€ 1,0 miljoen).
- Lagere lasten door overheveling van budget naar programma B Overhead ter dekking van de frictiekosten als gevolg van de reorganisatie van de uitvoering op het domein van Werk, Participatie en Inkomen (€ 0,5 miljoen).
- Lagere lasten door overheveling budget naar programma 8 voor Maatwerk en (Systeem) Doorbraken (€ 0,5 miljoen).
- De overige lasten zijn afzonderlijk kleiner dan € 1,0 miljoen en lichten we niet verder toe (€ 0,3 miljoen).

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Onttrekking	9,3	27,0	-9,9	17,1
Toevoeging	9,5	0,0	0,0	0,0
Mutatie reserves	**-0,2**	**27,0**	**-9,9**	**17,1**

Onttrekkingen aan reserves

- Een lagere onttrekking aan de reserve egalisatie inkomensdeel en conjunctuur in 2022 (€ 9,6 miljoen). Dit is de verwachte onttrekking als gevolg van het bijstellen van de raming.
- De overige onttrekking(en) zijn afzonderlijk kleiner dan € 1,0 miljoen en lichten we niet verder toe (€ 0,3 miljoen).

Beleidsmatige afwijkingen

De inkomenszekerheid van veel Amsterdammers staat al langer onder druk maar is dit najaar door de stijgende energiekosten en torenhoge inflatie acuut en manifest geworden. Vooral Amsterdammers op of onder het sociaal minimum worden hard geraakt. Het Rijk heeft landelijk een pakket aan koopkrachtreparatie aangekondigd, een plafond voor de energieprijzen en een noodfonds, maar deze maatregelen gaan Amsterdammers niet per direct helpen.
Gezien de urgentie en ernst van de problematiek van financiële bestaanszekerheid van Amsterdammers, nemen we een aantal tijdelijke maatregelen om Amsterdammers dit jaar nog financieel tegemoet te komen. Zo wordt de Kostendelersnorm tot leeftijds-grens van 27 jaar vanaf 1 oktober 2022 niet toegepast, vooruitlopend op de verwachte wetswijziging per 1 januari 2023. Ook verhogen we tijdelijk de dak- en thuislozen-uitkering en stoppen we tijdelijk met de incasso's op de niet-fraude vorderingen.

2.7.2 Werk, participatie en inburgering

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	23,0	15,1	4,6	19,7
Lasten	216,9	244,3	-7,8	236,5
Saldo van baten en lasten	**-193,9**	**-229,2**	**12,4**	**-216,8**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 12,4 miljoen. Dit programmaonderdeel komt uit op € 216,8 miljoen negatief.

Baten

De totale baten stijgen met € 4,6 miljoen naar € 19,7 miljoen. Dit komt door:

- Hogere baten doordat de gemeente een groter deel van de gemaakte kosten voor de begeleiding van mensen naar werk kan declareren bij Europa dan eerder gecommuniceerd. De extra declaratie leidt tot hogere ESF (Europees Sociaal Fonds) baten (€ 3,3 miljoen).
- Hogere baten doordat organisaties die mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt in dienst nemen, de zogenoemde laaginkomensvoordeel ontvangen. De Gemeente en Pantar hebben Wsw'ers (Wet sociale werkvoorziening) met een laag inkomen op de loonlijst staan en ontvangen hiervoor deze middelen (€ 1,1 miljoen).
- De overige baten zijn afzonderlijk kleiner dan € 1,0 miljoen en lichten we niet verder toe (€ 0,2 miljoen).

Lasten

De totale lasten dalen met € 7,8 miljoen naar € 236,5 miljoen. Dit komt vooral door:

- Hogere lasten omdat de begroting wordt aangepast vanwege middelen uit de Meicirculaire 2022 voor inburgering, crisisdienstverlening, einde lening inburgeringsplicht en participatie (IU) (€ 5,5 miljoen).
- Hogere lasten omdat de begroting wordt aangepast vanwege middelen uit de Septembercirculaire 2022 voor inburgering, maatschappelijke begeleiding statushouders, participatie (IU) en actieplan 'Dichterbij dan je denkt' om de match tussen werkgevers en werkzoekenden uit het onbenut arbeidspotentieel te intensiveren (€ 3,7 miljoen).
- Lagere lasten vanwege een kasschuif naar de jaren 2023 en 2024 mede door een lagere instroom in de bijstand en de huidige krapte op de arbeidsmarkt met als gevolg een lagere instroom bij de werkbrigade (€ 3,8 miljoen).
- Lagere lasten vanwege alloceren middelen naar programmaonderdelen 7.1 en 7.3 ten behoeve van aanvullend pakket bestaanszekerheid; de kostendelersnorm tot leeftijdsgrens 27 jaar afschaffen, tijdelijke verhoging uitkering dak- en thuislozen, tijdelijk stop op incasso's niet-fraude vorderingen, tijdelijke compensatie reiskosten voor werknemers Pantar en tijdelijke verhoging inkomenstoeslag (€ 2,8 miljoen).
- Lagere lasten vanwege een kasschuif naar 2023 voor de crisisdienstverlening aanpak Jeugdwerkloosheid (€ 2,6 miljoen).
- Lagere lasten vanwege het herzien van de loonlasten in programmaonderdeel 7.2 en ten behoeve van overhead heralloceren naar programma B overhead € 1,9 miljoen).
- Lagere lasten in verband met herallocatie budget naar programmaonderdeel 7.1 voor de terugbetaling van TOZO middelen aan het Rijk op basis van de definitieve vaststelling (€ 1,4 miljoen).
- Lagere lasten door het heralloceren van de opleidingsbudgetten naar het juiste programmaonderdeel (€ 1,0 miljoen).
- Lagere lasten vanwege hogere uitstroom van de WSW doelgroep. Hierdoor zijn niet alle middelen benodigd in 2022 en worden deze gedoteerd aan de reserve Sociaal Werk voor de verwachtte CAO stijging in 2023 (€ 0,8 miljoen).
- De overige lasten zijn afzonderlijk kleiner dan € 1,0 miljoen en lichten we niet verder toe (€ 2,7 miljoen).

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Onttrekking	0,0	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	0,5	0,0	1,9	1,9
Mutatie reserves	**-0,5**	**0,0**	**-1,9**	**-1,9**

Toevoegingen aan reserves

Toevoegingen van ontvangsten voor mensen met een arbeidsbeperking die niet meteen worden ingezet voor het creëren of behouden van werkplekken voor mensen met een arbeidsbeperking, waaronder de jaarlijkse LIV inkomsten (€ 1,9 miljoen).

Beleidsmatige afwijkingen

In onze regio is nog steeds sprake van een krapte op de arbeidsmarkt. Toch wordt al zichtbaar dat de situatie op de arbeidsmarkt aan het veranderen is. Door de stijgende energieprijzen en hoge inflatie wordt de economische groei gedempt en wordt zelfs gesproken over een naderende recessie. Het CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek) signaleert al een oplopende werkloosheid in de laatste maanden en de personeels-tekorten gelden al niet meer voor alle sectoren.
Het bijstandsbestand daalt nog steeds, maar we zien dat de daling minder hard gaat dan in dezelfde periode vorig jaar. Dat kan verklaard worden doordat vorig jaar een groot deel van de extra corona-instroom snel weer uitstroomde naar werk.
De bijstandsgerechtigden die nu nog werkloos zijn, hebben over het algemeen meer moeite betaald werk te vinden op de arbeidsmarkt (door de duur werkloosheid en/of andere belemmeringen). Het vraagt meer inspanning om deze doelgroep aan het werk te krijgen en er is minder passend werk voorhanden.

We verhogen tijdelijk (de laatste drie maanden van 2022) de reiskostenvergoeding van werknemers van Pantar.

Amsterdam heeft de regie over het Meerjarig Regionaal Plan Laaggeletterdheid Groot Amsterdam. In deze rol beheert Amsterdam het regionale budget. Door onder-besteding bij de regiogemeenten is er een spaarsaldo ontstaan. Vlak voor het zomerreces heeft de wethouder ingestemd met de afbouw, lees halvering van het spaarsaldo. Hierdoor is met instemming van de regiobestuurders de helft van het spaarsaldo van regiogemeenten ingezet voor activiteiten in Amsterdam. Het spaarsaldo is gehalveerd van €1,8 miljoen tot € 0,9 miljoen. Amsterdam kon daardoor eigen educatiemiddelen overhevelen naar het volgend jaar. Door deze actie hoeven er geen middelen terug naar het Rijk.

2.7.3 Armoede en schuldhulp

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	2,4	16,8	0,7	17,5
Lasten	148,1	137,7	123,9	261,6
Saldo van baten en lasten	**-145,8**	**-120,9**	**-123,2**	**-244,1**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een negatief effect van € 123,2 miljoen. Dit programmaonderdeel komt uit op € 244,1 miljoen negatief.

Baten

De totale baten stijgen met € 0,7 miljoen naar € 17,5 miljoen. De baten zijn afzonderlijk kleiner dan € 1,0 miljoen en lichten we niet verder toe.

Lasten

De totale lasten stijgen met € 123,9 miljoen naar € 261,6 miljoen. Dit komt door:

- Hogere lasten door de energietoeslag. Vanuit het Rijk zijn middelen toegekend voor energiearmoede (€ 120,1 miljoen).
- Hogere lasten door de nieuwe koopkrachtmaatregelen bestaanszekerheid om inwoners en ondernemers van onze stad die het financieel moeilijk hebben te ondersteunen (€ 3,5 miljoen):
  - Stadspashouders krijgen incidenteel extra op het Kindtegoed.
  - Eenmalige ophoging van de energiecomponent in de Regeling Tegemoetkoming Meerkosten voor chronisch zieken en/of mensen met beperking.
  - Maatschappelijke organisaties in de stad die minima(kinderen) ondersteunen krijgen incidenteel extra subsidie.
  - Tijdelijke aflosstop in de schuldsanering.
- Hogere lasten in 2023 als gevolg van verwachte uitgaven in het kader van de Kinderopvangtoeslag-affaire (€ 1,3 miljoen).
- Hogere lasten vanwege alloceren middelen binnen programma 7 ten behoeve van het aanvullend pakket bestaanszekerheid; vooralsnog individuele inkomenstoeslag verhogen (€ 1,0 miljoen).
- Lagere lasten doordat een deel van de ontvangen middelen die ontvangen zijn in het kader van parlementaire ondervragingscommissie kinderopvangtoeslag (POK) doorgeschoven zijn naar 2023 (€ 1,6 miljoen).
- De overige lasten zijn afzonderlijk kleiner dan € 1,0 miljoen en lichten we niet verder toe (€ 0,3 miljoen).

Reserves

Voor dit programmaonderdeel zijn er geen reservemutaties.

Beleidsmatige afwijkingen

De situatie in de wereld leidt ertoe dat stijgende energiekosten en inflatie het besteedbaar inkomen van grote groepen Amsterdammers onder druk zetten. Dit terwijl ook de economische gevolgen van de coronacrisis nog niet voorbij zijn: de steunmaatregelen zijn beëindigd en aan coulance en uitstel van betaling komt vaak een einde. Amsterdammers hebben meer moeite om rond te komen. Dit zien we terug in de vele meldingen van betalingsachterstanden door schuldeisers. Als de huidige trend aanhoudt koersen we af op 33.000 meldingen van betalingsachterstanden bij Amsterdammers in 2022, meer dan een verdubbeling ten opzichte van wat we beoogd hadden voor dit jaar. Dit komt ook omdat we de samenwerking met energiepartijen hebben geïntensiveerd om er zo snel mogelijk bij te zijn en contractontbindingen te voorkomen. Huisbezoeken worden al bij lagere betaalachterstanden gedaan in vergelijking met vorig jaar. Dit is onderdeel van het vangnet voor energiearmoede.

Rond de zomer heeft het rijk het bedrag van de eenmalige energietoeslag voor huishoudens met een laag inkomen verhoogd van € 800 naar € 1.300. In Amsterdam wordt de extra € 500 energietoeslag ook uitgekeerd aan huishoudens met een vermogen hoger dan € 6.295 (alleenstaande) of € 12.590 (gezin). Hiermee wordt de

(lichte) vermogenstoets losgelaten. De kosten hiervan zijn € 4,1 miljoen. In het kader van het bestrijden van energiearmoede is tevens de witgoedregeling uitgebreid. Met deze regeling kunnen bijna 7.500 stadspashouders met € 275,- korting een energiezuinige wasmachine of koelkast aanschaffen. Hiermee besparen zij op hun energierekening.

Om mensen in financiële nood te ondersteunen hebben we € 0,8 miljoen beschikbaar gesteld voor ondersteuning aan het Rode Kruis en Human Aid Now. Met dit bedrag financieren we ongeveer 50% van de kosten voor voedselsteun. De andere helft wordt betaald door particuliere fondsen en het Rode Kruis. Ongeveer 75% van deze groep is ongedocumenteerd.

Bij de besluitvorming over de Begroting 2023 hebben we besloten tot een aantal gerichte (eenmalige of tijdelijke) inkomensondersteunende maatregelen in 2022. Stadspashouders krijgen incidenteel extra op het Kindtegoed. Dit bedrag wordt, afhankelijk van de leeftijd van het kind, verhoogd met een bedrag tussen de € 25,- en € 200,-. Verder wordt de energiecomponent RTM (Regeling Tegemoetkoming Meerkosten) voor chronisch zieken en/of mensen met beperking eenmalig opgehoogd. Ongeveer 14.000 Amsterdammers ontvangen deze energiecomponent. Maatschappelijke organisaties in de stad die minima(kinderen) ondersteunen krijgen incidenteel extra subsidie en er komt een tijdelijke aflosstop in de schuldsanering. Hier worden zo'n 4.000 Amsterdammers mee geholpen. Aanvullend hebben we ook besloten de Individuele inkomenstoeslag (IIT) dit jaar eenmalig verhogen. Amsterdammers met een langdurig laag inkomen en geen zicht op een verbetering van dat inkomen kunnen aanspraak maken op een extra bijdrage (de IIT). De hoogte wordt eind dit jaar definitief vastgesteld.

Overig

We hebben medio september 2021 besloten dat de baten van de Stadsbank van Lening bij de Jaarrekening op realisatiebasis worden verrekend met de Algemene middelen. De Stadsbank van Lening heeft al jaren te hoge baten begroot staan. De verwachting is dat het in 2022 om een lagere baat van € 1,5 miljoen gaat. Deze negatieve afwijking op de verwachte baten komt ten laste van het algemeen resultaat.

2.8 Volksgezondheid, jeugd en zorg

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	222,6	171,5	43,2	214,7
Lasten	1.202,3	1.225,8	29,4	1.255,3
Totaal Programma 8 Volksgezondheid, jeugd en zorg	**-979,7**	**-1.054,3**	**13,7**	**-1.040,6**

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Apparaatslasten	222,5	206,0	-0,5	205,5

Financiële toelichting

De begrotingswijzigingen in dit programma hebben een positief effect van € 13,7 miljoen op de begroting. Het programma komt uit op een saldo van € 1.040,6 miljoen negatief. Per programmaonderdeel lichten we de begrotingswijzigingen toe.

2.8.1 Basisvoorzieningen

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	197,0	148,5	12,5	161,1
Lasten	368,2	336,9	11,1	348,0
Saldo van baten en lasten	**-171,3**	**-188,3**	**1,4**	**-186,9**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 1,4 miljoen, waardoor het saldo uit komt op € 186,9 miljoen negatief.

Baten

De totale baten stijgen met € 12,5 miljoen naar € 161,1 miljoen. Dit komt door:

- Hogere baten € 8,0 miljoen voor het bestrijden van de coronapandemie door de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD). De activiteiten zijn geactualiseerd en worden vergoed door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Het betreft hier de bestaande pandemiemaatregelen zoals vaccinatie, testen en contactonderzoek. Hier staat eenzelfde bedrag aan lasten tegenover.
- Hogere baten van € 4,5 miljoen voor hygiëne en inspectie door de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) door een budgetneutrale correctie in de begroting. Hier staat eenzelfde bedrag aan lasten tegenover.

Lasten

De totale lasten stijgen met € 11,1 miljoen naar € 348,0 miljoen. Dit komt door:

- Hogere lasten van € 8,0 miljoen voor het bestrijden van de coronapandemie door de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD). Het betreft activiteiten zoals vaccinatie, testen en contactonderzoeken. Hier staat eenzelfde bedrag aan baten tegenover.
- Hogere lasten van € 4,5 miljoen. Dit betreft een correctie in de begroting voor hygiëne en inspectie van de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD). Hier staat eenzelfde bedrag aan baten tegenover.
- Hogere incidentele lasten van € 2,5 miljoen vanwege onder andere de verdeling van de aan programma 8 toegekende eindejaarsmarge uit 2021. Dit wordt voor € 2,1 miljoen ingezet voor positionering en continuering van het Sarphati onderzoeksinstituut Amsterdam en Jeugdgezondheidszorg. Voor de Sociale Basis € 0,4 miljoen.
- Lagere lasten van € 1,6 miljoen als gevolg van een structurele overheveling van budget naar programma B Overhead vanuit de stadsdelen.
- Lagere lasten van € 1,5 miljoen door de verschuiving van het budget voor het sociaal wijkteam van Weesp naar programmaonderdeel 8.2.
- Lagere lasten van € 0,7 miljoen voor stedelijk jeugd en jongerenwerk. Deze middelen zijn afkomstig uit het bestuursakkoord 'Samen sterker uit de crisis en bestemd voor ondersteuning van jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt. In 2022 is sprake van een onderbesteding en wordt voorgesteld om deze middelen toe te voegen aan de egalisatiereserve Jeugd, zodat het in 2023 ingezet kan worden voor het stedelijk jeugd- en jongerenwerk.
- De overige lagere lasten van € 0,1 miljoen worden niet verder toegelicht.

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Onttrekking	0,6	1,0	0,0	1,0
Toevoeging	4,5	0,3	0,0	0,3
Mutatie reserves	**-3,9**	**0,7**	**0,0**	**0,7**

Voor dit programmaonderdeel zijn er geen reservemutaties.

Beleidsmatige afwijkingen

We hebben geen relevante ontwikkelingen of beleidsmatige afwijkingen te melden.

2.8.2 Wijkteams

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	0,8	0,9	0,0	0,9
Lasten	85,6	120,2	-8,4	111,8
Saldo van baten en lasten	**-84,8**	**-119,3**	**8,4**	**-110,8**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 8,4 miljoen. Dit programmaonderdeel komt uit op € 110,8 miljoen negatief.

Baten

De totale baten zijn ongewijzigd ten opzichte van de actuele begroting en bedragen € 0,9 miljoen.

Lasten

De totale lasten dalen met € 8,4 miljoen naar € 111,8. Dit komt door:

- Lagere lasten van € 7,1 miljoen binnen Buurtteams omdat de POK-middelen (middelen naar aanleiding van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslagen) niet in hetzelfde ritme worden uitgegeven als ontvangen. Deze middelen worden vervolgens gedoteerd aan de egalisatiereserve Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK), onder programmaonderdeel 8.3, ter besteding in de komende jaren.
- Lagere lasten van € 0,5 miljoen voor diverse kleine verbouw- en onderhouds-projecten op de bestaande locaties voor de Ouder Kind Teams. Deze projecten zijn vertraagd en worden in 2023 opgeleverd. Voorgesteld wordt om deze middelen toe te voegen aan de egalisatiereserve Jeugd.
- Hogere lasten van € 1,5 miljoen door overheveling van het budget van het Sociaal Wijkteam Weesp van programmaonderdeel 8.1 naar programmaonderdeel 8.2. Dit is een budgettair neutrale wijziging.
- De overige lagere lasten van € 2,3 miljoen zijn ieder afzonderlijk kleiner dan € 1,0 miljoen en worden niet nader toegelicht.

Reserves

Voor dit programmaonderdeel zijn er geen reservemutaties.

Beleidsmatige afwijkingen

We hebben geen relevante ontwikkelingen of beleidsmatige afwijkingen te melden.

2.8.3 Individuele voorzieningen

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	24,9	22,1	30,6	52,7
Lasten	739,8	759,0	27,5	786,5
Saldo van baten en lasten	**-715,0**	**-737,0**	**3,1**	**-733,8**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 3,1 miljoen. Dit programmaonderdeel komt uit op € 733,8 miljoen negatief.

Baten

De totale baten stijgen met € 30,6 miljoen naar € 52,7 miljoen. Dit komt door:

- Hogere baten van € 33,2 miljoen beschikbaar gesteld vanuit het Rijk voor noodopvang Oekraïne.
- Lagere baten van € 1,5 miljoen voor het anders inrichten van de Centrale Toegang bij de GGD per 2022. De zorg komt dichter bij de cliënt en er komen eerste aanspreekpunten. Het betreft een correctieboeking van externe baten (en externe lasten), waardoor ook de bijbehorende lasten afnemen met hetzelfde bedrag.
- Lagere baten uit eigen bijdragen voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen (MOBW) van € 1,1 miljoen doordat cliënten over zijn gegaan naar de Wet langdurige zorg (Wlz). Ook de lasten voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen verlagen hierdoor.

Lasten

De totale lasten stijgen met € 27,5 miljoen naar € 786,5 miljoen. Dit komt door:

- Hogere lasten van € 33,2 miljoen die vanuit het Rijk beschikbaar worden gesteld voor de noodopvang Oekraïne.
- Hogere lasten van € 21,2 miljoen voor ontvangen Rijksbijdrage in de Meicirculaire 2022 bestemd voor maatschappelijke opvang/beschermd wonen (€ 14,8 miljoen), Blijvend Veilig (€ 2,6 miljoen), Blokhuismiddelen (€ 2,5 miljoen) en specialistische jeugdhulp (€ 1,3 miljoen).
- Lagere lasten voor de brede aanpak dak- en thuisloosheid van € 8,8 miljoen vanuit de Meicirculaire 2022 en hierdoor met een kasschuif hogere lasten in 2023 (€ 4,9 miljoen) en 2025 (€ 3,9 miljoen).
- Lagere lasten van € 6,4 miljoen aan Wmo en zorgproducten. Deze mutaties worden nader toegelicht onder Egalisatiereserve Wmo.
- Lagere lasten van € 4,8 miljoen van de Blokhuismiddelen voor de brede aanpak dak- en thuisloosheid via een kasschuif doorgeschoven naar 2023 (€ 2,8 miljoen) en 2024 (€ 2,0 miljoen), waar bestedingen tegenover staan voor activiteiten uit te voeren in deze jaren.
- Lagere lasten van € 2,5 miljoen vanwege onder andere de verdeling van de aan programma 8 toegekende eindejaarsmarge uit 2021 van € 10,6 miljoen. Deze middelen van € 2,5 miljoen zijn toegevoegd aan programmaonderdeel 8.1. Dit wordt voor € 2,1 miljoen ingezet ter positionering en continuering van het Sarphati onderzoeksinstituut Amsterdam en Jeugdgezondheidszorg. Voor de Sociale Basis € 0,4 miljoen.
- Lagere lasten betreffende de egalisatiereserve Parlementaire Ondervragingscommissie Kindertoeslag (POK) van € 1,9 miljoen en ten gevolge hiervan een verhoging van de lasten in 2023 van € 0,5 miljoen in 2023 en € 1,4 miljoen in 2024.
- Lagere lasten van € 1,5 miljoen voor het anders inrichten van de Centrale Toegang bij de GGD per 2022. De zorg komt dichter bij de cliënt en er komen eerste aanspreek-punten. Het betreft een correctieboeking, waardoor de lasten afnemen (evenals de baten).
- Lagere lasten Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen (MOBW) van € 1,1 miljoen, doordat cliënten over zijn gegaan naar de Wet langdurige zorg (Wlz) in 2022 (zie ook lagere baten).
- De overige hogere lasten van € 0,1 miljoen worden niet nader toegelicht.

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Onttrekking	0,0	2,7	6,0	8,7
Toevoeging	23,5	4,7	27,1	31,8
Mutatie reserves	**-23,5**	**-2,1**	**-21,0**	**-23,1**

De verwachte (netto) toevoeging aan egalisatiereserves Wet maatschappelijke opvang (Wmo), Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) en Jeugd per eind 2022 bedraagt € 21,0 miljoen, op grond van een verwachte aanvullende onttrekking van € 6,0 miljoen en een toevoeging van € 27,1 miljoen.

Onttrekkingen aan reserves

- Hogere onttrekking aan de egalisatiereserve Wmo in 2022 van € 4,2 miljoen. De onttrekkingen houden verband met de benodigde financiële middelen voor uitgaven aan de verschillende Wmo-voorzieningen. In onderstaande punten is het saldo toegelicht van toevoegingen en onttrekkingen aan de egalisatiereserve Wmo per activiteit. Dit ten behoeve van de leesbaarheid.
  - Om de wachtlijst van Hulp bij huishouden (Hbh) te verlagen in aanloop naar de eerlijkere bijdrage die volgens het regeerakkoord per 2025 zal zijn ingevoerd, wordt in 2022 € 1,2 miljoen onttrokken.
  - Voor Ambulante Ondersteuning zal € 0,8 miljoen aan transitiekosten gemaakt worden. Deze middelen worden in 2022 onttrokken.
  - Overige onttrekkingen leiden per saldo tot een toevoeging aan de reserve voor de betreffende zorgactiviteiten. Het saldo wordt daarom bij de toevoegingen aan de reserve toegelicht.
- Hogere onttrekking aan de egalisatiereserve Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) in 2022 van € 1,8 miljoen.

Toevoegingen aan reserves

Hogere toevoegingen aan de reserve van € 27,1 miljoen:

- Hogere toevoeging aan de egalisatiereserve Wmo met € 10,7 miljoen in 2022. In onderstaande punten is het saldo toegelicht van toevoegingen en onttrekkingen aan de egalisatiereserve Wmo per zorgactiviteit. Dit ten behoeve van de leesbaarheid. De toename in toevoegingen voor de egalisatiereserve Wmo is als volgt:
  - Voor Aanvullend Openbaar Vervoer (AOV) in 2022 € 2,4 miljoen gedoteerd, omdat het AOV nog niet terug is op het niveau van voor de coronapandemie.
  - Daarnaast wordt voor woon- en vervoersvoorzieningen vanwege lagere lasten in 2022 € 0,6 miljoen toegevoegd.
  - In de Meicirculaire 2022 zijn voor volume- en prijsstijgingen Beschermd Wonen en voor Maatschappelijke Opvang voor onder andere Weesp middelen beschikbaar gesteld, hiervan wordt € 5,3 miljoen toegevoegd.
  - Overige toevoegingen leiden per saldo tot een onttrekking aan de reserve voor de betreffende zorgactiviteit. Het saldo is daarom onder de onttrekkingen aan de reserve toegelicht.
- Hogere toevoeging aan de egalisatiereserve POK van € 13,6 miljoen in 2022. Deze middelen worden naar verwachting in de periode 2023 tot en met 2027 besteed. De verwachting is dat een meerjarig bestedingsplan voor deze middelen in het najaar 2022 wordt vastgesteld;
- Hogere toevoeging egalisatiereserve “POK-actielijn 7 Verward gedrag”, van € 1,6 miljoen in 2022.
- Een hogere toevoeging van € 1,2 miljoen aan de egalisatiereserve Jeugd voor:
  - Toekomstige hogere lasten van specialistische jeugdhulp en gecertificeerde jeugdinstellingen van € 0,7 miljoen.
  - Voor diverse kleine verbouw- en onderhoudsprojecten op de bestaande locaties voor de Ouder Kind Teams van € 0,5 miljoen.

Beleidsmatige afwijkingen

We hebben geen relevante ontwikkelingen of beleidsmatige afwijkingen te melden.

2.8.4 Diversiteit

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	0,0	0,0	0,0	0,0
Lasten	8,6	9,7	-0,8	9,0
Saldo van baten en lasten	**-8,6**	**-9,7**	**0,8**	**-9,0**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 0,8 miljoen. Dit programmaonderdeel komt uit op € 9,0 miljoen negatief.

Baten

Er zijn geen baten in dit programmaonderdeel.

Lasten

Lagere lasten Slavernijmuseum van € 0,8 miljoen omdat het kwartiermakersteam in het derde kwartaal van 2022, in plaats van eind 2021, van start gegaan is. De middelen zijn doorgeschoven naar 2023 en 2024 en worden dan alsnog besteed.

Reserves

Voor dit programmaonderdeel zijn er geen reservemutaties.

Beleidsmatige afwijkingen

We hebben geen relevante ontwikkelingen of beleidsmatige afwijkingen te melden.

2.9 Duurzaamheid en ruimtelijke ordening

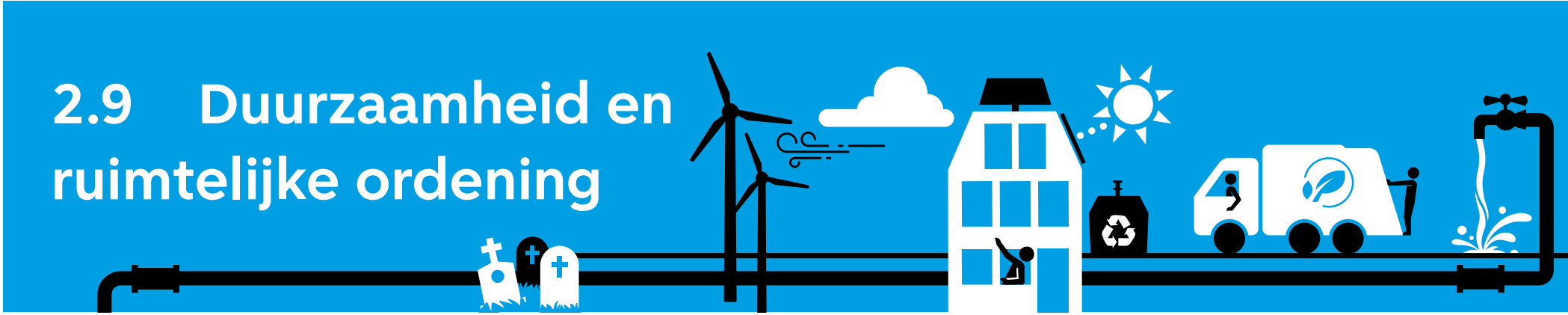

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	409,8	424,1	-4,6	419,5
Lasten	439,6	476,1	-12,4	463,7
Totaal Programma 9 Duurzaamheid en ruimtelijke ordening	**-29,8**	**-52,0**	**7,8**	**-44,2**

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Apparaatslasten	**81,1**	**45,8**	**-1,8**	**44,0**

Financiële toelichting

De begrotingswijzigingen in dit programma hebben een positief effect van € 7,8 miljoen op de begroting. Het programma komt uit op een saldo van € 44,2 miljoen negatief. Per programmaonderdeel lichten we de begrotingswijzigingen toe.

2.9.1 Riool en drinkwater

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	199,9	219,7	-7,1	212,6
Lasten	195,8	210,9	-0,2	210,7
Saldo van baten en lasten	**4,1**	**8,9**	**-6,9**	**2,0**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een negatief effect van € 6,9 miljoen op de begroting. Dit programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 2,0 miljoen positief.

Baten

De totale baten dalen met € 7,1 miljoen naar € 212,6 miljoen. Dit komt door:

- Lagere baten vanwege minder opbrengsten van circa € 4,7 miljoen. In de begroting 2022 is opgenomen dat er 93,7 miljoen m^3 drinkwater wordt geleverd. Op basis van de huidige prognose moet dit naar beneden bijgesteld worden naar 91,1 miljoen m^3, een vermindering van 2,83%. Voornamelijk in het eerste kwartaal 2022 lopen de productiecijfers achter op de begroting (ruim 6% exclusief ENGROS leveringen). Dit naar alle waarschijnlijkheid vanwege de nog aanwezige COVID-19 maatregelen. Vanaf april 2022 zijn alle COVID-19 maatregelen ingetrokken en trekt de productie meer naar het prognosecijfer maar blijft nog wel onder het niveau van voor COVID-19. Het is de verwachting dat dit niveau ook over de resterende maanden gehandhaafd zal blijven waardoor over het totale jaar genomen 2,7 miljoen m^3 minder geproduceerd en geleverd gaat worden. Er is geen rekening gehouden met de onlangs gestarte campagne ‘zuinig om te gaan met drinkwater’, omdat de impact hiervan nog onduidelijk is.
- Lagere baten rioolheffing van € 2,4 miljoen. In 2019 zijn de verwachte opbrengsten voor rioolheffing hoger ingeschat, terwijl de realisatie op het reguliere niveau is gebleven. Door de afsluiting van het Belastingjaar 2019 medio 2022 is dit zichtbaar geworden. Het ontstane afwikkelresultaat over Belastingjaar 2019 van € 2,4 miljoen negatief wordt in de exploitatie van 2022 meegenomen. Deze lagere baten worden onttrokken aan de voorziening rioleringstaken, waardoor dit geen effect heeft op het resultaat 2022. De onttrekking staat aan de lastenkant begroot.

Lasten

De totale lasten dalen met € 0,2 miljoen naar € 210,7 miljoen. Dit komt door:

- Hogere lasten van circa € 1,5 miljoen vanwege gestegen energieprijzen, hernieuwde prijsafspraken die zijn gesloten waardoor kosten voor inkoop rivierwater en chemicaliën stijgen en hogere apparaatskosten door inhuur. Daarnaast is het lastig om vacatures in te vullen. Het is lastig om al deze vacatures in te vullen omdat alle soortgelijke organisaties in dezelfde vijver vissen.
- Lagere baten rioolheffing van € 2,4 miljoen ontstaan door het afwikkelresultaat over belastingjaar 2019 dat wordt verrekend met de egalisatievoorziening rioolheffing. De onttrekking aan de egalisatievoorziening rioolheffing staat hier begroot.
- Overige afwijkingen zijn kleiner dan € 1 miljoen en lichten we niet verder toe.

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Onttrekking	2,9	1,1	0,0	1,1
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0
Mutatie reserves	**2,9**	**1,1**	**0,0**	**1,1**

Onttrekkingen aan reserves
Er zijn geen wijzigingen in de onttrekkingen aan de reserves.

Toevoegingen aan reserves
Er zijn geen toevoegingen aan de reserves.

Beleidsmatige afwijkingen

Industriewater
In mei 2022 is de Bestuurlijke opdracht (BO) vastgesteld om onze rol als leverancier van industriewater in Westpoort te formuleren. Via deze opdracht wordt de industriewatertaak in Westpoort herbevestigd en nader geformaliseerd. Het gaat dan in eerste instantie om het bestendigen van de huidige industriewaterlevering en het inzichtelijk maken van levering van industriewater in Westpoort. In dit traject wordt een aantal deelopdrachten uitgevoerd, waaronder het vormgeven van een strategische visie op de levering van industriewater in welke entiteit (ook mede meegenomen in huidige governance vraagstuk) en worden alternatieve bronnen zoals het hergebruik van effluent van rioolwaterzuiveringen onderzocht. In nauwe samenwerking met het waterschap Amstel Gooi en Vecht (AGV) wordt er gekeken naar onder andere een haalbaarheidsonderzoek voor de inzet van effluent van de rioolwaterzuiverings-installatie West als industriewater. De verdere uitwerking van de deelopdrachten van de BO zal ook volgend jaar nog in beslag nemen.

Riothermie Buikslotermeer
Via Waternet zijn wij betrokken bij de ontwikkeling van Riothermie in de wijk Buikslotermeer. Riothermie is dat de rioolwarmte via een wamtepomp wordt geleverd aan de eindgebruiker. Woningcorporatie De Key is initiatiefnemer. De gemeente is beoogd investeerder en exploitant van de rioolwarmtewisselaar. Firan realiseert en exploiteert het warmtenet.
De beoogde rol van de gemeente in dit warmtenet brengt financiële, fiscale en juridische risico's met zich mee. Waternet bereidt in aanloop naar de realisatie van dit systeem een raadsvoordracht voor, teneinde de Raad goedkeuring te vragen voor de beoogde rol en de financiering en exploitatie van de rioolwarmtewisselaar.

2.9.2 Afval en grondstoffen

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	178,1	190,5	0,0	190,5
Lasten	144,5	158,5	-3,8	154,7
Saldo van baten en lasten	**33,6**	**32,1**	**3,8**	**35,8**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 3,8 miljoen. Dit programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 35,8 miljoen positief.

Baten

De totale baten zijn ongewijzigd.

Lasten

De totale lasten dalen met € 3,8 miljoen naar € 154,7 miljoen. Dit komt vooral door:

- Lagere lasten kwijtscheldingsregeling van € 2,2 miljoen. Het is aannemelijk dat de lage werkloosheidscijfers daar een belangrijke rol in spelen. Er tekent zich in de tweede helft van 2022 een trend af van een daling van het aantal mensen dat in aanmerking komt voor kwijtschelding, bijvoorbeeld omdat mensen een andere vorm van inkomen hebben in plaats van een uitkering. Ook bij de groep zelfstandige ondernemers is een daling zichtbaar van het aantal kwijtscheldingsverzoeken. Het ligt in de rede dat deze daling verband houdt met verbeterde omstandigheden voor ondernemers, nu er geen sprake meer is van beperkende maatregelen als gevolg van de coronacrisis. Of deze trend de komende periode doorzet is onzeker, omdat niet duidelijk is wat de macro-economische effecten zullen zijn van de snel oplopende inflatie.
- Lagere lasten van € 1,0 miljoen in het afvalketen. Voor dekking van de lasten in het afvalketen is in 2022 een incidentele bijdrage uit de algemene middelen (€ 5,0 miljoen) toegekend. Uit de actuele prognose blijkt dat een deel van deze bijdrage niet meer nodig is en kan vrijvallen ten gunste van de algemene middelen.
- Lagere lasten circulaire economie uitgaven van € 0,6 miljoen omdat ingeschatte kosten en risico's in 2022 lager uitvallen. Er worden door de budgethouders in het najaar 2022 voorstellen gedaan om deze middelen voor andere circulaire projecten aan te wenden, binnen de kaders van de strategie Circulaire Economie 2020-2025 (19 mei 2020).

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Onttrekking	0,0	0,3	0,0	0,3
Toevoeging	0,0	0,9	2,2	3,0
Mutatie reserves	**0,0**	**-0,5**	**-2,2**	**-2,7**

Onttrekkingen aan reserves

Er zijn geen wijzigingen in de onttrekkingen aan de reserves afval en grondstoffen.

Toevoegingen aan reserves

In de najaarsnota is een toevoeging geraamd van € 2,2 miljoen in de egalisatiereserve afval wegens verwachtte lagere lasten voor kwijtscheldingsverleningen (afvalstoffenheffing). Voordelen met betrekking tot afvalstoffenheffing worden geëgaliseerd met de afval reserves conform beleid.

Beleidsmatige afwijkingen

We hebben geen relevante ontwikkelingen of beleidsmatige afwijkingen te melden.

2.9.3 Duurzaamheid en milieubeheer

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	7,9	5,0	2,3	7,2
Lasten	52,5	86,5	-13,9	72,6
Saldo van baten en lasten	**-44,6**	**-81,5**	**16,1**	**-65,4**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 16,1 miljoen. Het programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 65,4 miljoen negatief.

Baten

De baten stijgen met € 2,3 miljoen naar € 7,2 miljoen. Dit komt door:

- Hogere baten vanwege bijdragen voor 2022 en 2023 voor de plaatsing en exploitatie van openbare laadpunten bij parkeerplaatsen (€ 4 miljoen).
- Lagere baten met betrekking tot het opzetten van een proeftuin aardgasvrije wijken. Niet alle geplande werkzaamheden zijn dit jaar uitgevoerd. Naar verwachting zullen deze werkzaamheden volgende jaren worden uitgevoerd. De lasten en de baten worden daarom doorgeschoven naar volgende jaren (€ 1,7 miljoen).

Lasten

De totale lasten dalen met € 13,9 miljoen naar € 72,6 miljoen. Dit komt vooral door:

- Hogere lasten dan begroot door een intensivering van de activiteiten gericht op de uitvoering van het klimaatbeleid in het 2e halfjaar. De dekking vindt plaats door een onttrekking aan het duurzaamheidsfonds (€ 1,0 miljoen).
- Hogere lasten als gevolg van de inzet van een taskforce om de congestie op de elektriciteitsvoorziening Amsterdam aan te pakken en jaarprogramma duurzaamheid (€ 1,9 miljoen).
- Aan het gemeentebestuur worden voorstellen gedaan om de in programma-onderdeel Afval en Grondstoffen vrijvallende middelen ad € 0,6 miljoen in te zetten voor beleidsintensivering, binnen de kaders van de strategie Circulaire Economie 2020-2025. Indien akkoord, zal dat leiden tot hogere uitgaven binnen het programmaonderdeel Duurzaamheid en milieubeheer, met een maximum van € 0,6 miljoen.
- Lagere lasten klimaatfonds (-€ 13,9 miljoen);
  - lagere lasten van € 11,2 miljoen op de middelen voor programma duurzame stad, duurzame banen, doordat onder andere de bestedingen voor de warmtemotor naar verwachting grotendeels pas vanaf 2023 zullen plaatsvinden. Over de inhoudelijke voortgang van het programma duurzame stad, duurzame banen wordt u separaat geïnformeerd;
  - lagere lasten (€ 1,6 miljoen) op subsidies die al zijn toegekend, maar waarvan de realisatie en vaststelling later dan in 2022 wordt verwacht en daarmee ook de verantwoording van de lasten;
  - lagere lasten met betrekking tot de Vliegwielmiddelen (€ 1,1 miljoen). Met het vaststellen van de Routekaart op 22 april 2020 is de raad ook akkoord gegaan met het beschikbaar stellen van maximaal 5 miljoen euro uit het klimaatfonds aan directies als “vliegwielmiddelen” om maatregelen uit de Routekaart te versnellen en te intensiveren. 2022 Is het laatste jaar waarin bestedingen plaatsvinden. De middelen die niet zijn besteed blijven in het Klimaatfonds beschikbaar.
- Lagere lasten van € 1,7 miljoen voor het opzetten van een proeftuin aardgasvrije wijken (zie toelichting onder baten van dit programmaonderdeel).
- Lagere lasten luchtkwaliteit (€ 1,2 miljoen). De lasten worden verschoven naar volgende jaren.
- Lagere lasten vanwege bijstelling van de negatieve lastenraming, de overprogrammering (€ 1,3 miljoen) uit het Stedelijk Mobiliteitsfonds (SMF). Daarentegen worden de lasten van luchtkwaliteit, die worden gedekt uit het SMF, met € 1,2 miljoen naar beneden bijgesteld. Het SMF raamt in deze begroting meer projecten dan er budget is. Redenen hiervoor zijn bijvoorbeeld dat projecten vaak te maken hebben met langere voorbereidingstijd of langere doorlooptijd. Door te overprogrammeren zorgen we ervoor dat de budgetten effectiever ingezet worden. Om dit budgettair neutraal te verwerken, nemen we ook een negatief budget (lasten) op.

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Onttrekking	19,0	94,6	23,4	118,0
Toevoeging	46,5	40,7	8,5	49,2
Mutatie reserves	**-27,5**	**53,9**	**14,9**	**68,8**

Onttrekkingen aan reserves

- Hogere onttrekking aan de reserve Duurzaamheidsfonds. Dit hangt samen met de verwachte hogere lasten op dit programmaonderdeel (€ 1,0, miljoen).
- Hogere onttrekking door overheveling van middelen voor bodemsanering in grondexploitaties uit de reserve Bodemsanering en Nazorg naar het Vereveningsfonds. De kosten maken onderdeel uit van de grondexploitaties en worden vanuit de projecten aangestuurd. Het gaat onder andere om de sanering van de Marnixstraat (€ 35,8 miljoen).
- Lagere onttrekking aan de reserve Klimaatfonds. Dit hangt samen met de verwachte lagere lasten op dit programmaonderdeel (€ 13,4 miljoen).
- Overige afwijkingen zijn afzonderlijk kleiner dan € 1,0 miljoen (€ 0,2 miljoen). Deze lichten we niet verder toe.

Toevoegingen aan reserves

- Hogere toevoeging als gevolg van de uit de decembercirculaire toegekende middelen voor de uitvoeringskosten Klimaatfonds (€ 4,0 miljoen). Dit bedrag wordt toegevoegd aan het duurzaamheidsfonds.
- Hogere toevoeging aan de reserve laadinfra (€ 4,0 miljoen). De baten voor de plaatsing en exploitatie van openbare laadpunten bij parkeerplaatsen worden aan de reserve toegevoegd om in latere jaren ingezet te kunnen worden voor de laadinfrastrategie.
- Hogere toevoeging aan de reserve Klimaatfonds als gevolg uit de december-circulaire toegekende middelen voor verduurzaming erfgoed (€ 0,5 miljoen).

Beleidsmatige afwijkingen

Eindejaarsmarge 2021 programma 9

De eindejaarsmarge (EJM) van programma 9 bedroeg over 2021 € 4,1 miljoen. Bestuurlijk is besloten om deze in te zetten op programma 2, verkeer, vervoer en waterstaat.
Er lag intern al een voorstel om de EJM in te zetten op programma 9 in 2022, om dit voorstel toch door te kunnen laten gaan is besloten de lasten ervan binnen bestaande budgetten van cluster Ruimte en Economie te dekken.
Een deel van dit budget € 2,65 miljoen (Jaarprogramma Duurzaamheid, congestie op de elektriciteitsvoorziening Amsterdam en bijdrage Floriade) is bij de najaarsnota geregeld door in te stemmen met de inzet van de € 2,4 miljoen zijnde een meevaller op diverse projectlasten ter dekking hiervan. De bestedingen van de resterende middelen en de dekking hiervan (€ 1,7 miljoen) is nog niet geregeld.

Regionaal actienetwerk 15% gas terug

Ongekende stijgingen van energieprijzen in combinatie met de hoge inflatie brengen steeds meer bewoners en ondernemers in de regio in de financiële problemen. Naast inkomensmaatregelen zetten we stevig in op structurele energiebesparing om bewoners én ondernemers te helpen nog dit stookseizoen hun rekening te verlagen. Om te beginnen met eenvoudige ingrepen maar ook met verdergaande maatregelen zoals isolatie en duurzame opwek. Met dit doel is Amsterdam een van de initiatiefnemers en regievoeders van het regionale actienetwerk ‘15% gas terug’ waar we in de MRA regio samenwerken om zoveel mogelijk bedrijven, instellingen en inwoners daadwerkelijk te helpen met energie besparen.
Directe aanleiding voor het netwerk was de Russische inval in Oekraïne, maar ook de groeiende energiecrisis, de klimaatdoelstellingen en solidariteit met Groningen vormen drijfveren van de betrokken overheden, instellingen, bedrijven en bewonersinitiatieven die hun krachten bundelen om op korte termijn zoveel mogelijk en structureel resultaat te boeken. Amsterdam draagt als één van de regievoerders van het regionale actienetwerk 15% GasTerug binnen de duurzaamheidsbegroting in 2022, naast ondersteunende capaciteit, ruim € 0,4 miljoen bij.

2.9.4 Ruimtelijke ordening

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	16,1	0,4	0,2	0,6
Lasten	39,0	12,2	5,4	17,6
Saldo van baten en lasten	**-22,9**	**-11,8**	**-5,2**	**-17,0**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een negatief effect van € 5,2 miljoen. Het programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 17,0 miljoen negatief.

Baten

De baten stijgen met € 0,2 miljoen naar € 0,6 miljoen en lichten we verder niet toe.

Lasten

De totale lasten stijgen met € 5,4 miljoen naar € 17,6 miljoen. Dit komt vooral door:

- Hogere lasten als gevolg van de extra uitkering gemeentefonds (septembercirculaire 2022) voor de invoeringskosten Omgevingswet en Kwaliteitsborging (€ 5,7 miljoen).
- Hogere lasten Zeecruise, omdat de in 2021 niet bestede middelen vanuit de reserve IJ-oever worden begroot in 2022 onder gelijktijdige onttrekking van de reserve IJ-oeververbinding (€ 0,6 miljoen).
- Hogere lasten vanwege een extra bijdrage aan de Floriade (€ 0,7 miljoen).
- Hogere lasten omdat de in 2021 niet bestede middelen vanuit de reserve IJ-oever en een wijziging in het kasritme worden begroot in 2022 onder gelijktijdige onttrekking van de reserve IJ-oeververbinding sprong over 't IJ (€ 0,6 miljoen).
- Lagere lasten IJ-oeververbinding Oostbrug vanwege wijziging in het kasritme (€ 1,6 miljoen).
- Lagere lasten digitalisering bouwdossiers (€ 0,5 miljoen). Een deel van het meerjarige incidentele budget wordt doorgeschoven naar 2023 om het programma digitalisering bouwdossiers begin 2023 te kunnen afronden.
- Lagere lasten vanwege bijstelling van de overprogrammering (€ 0,1 miljoen) uit het Stedelijk Mobiliteitsfonds (SMF). Het SMF raamt in deze begroting meer projecten dan er budget is. Redenen hiervoor zijn bijvoorbeeld dat projecten vaak te maken hebben met langere voorbereidingstijd of langere doorlooptijd. Door te over-programmeren zorgen we ervoor dat de budgetten effectiever ingezet worden. Om dit budgettair neutraal te verwerken, nemen we ook een negatief budget (lasten) op.

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Onttrekking	0,9	1,6	-0,4	1,3
Toevoeging	0,2	0,0	0,0	0,0
Mutatie reserves	**0,7**	**1,6**	**-0,4**	**1,3**

Onttrekkingen aan reserves

Lagere onttrekking aan de reserve IJ-oevers vanwege wijziging in het kasritme (€ 0,4 miljoen).

Toevoegingen aan reserves

De toevoegingen blijven gelijk.

Beleidsmatige afwijkingen

We hebben geen relevante ontwikkelingen of beleidsmatige afwijkingen te melden.

2.9.5 Begraafplaatsen en crematoria

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	7,8	8,5	0,0	8,5
Lasten	7,8	8,0	0,0	8,1
Saldo van baten en lasten	**0,0**	**0,4**	**0,0**	**0,4**

Er zijn geen afwijkingen in dit programmaonderdeel, waardoor het saldo ongewijzigd blijft op € 0,4 miljoen positief.

Reserves

Voor dit programmaonderdeel zijn er geen reservemutaties.

Beleidsmatige afwijkingen

We hebben geen relevante ontwikkelingen of beleidsmatige afwijkingen te melden.

2.10 Grond

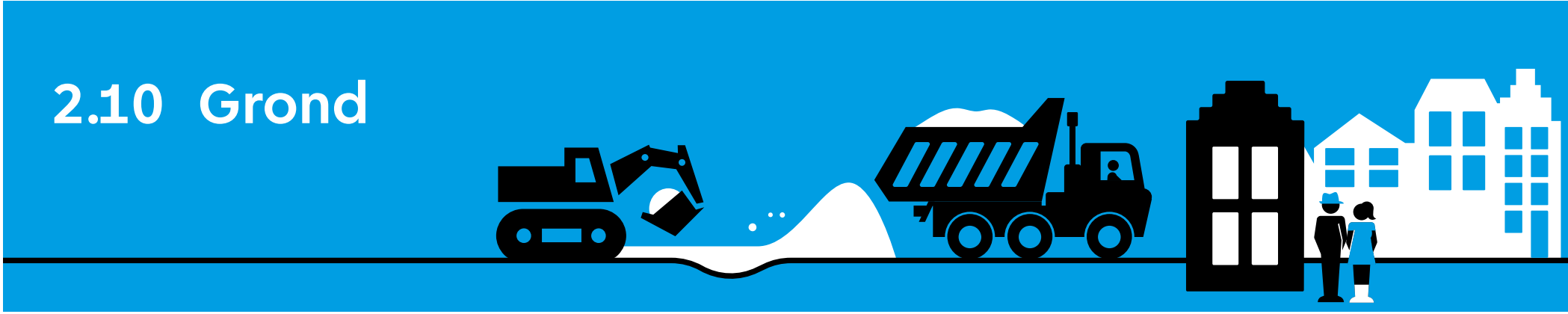

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	1.201,5	758,2	52,8	810,9
Lasten	845,0	561,2	62,4	623,5
Totaal Programma 10 Grond	**356,6**	**197,0**	**-9,6**	**187,4**

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Apparaatslasten	135,4	189,6	-15,9	173,7

Financiële toelichting

Het programma Grond heeft voornamelijk betrekking op grondexploitaties en erfpacht. De opbrengsten en kosten in de grondexploitaties kunnen van jaar tot jaar sterk verschillen. De financiële ontwikkelingen moeten daarom over de gehele looptijd van de grondexploitaties worden bekeken. Het overgrote deel van de baten en lasten in dit programmaonderdeel verrekenen we met de balans of reserves. Het heeft daardoor geen relatie met de algemene middelen. De exploitatie van de canonbetalende erfpachtrechten wordt wel jaarlijks verrekend met de algemene middelen.

Ten opzichte van de viermaandsrapportage zien we een verlaging van het verwachte resultaat in programma 10 van € 9,6 miljoen. Dit bedrag is het saldo van verrekeningen met de balansposten en/of budgetneutrale mutaties (€ 16 miljoen) en een positief resultaat voor de algemene middelen (€ 6,4 miljoen). Het resultaat voor de algemene middelen bestaat uit € 2,0 miljoen hogere canonopbrengsten, € 2,0 lagere kosten voor het erfpachtstelsel en een beter resultaat van de tariefdiensten (€ 2,4 miljoen), als gevolg van lagere personeelskosten.

Naast het positieve resultaat voor de algemene middelen wordt structureel meer afgedragen uit het Vereveningsfonds aan de algemene middelen. In 2022 leidt dit al tot een extra afdracht van € 8,0 miljoen conform de afspraak uit het coalitieakkoord van het nieuwe college.
Per programmaonderdeel lichten we de begrotingswijzigingen toe.

2.10.1 Grond

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	952,2	514,1	-34,3	479,8
Lasten	795,9	507,2	65,3	572,6
Saldo van baten en lasten	**156,3**	**6,8**	**-99,6**	**-92,8**

In dit programmaonderdeel zijn veel lasten en baten opgenomen die met de balans worden verrekend. Dit betreft het geheel van grondexploitaties en de reserve Vereveningsfonds (VEF). Deze hebben daardoor geen effect op de algemene middelen. Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is het wel verplicht om dit in de begroting op te nemen. Over het geheel van grondexploitaties en de reserves VEF en Zuidas wordt via Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG)/AMPG afzonderlijk gerapporteerd aan de Raad.

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben, exclusief mutaties reserves, een negatief effect van € 99,6 miljoen, waardoor het saldo uitkomt op € 92,8 miljoen negatief. Vanwege de dominante verrekeningen met de reserves in dit onderdeel kan dit resultaat niet los worden gezien van de ontwikkelingen in de reserves.

Baten

De totale baten dalen met € 34,3 miljoen naar € 479,8 miljoen. De baten worden verrekend met balansposten en hebben geen effect op het resultaat in de algemene middelen. Dit komt door:

- Lagere baten door vertraging van uitgiften in de grondexploitaties (€ 14,3 miljoen).
- Lagere baten door minder winstnemingen (€ 25,0 miljoen) vanwege vertraging van erfpachtuitgiften. Dit zijn administratief technische verrekeningen tussen de onderhanden werk positie en de reserve Vereveningsfonds.
- Hogere opbrengsten van meerwaarde uit erfpachtcontracten met woningbouw-corporaties € 5,0 miljoen die conform afspraak worden toegevoegd aan de reserve Vereveningsfonds.

Lasten

De totale lasten stijgen met € 65,3 miljoen naar € 572,6 miljoen. Dit komt door:

- Hogere lasten door een toevoeging aan de voorziening plantekorten (€ 87,3 miljoen). Dit is hoofdzakelijk het gevolg van de gestegen kosten. Op de gehele portefeuille van grondexploitaties is nu een kostenstijging van 10% geraamd. Voor alle plannen met een tekort betekent dit dat de voorziening voor deze tekorten moet worden opgehoogd. Hiervoor wordt een extra onttrekking gedaan aan de reserve Vereveningsfonds.
- Hogere lasten door het toerekenen van overhead aan programma 10 van € 14,3 miljoen. Dit is een technische mutatie, waarbij de lasten in programma B, Bestuur en organisatie dalen.
- Lagere lasten in de gebiedsontwikkeling van € 12,1 miljoen. Het betreft proceskosten € 4,1 miljoen omdat een aantal specialistische functies moeilijk vervulbaar is en vertraging in de uitvoering € 8,0 miljoen. De lasten worden verrekend met balansposten en hebben geen effect op het resultaat in de algemene middelen.
- Lagere lasten door lagere administratieve verrekeningen € 21,8 miljoen. Dit zijn geen uitgaven, maar technische verrekeningen met de balans. Deze technische verrekeningen zijn nodig om grondexploitaties saldoneutraal in de exploitatie te laten verlopen.
- Lagere lasten bij de tariefdiensten van € 2,4 miljoen door enerzijds lagere loonkosten (**-/-** € 3,4 miljoen) en een lagere omzet van circa € 1,0 miljoen.

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotingswij-zigingen	Najaarsnota 2022
Onttrekking	262,8	170,5	73,4	243,9
Toevoeging	309,5	163,0	15,6	178,6
Mutatie reserves	**-46,7**	**7,5**	**57,8**	**65,3**

Onttrekkingen aan reserves

Een hogere onttrekking van € 73,4 miljoen aan de reserves Vereveningsfonds en Zuidas. Dit komt door:

- Hogere onttrekking door een toevoeging aan de voorziening plantekorten (€ 87,3 miljoen). Dit is hoofdzakelijk het gevolg van de gestegen kosten, zoals toegelicht bij de lasten.
- Lagere onttrekking door vertraging in een aantal grote projecten die direct ten laste komen van de reserve (€ 20,6 miljoen). Het gaat enerzijds om lagere lasten in projecten die direct met het Vereveningsfonds worden verrekend (€ 11 miljoen), zoals onder andere HOV Flank en Buiteneiland. Anderzijds zorgt nieuw beleid over het toerekenen van kosten aan grondexploitaties, indien sprake is van noodzakelijk investeringen in maatschappelijke voorzieningen, voor de gebiedsontwikkeling, voor een lagere onttrekking (€ 10,0 miljoen)
- Hogere vrijval van € 8 miljoen in 2022 oplopend tot € 20 miljoen in 2026 conform de in het coalitieakkoord afgesproken verhoging van de onttrekkingen uit het vereveningsfonds.
- Lagere onttrekking van € 0,9 miljoen omdat de bouw van OBA Next in het Zuidasgebied niet doorgaat.
- Lagere onttrekking voor overheadkosten van € 0,4 miljoen (was € 14,7 miljoen en is vanaf 2022 € 14,3 miljoen) als gevolg van de toerekening van overheadkosten aan programma 10 in de kostenverdeelstaat.

Toevoegingen aan reserves

Een hogere toevoeging van € 13,6 miljoen aan de reserve Vereveningsfonds en een hogere toevoeging van € 2,0 miljoen aan de reserve Zuidas. Dit komt door:

- Hogere toevoeging door overheveling van middelen voor bodemsanering in grondexploitaties uit de reserve Bodemsanering en Nazorg naar het Vereveningsfonds. De kosten maken onderdeel uit van de grondexploitaties en worden vanuit de projecten aangestuurd. Het gaat om de middelen die verbonden zijn aan de gebiedsontwikkelingen waaronder ook de middelen voor de toekomstige sanering van de Marnixstraat. (€ 35,8 miljoen)
- Lagere toevoeging door minder winstnemingen als gevolg van vertragingen in projecten (€ 25,0 miljoen)
- Hogere toevoeging als gevolg van meerwaarde bij wijzigingen in erfpachtcontracten met woningcorporaties, zoals toegelicht bij de baten (€ 5,0 miljoen).
- Overige lagere toevoegingen van € 0,2 miljoen die we niet toelichten omdat de afzonderlijke afwijkingen kleiner zijn dan € 1 miljoen.

Beleidsmatige afwijkingen

Door de veranderende marktomstandigheden staan de gebiedsontwikkeling en het Vereveningsfonds onder druk. Dit uit zich nog niet in een lagere realisatie van de productie van woningen in 2022, maar wel tot een verslechtering van het financiële beeld in de grondexploitaties en het Vereveningsfonds. Over de actuele stand van zaken wordt separaat gerapporteerd in het AMPG 2022 (Actualisatie Meerjaren Perspectief Grondexploitaties).

Door de sterk gestegen inflatie is de waarde van de portefeuille met € 400 miljoen afgenomen (30% ten opzichte van het MPG 2022) en is de vereveningsruimte per eind 2022 met € 92 miljoen gedaald. De inflatie zien we met name terug bij civiele en andere werken die zijn gericht op de inrichting van de openbare ruimte waar schaarste is ontstaan aan materialen (zoals staal en asfalt) en personeel.

Door de lagere vereveningsruimte moeten scherpere keuzes gemaakt worden in de lopende en toekomstige plannen.

2.10.2 Erfpacht

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	249,4	244,1	87,1	331,2
Lasten	49,0	53,9	-3,0	50,9
Saldo van baten en lasten	**200,3**	**190,2**	**90,1**	**280,2**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel, exclusief mutatie reserves, hebben een positief effect van € 90,1 miljoen, waardoor het saldo uit komt op € 280,2 miljoen positief. Van de wijziging in de najaarsnota heeft € 4,0 miljoen een positief saldo-effect voor de algemene middelen.

Baten

De totale baten stijgen met € 87,1 miljoen naar € 331,2 miljoen. Dit komt door:

- Hogere afkoopsommen in het voortdurend stelsel, omdat door de lage rente vaak gekozen is voor afkoop bij herziening einde tijdvak (€ 85,1 miljoen). Deze middelen worden aan de reserve gedoteerd.
- Hogere canonopbrengsten bij eeuwigdurende erfpachtcontracten (€ 2,0 miljoen). Dit heeft een positief effect op de algemene middelen.

Lasten

De totale lasten dalen met € 3,0 miljoen naar € 50,9 miljoen. Dit komt vooral door:

- Lagere exploitatielasten van het erfpachtstelsel (€ 2,0 miljoen). Het betreft onder andere een lagere toevoeging aan de voorziening debiteuren, lagere externe en ICT kosten. Dit heeft een positief effect op de Algemene Middelen.
- Lagere personeelslasten voor de overstapregeling, omdat minder is ingehuurd (€ 1 miljoen). Dit bedrag wordt minder onttrokken aan de reserve Financiering Erfpachtgrond.

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Onttrekking	439,1	395,2	-151,0	244,2
Toevoeging	377,7	325,9	85,1	411,0
Mutatie reserves	**61,5**	**69,3**	**-236,1**	**-166,8**

Onttrekkingen aan reserves

Een lagere onttrekking van € 151,0 miljoen aan de reserve Financiering Erfpachtgrond en de reserve Afkoopsommen leidt tot een onttrekking van € 244,2 miljoen. Dit komt door:

- Een lagere onttrekking van € 1,0 miljoen aan de reserve Financiering Erfpachtgrond doordat minder is ingehuurd voor de overstapregeling.
- Een lagere vrijval van € 150,0 miljoen aan de reserve Financiering Erfpachtgrond, omdat besloten is om de begrote toevoeging aan de algemene reserve terug te draaien.

Toevoegingen aan reserves

Een hogere toevoeging van € 85,1 miljoen aan de reserve Afkoopsommen. Dit komt doordat bij herziening einde tijdvak, door de lage rente, vaker is gekozen voor afkoop in het voortdurend stelsel.

2.11 Wonen en groen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	97,9	103,9	28,3	132,2
Lasten	394,3	418,8	22,1	440,8
Totaal Programma 11 Wonen en groen	**-296,4**	**-314,9**	**6,2**	**-308,6**

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Apparaatslasten	183,0	149,5	8,7	158,2

Financiële toelichting

De begrotingswijzigingen in dit programma hebben een positief effect van € 6,2 miljoen op de begroting. Het programma komt uit op een negatief saldo van € 308,6 miljoen. Per programmaonderdeel lichten we de begrotingswijzigingen toe

2.11.1 Wonen en bouwen

De nieuwe Leegstandsverordening

Op 1 december 2022 treedt de nieuwe Leegstandsverordening in werking. De huidige Leegstandsverordening biedt de gemeente onvoldoende instrumenten om woningleegstand effectief te kunnen aanpakken. Specifiek voor Amsterdam is middels de Crisis- en herstelwet een experiment mogelijk gemaakt waarmee woningleegstand beter kan worden aangepakt. Voorwaarde is wel dat het experiment in de leegstandsverordening wordt opgenomen. Het experiment duurt in principe vijf jaar.

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	69,4	78,5	28,6	107,1
Lasten	142,0	174,6	23,7	198,4
Saldo van baten en lasten	**-72,5**	**-96,1**	**4,9**	**-91,2**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 4,9 miljoen, waardoor het saldo uitkomt op € 91,2 miljoen negatief.

Baten

De totale baten stijgen met € 28,6 miljoen naar € 107,1 miljoen. Dit komt door:

- Hogere baten door een ontvangen rijksbijdrage voor de kosten van de noodopvang van Oekraïense vluchtelingen (€ 16,9 miljoen). Tegenover deze hogere baten staan hogere lasten, zie toelichting bij de lasten.
- Hogere baten omdat we een bijdrage vanuit het Volkshuisvestingsfonds hebben ontvangen voor verduurzamende woningverbetering. Deze middelen worden ingezet voor subsidieverlening (€ 10,6 miljoen). Tegenover deze hogere baten staan hogere lasten, zie toelichting bij de lasten.
- Hogere baten omdat we een specifieke uitkering van € 21,1 miljoen van het Rijk hebben ontvangen voor aanpak energiearmoede. De gemeente kan deze middelen inzetten. In 2022 wordt € 3,0 miljoen ingezet en €18,1 miljoen in 2023. Tegenover deze hogere baten staan hogere lasten, zie toelichting bij de lasten.
- Lagere inzet van baten omdat in 2022 minder projecten voor de aanpak van verkeerslawaai worden afgerond. Dit komt onder andere door de wijziging van de maximale snelheid van 50 km/uur naar 30 km/uur. De projecten worden gefinancierd vanuit een rijksbijdrage (€ 1,9 miljoen).

Lasten

De totale lasten stijgen met € 23,7 miljoen naar € 198,4 miljoen. Dit komt vooral door:

- Hogere lasten omdat voor de noodopvang van Oekraïense vluchtelingen kosten worden gemaakt. Deze kosten worden vergoed door het rijk (€ 16,9 miljoen).
- Hogere lasten voor verduurzamende woningverbetering in grote delen van Amsterdam Zuidoost. Hiervoor worden subsidies verstrekt die erop zijn gericht om in deze buurten achterstallig onderhoud weg te werken en de energielabels van de woningen in de vve's te verbeteren. De subsidies worden verleend vanuit het volkshuisvestingsfonds (€ 10,6 miljoen).
- Hogere lasten voor de aanpak van energiearmoede omdat middelen worden ingezet om huishoudens in een kwetsbare positie door de gestegen energielasten op korte termijn te ondersteunen. Er is een rijksbijdrage ontvangen voor het nemen van maatregelen om de energierekening te verlagen (€ 3,0 miljoen).
- Lagere lasten voor juridische inzet voor bezwaar en beroep. De lasten hiervoor worden herverdeeld naar die programmaonderdelen waar het bezwaar en beroep betrekking op heeft. Hierdoor dalen de lasten in dit programmaonderdeel (€ 1,9 miljoen).
- Lagere lasten omdat in 2022 minder projecten voor de aanpak van verkeerslawaai worden afgerond. Dit komt onder andere door de wijziging van de maximale snelheid van 50 km/uur naar 30 km/uur waardoor de geluidsoverlast op woningen daalt. De projecten worden gefinancierd vanuit een rijksbijdrage (€ 1,9 miljoen).
- Lagere lasten omdat door de complexiteit van de opgave en beperkingen in de beschikbare capaciteit de uitvoering van projecten voor huisvesting Kwetsbare groepen later plaatsvindt dan oorspronkelijk was begroot. Het budget schuift naar 2023 en 2024 (€ 1,2 miljoen).
- Lagere lasten omdat de uitvoering van aanleg en renovatie van woonwagenlocaties is vertraagd en wordt doorgeschoven naar 2023 en 2024. De kosten hiervan worden gedekt uit de reserve Corporatiebudget (€ 1,2 miljoen).

- Lagere lasten van € 0,6 miljoen door verschillende verwachte onderschrijdingen die afzonderlijk kleiner zijn dan € 1,0 miljoen. Deze afwijkingen lichten we verder niet toe.

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Onttrekking	6,5	20,1	-2,5	17,6
Toevoeging	2,0	1,0	0,0	1,0
Mutatie reserves	**4,5**	**19,1**	**-2,5**	**16,6**

Onttrekkingen aan reserves

Een lagere onttrekking van € 2,5 miljoen aan enkele reserves binnen dit programma-onderdeel. Dit wordt veroorzaakt door:

- Lagere onttrekking vanuit het Corportatiebudget. Uit deze reserve worden subsidies verstrekt aan woningbouwcorporaties. De afrekening van enkele projecten en daarmee de subsidieverantwoording is geactualiseerd en de verwachte onttrekking in 2022 is verlaagd (€ 1,2 miljoen).
- De overige verwachte mutaties zijn afzonderlijk kleiner dan € 1,0 miljoen en lichten we verder niet toe.

Beleidsmatige afwijkingen

Woninggebruik

Het aantal opgelegde besluiten bij de handhaving van de regels voor woninggebruik blijft in de eerste acht maanden van 2022 met 204 ver achter bij het begrote aantal van 900 voor 2022. De oorzaak hiervan is dat er minder overtredingen zijn geconstateerd van de regels van toeristische verhuur omdat er minder toeristische verhuur plaatsvindt dan in 2019. Daarnaast is naar aanleiding van een discussie in de raad, het opleggen van boetes voor administratieve overtredingen van de regels vakantieverhuur vanaf juni 2022 tijdelijk opgeschort.

Woonruimteverdeling

Het lukt ons al enkele jaren niet de doelstelling dat 80% van de mensen met een urgentie binnen drie maanden een woning vindt, te realiseren. We verwachten in 2022 circa 60% van de urgenten binnen 3 maanden een passende woning te kunnen aanbieden. De behoefte aan woningen voor kwetsbare groepen is veel groter dan de 1.800 woningen per jaar die zijn afgesproken in de Samenwerkingsafspraken met de corporaties.

2.11.2 Onderhoud openbare ruimte en reiniging

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	26,8	22,7	0,0	22,7
Lasten	153,1	148,8	-0,4	148,4
Saldo van baten en lasten	**-126,3**	**-126,1**	**0,4**	**-125,7**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 0,4 miljoen. Dit programmaonderdeel komt uit op € 125,7 miljoen negatief.

Baten

De totale baten zijn ongewijzigd ten opzichte van de actuele begroting en bedragen € 22,7 miljoen.

Lasten

De totale lasten dalen met € 0,4 miljoen naar € 148,4 miljoen. De mutaties op dit programmaonderdeel zijn afzonderlijk lager dan € 1,0 miljoen en worden daarom verder niet toegelicht.

Reserves

Voor dit programmaonderdeel zijn er geen reservemutaties.

Beleidsmatige afwijkingen

De begrotingsrealisatie voor herstel van opbrekingen, zogenaamde HOOR werken, ten behoeve van werkzaamheden aan nuts- en telecomvoorzieningen laat voor 2022 een mogelijke overschrijding zien. Deze afwijking ontstaat vooral door hogere contract-tarieven voor herstel bestrating, hogere kosten BLVC maatregelen bij asfaltherstel en door implementatie van de applicatie Victor. Er zijn preventieve en curatieve acties ingezet. Preventief om de verwachte financiële afwijking zo veel mogelijk in te perken in dit begrotingsjaar en curatief om het evenwicht tussen lasten en baten op het onderdeel HOOR terug te brengen voor komende begrotingsjaren.

Door vertraging van de levering van materialen en beschikbaarheid van personeel bij leveranciers, staan voertuigen langer in reparatie waardoor voertuigen intensiever worden ingezet. Hierdoor is de kans op uitval groter, wat kan leiden tot minder inzet op de opgave in de stad, dan wel hogere kosten als gevolg van inhuur van materieel.

2.11.3 Groen en dierenwelzijn

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	1,7	2,7	-0,3	2,4
Lasten	99,2	95,3	-1,3	94,0
Saldo van baten en lasten	**-97,5**	**-92,6**	**1,0**	**-91,6**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 1,0 miljoen. Dit programmaonderdeel komt uit op € 91,6 miljoen negatief.

Baten

De totale baten dalen met € 0,3 miljoen naar € 2,4 miljoen. Dit komt door:

- Lagere baten omdat door vertraging bij de herinrichting van camping Vliegenbos de camping later is opengegaan dan was gepland. Hierdoor is de camping inkomsten misgelopen (€ 0,3 miljoen).

Lasten

De totale lasten dalen met € 1,3 miljoen naar € 94,0 miljoen. Dit komt vooral door:

- Lagere lasten omdat de overprogrammering van het Stedelijk Mobiliteitsfonds (SMF) is geactualiseerd. Voor het SMF wordt een overprogrammering van de project-budgetten gehanteerd om volledige besteding van de budgetten te bevorderen. Deze overprogrammering is bijgesteld op basis van de voortgang van de projecten (€ 1,2 miljoen).
- Lagere lasten voor het vervangingsprogramma bomen. De lasten zijn bijgesteld, waarbij inhoudelijke programmadoelstellingen ten aanzien van het waarborgen van de veiligheid (onder andere middels kappen en snoeien) en de herplant wel gehaald worden. Deze lasten worden gedekt vanuit de reserve Stadsbehoud (€ 0,7 miljoen).
- Hogere lasten omdat de incidentele piekwerkzaamheden voor het bestrijden van ziekten en plagen en invasieve exoten langer zijn doorgelopen. Dit betreffen extra lasten als gevolg van met name de iepziekte (kappen van zieke iepen) en de bestrijding en saneren van Japanse Duizendpoot (€ 0,4 miljoen).
- De overige wijzigingen van €0,2 miljoen lagere lasten zijn afzonderlijk kleiner dan € 1,0 miljoen en worden niet afzonderlijk toegelicht.

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Onttrekking	1,4	3,5	0,0	3,5
Toevoeging	5,2	0,0	0,0	0,0
Mutatie reserves	**-3,9**	**3,5**	**0,0**	**3,5**

Voor dit programmaonderdeel zijn er geen reservemutaties.

Beleidsmatige afwijkingen

Beheer en onderhoud Groen

De kosten als gevolg van storm en iepziekte worden bij de jaarrekening opgenomen. Het herplanten in 2023 van de in 2022 door storm omgewaaide bomen is geprognosticeerd op € 2,3 miljoen.

Op 26 maart 2022 is in de brief aan de gemeenteraad antwoord gegeven op vragen naar aanleiding van de herplant van omgewaaide bomen als gevolg van de storm. De herplant wordt opgenomen in de totale planning binnen de herplantopgave en wordt binnen het financiële kader ingepast.

2.12 Moderne open overheid

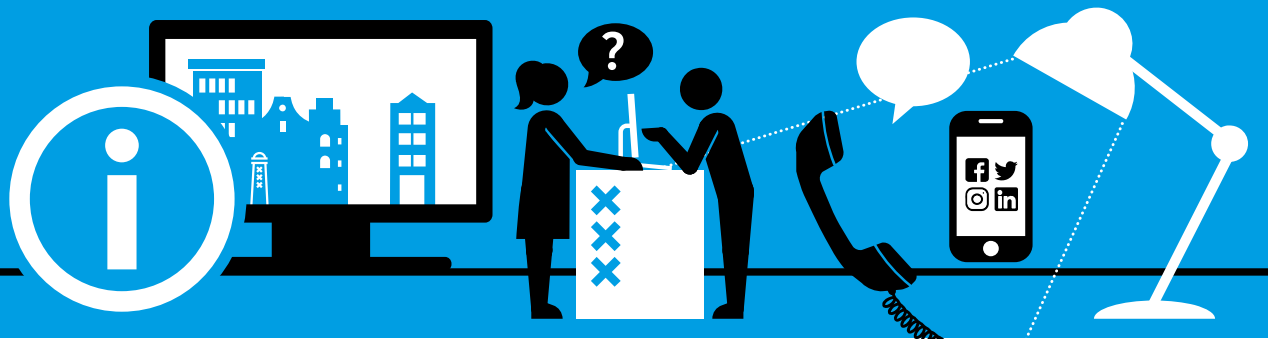

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	43,4	31,0	3,1	34,1
Lasten	116,0	122,8	-4,8	118,0
Totaal Programma 12 Moderne open overheid	**-72,6**	**-91,9**	**7,9**	**-83,9**

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Apparaatslasten	92,4	70,2	2,5	72,6

Financiële toelichting

De begrotingswijzigingen in dit programma hebben een positief effect van € 7,9 miljoen op de begroting. Het programma komt uit op een saldo van € 83,9 miljoen negatief. Per programmaonderdeel lichten we de begrotingswijzigingen toe.

2.12.1 Digitale stad, interactie en informatie

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	43,3	31,0	3,1	34,1
Lasten	106,9	105,5	-0,1	105,4
Saldo van baten en lasten	**-63,6**	**-74,5**	**3,2**	**-71,3**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 3,2 miljoen op de begroting. Het programmaonderdeel komt uit op een negatief saldo van € 71,3 miljoen.

Baten

De totale baten stijgen met € 3,1 miljoen naar € 34,1 miljoen. Dit komt door:

- Hogere legesbaten bij burgerzaken doordat het aantal reisdocumenten, huwelijken, verklaringen en naturalisaties hoger zijn dan begroot (€ 1,8 miljoen).
- Hogere legesbaten vergunningen doordat er meer vergunningen zijn afgegeven dan begroot (€ 1,0 miljoen).
- Hogere overige baten (€ 0,3 miljoen). Deze lichten we niet toe omdat de afzonderlijke mutaties kleiner zijn dan € 1,0 miljoen.

Lasten

De totale lasten dalen met € 0,1 miljoen naar € 105,4 miljoen. Dit komt door:

- Lagere lasten door een verschuiving van de lasten van 2022 naar 2023 (€ 3,0 miljoen). Dit is het gevolg van een vertraging van de implementatie van het project Vervanging Burgerzaken.
- Hogere lasten voor de inzet van personeel als een gevolg van een toename van het aantal bezoekers en vergunningsaanvragen, het wegwerken van achterstanden ontstaan door de invoering van IBurgerzaken, de studenteninschrijvingen en de extra inzet voor Oekraïne (€ 2,3 miljoen).
- Lagere lasten door een verschuiving van het budget voor de Gemeenteraad verkiezingen van 2022 naar 2023 als dekking voor hogere lasten voor opkomst-bevordering en inrichting van de centrale stemopneming, die wettelijk bepaald is bij de Provinciale Verkiezingen (€ 1,7 miljoen)
- Hogere lasten door hogere Rijksafdrachten als gevolg van hogere leges burgerzaken (€ 0,8 miljoen). Doordat er meer reisdocumenten, verklaringen en vergunningen zijn afgegeven is de verplichte Rijksafdracht ook hoger.
- Hogere lasten door structurele overheveling van de bestuursopdrachtmiddelen voor Mijn Amsterdam (€ 0,7 miljoen).
- Hogere lasten XAAS (Anything as a service) investering Vernieuwing Digitale Informatievoorziening (€ 0,6 miljoen). Vanwege gewijzigde regelgeving met betrekking tot XAAS investeringen worden de kosten in de begroting opgenomen in plaats van als investering op de balans. De verhoging van de lasten wordt gedekt uit de reserve XAAS die in programma A4 verantwoord wordt.
- Overige hogere lasten (€ 0,2 miljoen). Die lichten we niet verder toe omdat de afzonderlijke mutaties kleiner zijn dan € 1,0 miljoen.

Reserves

Voor dit programmaonderdeel zijn er geen reservemutaties.

Beleidsmatige afwijkingen

Er zijn geen relevante ontwikkelingen of beleidsmatige afwijkingen.

2.12.2 Democratisering

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	0,1	0,0	0,0	0,0
Lasten	9,1	17,4	-4,7	12,6
Saldo van baten en lasten	**-9,0**	**-17,4**	**4,7**	**-12,6**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 4,7 miljoen op de begroting. Dit programmaonderdeel komt uit op een negatief saldo van € 12,6 miljoen.

Baten

Voor dit programmaonderdeel zijn er geen baten.

Lasten

De totale lasten dalen met € 4,7 miljoen naar € 12,6 miljoen. Dit komt vooral door:

- Lagere lasten door een verschuiving van de lasten van 2022 naar 2023 voor democratisering. Hierdoor kunnen de in 2022 geplande activiteiten ten behoeve van democratisering in 2023 worden afgerond. Het betreft activiteiten die in overleg met de burger tot stand zijn gekomen (€ 3,6 miljoen).
- Lagere lasten door een verschuiving van de lasten van 2022 naar 2023 voor de Regeling Integraal Maatschappelijk Initiatief als dekking van de subsidieactiviteiten die doorlopen naar 2023 (€ 1 miljoen).
- Overige lagere lasten van € 0,1 miljoen. Dit lichten we niet toe omdat de afzonderlijke mutaties kleiner zijn dan € 1,0 miljoen.

Reserves

Voor dit programmaonderdeel zijn er geen reservemutaties.

Beleidsmatige afwijkingen

Er zijn geen relevante ontwikkelingen of beleidsmatige afwijkingen.

2.A Algemene dekkingsmiddelen

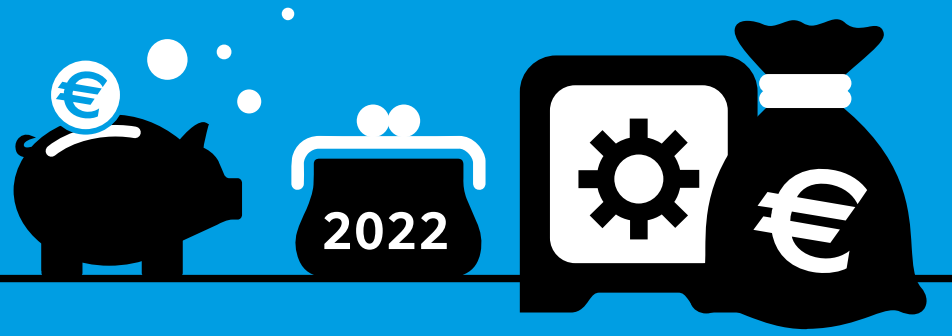

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	3.003,4	2.954,9	282,3	3.237,2
Lasten	71,6	159,3	-90,0	69,3
Saldo van baten en lasten	**2.931,8**	**2.795,6**	**372,3**	**3.167,9**
Onttrekkingen reserves	1.419,1	1.519,6	-67,3	1.452,3
Toevoegingen reserves	1.401,4	1.131,6	146,3	1.278,0
Saldo van onttrekkingen en toevoegingen	**17,7**	**388,0**	**-213,7**	**174,3**
Totaal Programma A Algemene dekkingsmiddelen	**2.949,5**	**3.183,7**	**158,6**	**3.342,3**

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands 2022	Begrotingswij-zigingen	Najaarsnota 2022
Apparaatslasten	0,0	19,6	1,6	21,3

Financiële toelichting

De begrotingswijzigingen in dit programma hebben een positief effect van € 158,6 miljoen op de begroting. Het programma komt uit op een saldo van € 3.342,3 miljoen positief. Per programmaonderdeel lichten we de afwijking toe.

2A.1 Rente en resultaat

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	132,2	54,1	-1,7	52,4
Lasten	25,9	15,7	-0,6	15,1
Saldo van baten en lasten	**106,3**	**38,4**	**-1,1**	**37,3**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een negatief effect van € 1,1 miljoen op de begroting. Dit programmaonderdeel komt uit op € 37,3 miljoen positief.

Baten

De totale baten dalen met € 1,7 miljoen. Dit komt door:

- Lagere dividendopbrengsten doordat het Verzekeringsbedrijf Groot Amsterdam het eerder geraamde dividend over 2021 niet zal gaan uitkeren (€ 1,5 miljoen).
- Overige begrotingswijzigingen zijn afzonderlijk lager dan € 1,0 miljoen en lichten we niet verder toe.

Lasten

De totale lasten dalen met € 0,6 miljoen. Dit komt door:

- Lagere lasten door lagere rentelasten op de externe schuld (€ 5,2 miljoen).
- Hogere lasten door de hoger toegerekende rentelasten binnen de renteomslag (€ 4,6 miljoen).

Reserves

Voor dit programmaonderdeel zijn er geen reservemutaties.

Beleidsmatige afwijkingen

We hebben geen relevante ontwikkelingen of beleidsmatige afwijkingen te melden.

2A.2 Belastingen

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	294,5	335,3	42,7	378,1
Lasten	31,1	30,2	1,7	31,9
Saldo van baten en lasten	**263,5**	**305,1**	**41,1**	**346,2**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 41,1 miljoen. Dit programmaonderdeel komt uit op € 346,2 miljoen positief.

Baten

De totale baten stijgen met € 42,7 miljoen naar € 378,1 miljoen. Dit komt door:

- Hogere baten uit meeropbrengsten Toeristenbelasting. Vanwege de lockdowns begin 2022 en de omikron variant van het coronavirus zijn de opbrengsten voor de toeristenbelasting in de Viermaandsrapportage 2022 neerwaarts bijgesteld van € 135,0 miljoen tot € 79,8 miljoen. De bezoekersaantallen, kamerprijzen en bezettingsgraad in Amsterdam laten sindsdien weer herstel zien richting het niveau van vóór de coronacrisis. Deze positieve ontwikkeling is aanleiding om de verwachte baten toeristenbelasting bij de najaarsnota opnieuw bij te stellen. De opbrengsten voor 2022 worden op dit moment geraamd op € 120,0 miljoen. Het is van belang om te benadrukken dat de opbrengsten toeristenbelasting buitengewoon gevoelig blijven voor internationale calamiteiten en conjuncturele effecten. Nieuwe corona-varianten, verdere escalatie van de oorlog in Oekraïne of een periode van recessie zullen rechtstreekse impact hebben op de bezoekersstromen, de kamerprijzen- en bezetting en daarmee de opbrengsten toeristenbelasting (€ 40,2 miljoen).
- Hogere baten door een structurele toename van de opbrengsten uit de vervolgings-kosten (€ 2,0 miljoen).
- Overige begrotingswijzigingen zijn afzonderlijk lager dan € 1,0 miljoen en lichten we niet verder toe.

Lasten

De totale lasten stijgen met € 1,7 miljoen naar € 31,9 miljoen. Dit komt door:

- Hogere jaarlijkse kosten voor bezwaar en beroep voornamelijk door toenemende professionaliteit van de ‘No cure no pay’ bureaus (€ 1,5 miljoen).
- Overige begrotingswijzigingen zijn afzonderlijk lager dan € 1,0 miljoen en lichten we niet verder toe.

Ontwikkelingen

Voor de reclamebelasting wordt geen mutatie gemeld, maar bestaat een aanzienlijke kans dat de realisatie zal gaan afwijken ten opzichte van de begroting, in positieve dan wel in negatieve zin. De onzekerheid ten aanzien van de realisatie hangt samen met het gegeven dat de gemeente de reclamebelasting in 2022 voor het eerst sinds jaren uitvoert. Bij het ramen van de opbrengsten is uitgegaan van oude areaalgegevens uit 2015, het laatste heffingsjaar voordat de heffing in het kader van lastenverlichting voor ondernemers werd afgeschaft. Op dit moment worden alle belastbare uitingen in beeld gebracht en gecontroleerd, zodat duidelijk wordt hoe het totale hefbare areaal zich verhoudt tot 2015 en wat de gevolgen zijn geweest van enerzijds de invoering van de heffing en anderzijds van de coronacrisis op de keuzes die ondernemers maken ten aanzien van het plaatsen van reclame-uitingen. Op basis van de feitelijke realisatie-cijfers, die naar verwachting beschikbaar zijn vanaf december, omdat op dat moment de gehele jaarcyclus van reclame-uitingen in beeld is, worden de ramingen herijkt en verwerkt in de meerjarenbegroting.

Reserves

Voor dit programmaonderdeel zijn er geen reservemutaties.

Beleidsmatige afwijkingen

We hebben geen relevante ontwikkelingen of beleidsmatige afwijkingen te melden.

2A.3 Gemeentefondsuitkering

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	2.554,1	2.562,0	240,8	2.802,8
Lasten	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo van baten en lasten	**2.554,1**	**2.562,0**	**240,8**	**2.802,8**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 240,8 miljoen. Dit programmaonderdeel komt uit op € 2.802,8 miljoen positief.

Baten

De totale baten stijgen met € 240,8 miljoen naar € 2.802,8 miljoen. Dit komt door de effecten van de effecten van de Meicirculaire 2022 en de Septembercirculaire 2022. Deze worden hieronder toegelicht.

Meicirculaire 2022

Door toedoen van de meicirculaire stijgt de gemeentefondsuitkering met € 155,8 miljoen. Dit effect is vooral toe te schrijven aan:

- Hogere baten in verband met de ontwikkeling van het accres en wijzigingen in de uitkeringsfactor en -basis (€ 90,9 miljoen).
- Hogere baten in verband met de ontvangen middelen om energietoeslagen uit te keren. In de Meicirculaire wordt € 91,7 miljoen uitgekeerd. In de Viermaands-rapportage 2022 was echter al met € 61,4 miljoen hiervan rekening gehouden waardoor het verschil hiertussen als hogere baten zijn meegenomen (€ 30,3 miljoen).
- Hogere baten door wijzigingen in de integratie- en decentralisatie0uitkeringen en in de taakmutaties vanuit de meicirculaire 2022 (€ 22,8 miljoen).
- Hogere baten in verband met de WOZ-waardering van het onroerend goed in Amsterdam (ten opzichte van het landelijk gemiddelde) en de daarbij behorende aanpassing van de rekentarieven in het gemeentefonds (€ 13,2 miljoen).
- Hogere baten wegens uitkeringen in verband met decentralisaties in het sociaal domein. (WMO, Participatiewet en Jeugdwet) (€ 9,5 miljoen). Dit wordt veroorzaakt door een hogere uitkering voor Voogdij/18+ (€ 1,8 miljoen) een hogere uitkering voor Beschermd Wonen (€ 5,3 miljoen) en een hogere uitkering voor Participatie (€ 2,4 miljoen).
- Hogere baten door de samenvoeging met de gemeente Weesp (€ 1,4 miljoen).
- Lagere baten in verband met een bijstelling van enkele stelposten (€ 12,3 miljoen).

Septembercirculaire 2022

Door toedoen van de septembercirculaire stijgt de gemeentefondsuitkering met € 85,0 miljoen. Dit effect is vooral toe te schrijven aan:

- Hogere baten in verband met wijzigingen in de uitkeringsfactor en -basis (€ 41,0 miljoen)
- Hogere baten in verband met de ontvangen Energiecompensatie (€ 30,2 miljoen). Dit betreft het saldo tussen de ontvangen Energietoeslag (€ 49,3 miljoen) en een correctie op de meicirculaire (€ 19,1 miljoen)
- Hogere baten door wijzigingen in de integratie- en decentralisatie-uitkeringen en in de taakmutaties vanuit de septembercirculaire 2022 (€ 10,0 miljoen)
- Hogere baten in verband met de WOZ-waardering van het onroerend goed in Amsterdam (ten opzichte van het landelijk gemiddelde) en de daarbij behorende aanpassing van de rekentarieven in het gemeentefonds (€ 3,4 miljoen)
- Hogere baten wegens uitkeringen in verband met decentralisaties in het sociaal domein. (WMO, Participatiewet en Jeugdwet), wat veroorzaakt wordt door een hogere uitkering voor Participatie (€ 0,4 miljoen)

Lasten

Voor dit programmaonderdeel zijn er geen lasten begroot en gerealiseerd.

Reserves

Voor dit programmaonderdeel zijn er geen reservemutaties.

Beleidsmatige afwijkingen

We hebben geen relevante ontwikkelingen of beleidsmatige afwijkingen te melden.

2A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	22,6	3,5	0,5	4,0
Lasten	14,6	113,4	-91,1	22,3
Saldo van baten en lasten	**7,9**	**-109,8**	**91,5**	**-18,3**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 91,5 miljoen. Dit programmaonderdeel komt uit op € 18,3 miljoen negatief.

Baten

De totale baten stijgen met € 0,5 miljoen naar € 4,0 miljoen. De afwijkingen zijn afzonderlijk lager dan € 1,0 miljoen en lichten we niet verder toe.

Lasten

De totale lasten dalen met € 91,1 miljoen naar € 22,3 miljoen. Dit komt door:

- Lagere lasten door het onttrekken van middelen aan een stelpost voor energie-compensatie die in de Viermaandsrapportage 2022 was opgenomen (€ 61,4 miljoen).
- Lagere lasten door de afboeking van het resterende saldo op de stelpost voor loon- en prijsontwikkelingen (€ 24,4 miljoen).
- Lagere lasten door posten uit de begroting van Weesp die aan de juiste programma's in Amsterdam zijn toegewezen (€ 3,6 miljoen).
- Lagere lasten door aanpassingen van de stelpost voor loon- en prijsontwikkelingen (€ 1,7 miljoen).

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Onttrekking	302,1	389,7	72,3	462,0
Toevoeging	324,4	327,3	28,2	355,5
Mutatie reserves	**-22,3**	**62,5**	**44,1**	**106,6**

De begrotingswijzigingen in de reserves van dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 44,1 miljoen. De mutaties in de reserves komen daarmee uit op € 106,6 miljoen positief.

Onttrekkingen aan reserves

Een hogere onttrekking van € 72,3 miljoen aan de reserves komt door:

- Opheffing van de reserve Meerjarige Intertemporele Compensatie. Hierdoor valt het beginsaldo van de reserve vrij voor een bedrag van € 63,7 miljoen en vervallen daarnaast de begrote onttrekkingen aan de reserve voor een bedrag van € 23,9 miljoen (€ 39,8 miljoen).
- Een vrijval uit de reserve Amsterdams Investeringsfonds (AIF) zoals overeengekomen in het coalitieakkoord 2022-2026. Het Amsterdams Investeringsfonds dient als risicobuffer voor het Amsterdams Klimaat- en Energiefonds (AKEF). Gezien de huidige ontwikkelingen is het verantwoord om het risicoprofiel van het AKEF te verlagen naar het dekkingsniveau van 33% en daarmee het AIF te verlagen (€ 30,0 miljoen).
- Een onttrekking uit de egalisatiereserve XAAS (€ 1,6 miljoen).
- Een onttrekking uit de Algemene Reserve eveneens vanwege het opheffen van de reserve Meerjarige Intertemporele Compensatie. Dit betreft het saldo van de begrote onttrekkingen en toevoegingen aan de reserve Meerjarige Intertemporele Compensatie in 2022 (€ 0,9 miljoen).

Toevoegingen aan reserves

Een hogere toevoeging van € 28,2 miljoen aan de reserves komt door:

- De volgende toevoegingen aan de algemene reserve (€ 26,2 miljoen):
  - Het terugdraaien van een toevoeging van € 150,0 miljoen aan de Algemene Reserve uit de vrijval van de reserve Financiering erfpachtgrond. Als onderdeel van het herstelpakket om de gemeentebegroting weer in evenwicht te brengen, zou vanaf 2021 € 500 miljoen uit reserve Financiering Erfpachtgrond (afkoopsommen erfpacht) ingezet worden om de algemene reserve aan te vullen in de jaren 2021-2023 in een ritme van € 150,0 miljoen, € 150,0 miljoen en € 200,0 miljoen (€ 150,0 miljoen).
  - Het opheffen van de reserve Meerjarige Intertemporele Compensatie. Het beginsaldo 2022 van deze reserve wordt toegevoegd aan de algemene reserve (€ 63,7 miljoen).
  - Het toevoegen van het verwachte rekeningresultaat 2022 aan de algemene reserve (€ 112,5 miljoen).
- Het opheffen van de reserve Intertemporele Compensatie. De begrote toevoegingen aan deze reserve worden teruggedraaid (€ 23,1 miljoen).
- Een toevoeging aan de reserve Coalitiemiddelen 2022 - 2026. De reserve coalitiemiddelen is gevormd voor het dekken van de meerjarige incidentele uitgaven in het coalitieakkoord. Het betreffen middelen die nog niet verdeeld zijn over begrotingsjaren en daarom via deze reserve ingezet worden. In 2022 voegen we extra middelen toe aan de reserve Coalitiemiddelen 2022-2026. Dit betreft aanvullende inzet die niet in het oorspronkelijke coalitieakkoord is opgenomen. De middelen zetten we in voor bestaanszekerheid (€ 20,8 miljoen).
- Een toevoeging aan de egalisatiereserve XAAS (€ 4,5 miljoen).
- Overige begrotingswijzigingen zijn afzonderlijk lager dan € 1,0 miljoen en lichten we niet verder toe.

Beleidsmatige afwijkingen

We hebben geen relevante ontwikkelingen of beleidsmatige afwijkingen te melden.

2A.5 Interne financieringsmiddelen

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Onttrekkingen	1.419,1	1.519,6	-67,3	1.452,3
Toevoegingen	1.401,4	1.131,6	146,3	1.278,0
Saldo van onttrekkingen en toevoegingen	**17,7**	**388,0**	**-213,7**	**174,3**

In dit programmaonderdeel zijn de mutaties van de reserves van de gemeente Amsterdam opgenomen. In hoofdstuk 5.4 van deze najaarsnota is de verloopstaat van de reserves opgenomen. Die verloopstaat geeft een overzicht van het verloop van alle reserves die we hebben. Onderstaand een overzicht van de reserves met de grootste mutaties ten opzichte van de vastgestelde begroting bij Viermaandsrapportage 2022.

Naam reserve	Onttrekking	Vrijval	Toevoeging
2.1 Verkeer, vervoer en parkeren			
Reserve Stedelijk Mobiliteitsfonds	-71,1	0,0	-29,4
8.3 Individuele voorzieningen (incl. PIT)			
Reserve egalisatie WMO	4,3	0,0	10,7
Egalisatiereserve Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag	1,8	0,0	15,2
9.3 Duurzaamheid en milieu beheer			
Reserve Klimaatfonds	-13,4	0,0	0,5
Stedelijke Bodemsanering en Nazorg	35,8	0,0	0,0
10.1 Grond			
Reserve Vereveningsfonds	66,3	8,0	13,6
10.2 Erfpacht			
Reserve afkoopsommen erfpacht	0,0	0,0	85,1
Reserve financiering erfpachtgrond	-1,0	-150,0	0,0
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien			
Algemene Reserve	0,9	0,0	26,2
Meerjarige Intertemporele Compensatie	-23,9	63,7	-23,1
Reserve Coalitiemiddelen 22-26	0,0	0,0	20,8
Amsterdams Investeringsfonds financieel	0,0	30,0	0,0
Overige	-18,6	0,0	26,8
Totaal	**-19,1**	**-48,3**	**146,3**

Reserve Stedelijk Mobiliteitsfonds

De lagere onttrekking aan het Stedelijk Mobiliteitsfonds komt voornamelijk door budgetaanpassingen als gevolg van aanpassingen vanuit het Stedelijk Mobiliteitsfonds en door aanpassingen van projecten die gedekt worden door het Stedelijk Mobiliteitsfonds. In de meeste gevallen is er sprake van vertraging van uitvoering van deze projecten.

De lagere toevoegingen aan het Stedelijk Mobiliteitsfonds komen voornamelijk door omzetderving van parkeeropbrengsten als gevolg van corona en aanpassingen vanuit het Stedelijk Mobiliteitsfonds.

Reserve egalisatie WMO

De toevoegingen aan deze reserve stijgen met € 10,7 miljoen in 2022 en komen door:

- Voor Aanvullend Openbaar Vervoer (AOV) is in 2022 € 2,4 miljoen gedoteerd, omdat het AOV nog niet terug is op het niveau van voor de coronapandemie;
- Daarnaast wordt voor woon- en vervoersvoorzieningen vanwege lagere lasten in 2022 € 0,6 miljoen toegevoegd;
- In de meicirculaire zijn voor volume en prijsstijgingen Beschermd Wonen en voor Maatschappelijke Opvang voor onder andere Weesp middelen beschikbaar gesteld, hiervan wordt € 5,3 miljoen toegevoegd;
- Overige toevoegingen welke per saldo leiden tot een onttrekking aan de reserve voor de betreffende zorgactiviteit.

De onttrekkingen aan deze reserve stijgen met € 4,3 miljoen in 2022 en komen door:
- Om de wachtlijst van Hulp bij huishouden (Hbh) te verlagen in aanloop naar de eerlijkere bijdrage die volgens het regeerakkoord per 2025 zal zijn ingevoerd, wordt in 2022 € 1,2 miljoen onttrokken;
- Voor Ambulante Ondersteuning zal € 0,8 miljoen aan transitiekosten gemaakt worden. Deze middelen worden in 2022 onttrokken;
- Overige onttrekkingen die per saldo leiden tot een toevoeging aan de reserve voor de betreffende zorgactiviteiten.

Egalisatiereserve Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangatoeslag

De toevoegingen aan deze reserve stijgen met € 15,2 miljoen in 2022 en komen door:
- Hogere toevoeging aan de egalisatiereserve van € 13,6 miljoen in 2022. Deze middelen worden naar verwachting in de periode 2023 tot en met 2027 besteed. De verwachting is dat een meerjarig bestedingsplan voor deze middelen in het najaar 2022 wordt vastgesteld;
- Hogere toevoeging egalisatiereserve “POK-actielijn 7 Verward gedrag”, van € 1,6 miljoen in 2022.

De onttrekkingen aan deze reserve stijgen met € 1,8 miljoen. Dit komt door een hogere onttrekking aan de egalisatiereserve Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) in 2022 van € 1,8 miljoen.

Reserve Klimaatfonds

De lagere onttrekking aan deze reserve hangt samen met de verwachte lagere lasten op dit programmaonderdeel (€ 13,4 miljoen).
De hogere toevoeging aan deze reserve komt door uit de decembercirculaire toegekende middelen voor verduurzaming erfgoed (€ 0,5 miljoen).

Stedelijke Bodemsanering en Nazorg

Hogere onttrekking door overheveling van middelen voor bodemsanering in grondexploitaties uit de reserve Bodemsanering en Nazorg naar het Vereveningsfonds. De kosten maken onderdeel uit van de grondexploitaties en worden vanuit de projecten aangestuurd. Het gaat onder andere om de sanering van de Marnixstraat (€ 35,8 miljoen).

Reserve Vereveningsfonds

Een hogere onttrekking van € 66,3 miljoen aan de reserve Vereveningsfonds. Dit komt door:
- Hogere onttrekking door een toevoeging aan de voorziening plantekorten (€ 87,3 miljoen). Dit is hoofdzakelijk het gevolg van de gestegen kosten, zoals toegelicht bij de lasten.
- Lagere onttrekking door vertraging in een aantal grote projecten die direct ten laste komen van de reserve (€ 20,6 miljoen). Het gaat enerzijds om lagere lasten in projecten die direct met het Vereveningsfonds worden verrekend (€ 11 miljoen), zoals onder andere HOV Flank en Buiteneiland. Anderzijds zorgt nieuw beleid over het toerekenen van kosten aan grondexploitaties, indien sprake is van noodzakelijk investeringen in maatschappelijke voorzieningen, voor de gebiedsontwikkeling, voor een lagere onttrekking (€ 10,0 miljoen)
- Lagere onttrekking voor overheadkosten van € 0,4 miljoen (was € 14,7 miljoen en is vanaf 2022 € 14,3 miljoen) als gevolg van de toerekening van overheadkosten aan programma 10 in de kostenverdeelstaat.

Een hogere vrijval van € 8 miljoen in 2022 oplopend tot € 20,0 miljoen in 2026 conform de in het coalitieakkoord afgesproken verhoging van de onttrekkingen uit het vereveningsfonds.
Een hogere toevoeging van € 13,6 miljoen aan de reserve Vereveningsfonds en een hogere toevoeging van € 2,0 miljoen aan de reserve Zuidas. Dit komt door:
- Hogere toevoeging door overheveling van middelen voor bodemsanering in grondexploitaties uit de reserve Bodemsanering en Nazorg naar het Verevenings-fonds. De kosten maken onderdeel uit van de grondexploitaties en worden vanuit de projecten aangestuurd. Het gaat om de middelen die verbonden zijn aan de gebiedsontwikkelingen waaronder ook de middelen voor de toekomstige sanering van de Marnixstraat (€ 35,8 miljoen).
- Lagere toevoeging door minder winstnemingen als gevolg van vertragingen in projecten (€ 25,0 miljoen)
- Hogere toevoeging als gevolg van meerwaarde bij wijzigingen in erfpachtcontracten met woningcorporaties, zoals toegelicht bij de baten (€ 5,0 miljoen).
- Overige begrotingswijzigingen zijn afzonderlijk lager dan € 1,0 miljoen en lichten we niet verder toe.

Reserve afkoopsommen erfpacht
Een hogere toevoeging van € 85,1 miljoen aan de reserve Afkoopsommen. Dit komt doordat bij herziening einde tijdvak, door de lage rente, vaker is gekozen voor afkoop in het voortdurend stelsel.

Reserve financiering erfpachtgrond
Een lagere onttrekking van € 1,0 miljoen aan de reserve Financiering Erfpachtgrond doordat minder is ingehuurd voor de overstapregeling.
Een lagere vrijval van € 150,0 miljoen aan de reserve Financiering Erfpachtgrond, omdat besloten is om de begrote toevoeging aan de algemene reserve terug te draaien.

Algemene Reserve
De volgende toevoegingen zijn aan de algemene reserve gedaan (€ 26,2 miljoen):
- Het terugdraaien van een toevoeging van € 150,0 miljoen aan de Algemene Reserve uit de vrijval van de reserve Financiering erfpachtgrond. Als onderdeel van het herstelpakket om de gemeentebegroting weer in evenwicht te brengen, zou vanaf 2021 € 500 miljoen uit reserve Financiering Erfpachtgrond (afkoopsommen erfpacht) ingezet worden om de algemene reserve aan te vullen in de jaren 2021-2023 in een ritme van € 150,0 miljoen, € 150,0 miljoen en € 200,0 miljoen (- € 150,0 miljoen).
- Het opheffen van de reserve Meerjarige Intertemporele Compensatie. Het begin-saldo 2022 van deze reserve wordt toegevoegd aan de algemene reserve (€ 63,7 miljoen).
- Het toevoegen van het verwachte rekeningresultaat 2022 aan de algemene reserve (€ 112,5 miljoen).

De onttrekking uit de Algemene Reserve houdt verband met het opheffen van de reserve Meerjarige Intertemporele Compensatie. Dit betreft het saldo van de begrote onttrekkingen en toevoegingen aan de reserve Meerjarige Intertemporele Compensatie in 2022. (€ 0,9 miljoen).

Meerjarige Intertemporele Compensatie
De reserve Meerjarige Intertemporele Compensatie is opgeheven. Hierdoor valt het beginsaldo van de reserve vrij (€ 63,7 miljoen) en vervallen daarnaast de begrote onttrekkingen aan de reserve (€ 23,9 miljoen). De begrote toevoegingen aan deze reserve worden teruggedraaid (- € 23,1 miljoen).

Reserve Coalitiemiddelen 2022 - 2026
De belangrijkste wijziging in deze reserve betreft een toevoeging. De reserve coalitiemiddelen is gevormd voor het dekken van de meerjarige incidentele uitgaven in het coalitieakkoord. Het betreffen middelen die nog niet verdeeld zijn over begrotingsjaren en daarom via deze reserve ingezet worden. In 2022 wordt aan de reserve Coalitiemiddelen 2022-2026 daarnaast extra middelen toegevoegd. Dit betreft aanvullende inzet die niet in het oorspronkelijke coalitieakkoord is opgenomen.
De middelen zullen ingezet worden voor bestaanszekerheid (€ 20,8 miljoen).

Amsterdams Investeringsfonds financieel
De belangrijkste mutatie in deze reserve betreft een vrijval zoals overeengekomen in het coalitieakkoord 2022-2026. Het Amsterdams Investeringsfonds dient als risicobuffer voor het Amsterdams Klimaat- en Energiefonds (AKEF). Gezien de huidige ontwikkelingen is het verantwoord om het risicoprofiel van het AKEF te verlagen naar het dekkingsniveau van 33% en daarmee het AIF te verlagen (€ 30,0 miljoen).

Overige
In de overige reserves zijn geen begrotingswijzigingen en aanpassingen in toevoegingen, onttrekkingen of vrijval van meer dan € 10,0 miljoen. Dit wordt daarom niet nader toegelicht.

Beleidsmatige afwijkingen

We hebben geen relevante ontwikkelingen of beleidsmatige afwijkingen te melden.

2.B Bestuur en organisatie

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	87,8	84,3	7,6	91,9
Lasten	673,9	705,5	-6,0	699,5
Totaal Programma B Bestuur en organisatie	**-586,1**	**-621,1**	**13,5**	**-607,6**

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Apparaatslasten	442,3	633,7	-7,5	626,3

Financiële toelichting

De begrotingswijzigingen in dit programma hebben een positief effect van € 13,5 miljoen op de begroting. Het programma komt uit op een saldo van € 607,6 miljoen negatief. Per programmaonderdeel lichten we de afwijkingen toe.

2B.1 Overhead

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	11,2	9,8	-0,4	9,4
Lasten	597,7	623,9	-7,6	616,3
Saldo van baten en lasten	**-586,6**	**-614,1**	**7,2**	**-606,9**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect van € 7,2 miljoen op de begroting. Dit programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 606,9 miljoen negatief.

Baten

De baten dalen met € 0,4 miljoen naar € 9,4 miljoen door lagere salarislasten voor VGA-verzekeringen die aan de NV VGA in rekening worden gebracht.

Lasten

De totale lasten dalen met € 7,6 miljoen naar € 616,3 miljoen. Dit komt vooral door:

Bestuursondersteuning: toename lasten met € 0,6 miljoen

- Extra lasten voor bestuursondersteuning als gevolg van de uitbreiding van het aantal wethouders (€ 0,8 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten wij hier niet toe, deze zijn kleiner dan € 0,1 miljoen

Bedrijfsvoeringsfuncties: afname lasten met € 1,7 miljoen

- Lagere lasten onder andere door vertraging in de uitvoering van projecten rondom het hybride werken (€ 2,8 miljoen).
- Hogere lasten voor de uitvoering van de bedrijfsvoeringstaken door de groei van de formatie van de gemeentelijke organisatie. Dit betreft een saldoneutrale mutatie tussen programma B en andere programma's (€ 2,2 miljoen).
- Lagere salariskosten door moeilijk te vervullen vacatures waardoor deze lang openstaan (€ 1,8 miljoen).
- Niet begrote frictielasten voor het afstoten van een gehuurde locatie om de besparing op de huisvesting te realiseren vanaf 2023 (€ 0,8 miljoen).

Management en Managementondersteuning: toename lasten met € 7,8 miljoen

- Hogere lasten door verschillende saldoneutrale mutaties tussen programma B en andere programma's. Hierdoor worden de lasten van management en managementondersteuning correct verantwoord in programma B (€ 6,8 miljoen).
- Hogere lasten ten behoeve van een Xaas investering (Anything As A Service oplossing) in het subsidie informatiesysteem. Deze investering kan niet geactiveerd worden. Hier staat dekking uit de reserve Xaas tegenover (€ 0,7 miljoen).
- Overige afwijkingen lichten wij hier niet toe, deze zijn kleiner dan € 0,1 miljoen

Toegerekende Lasten Overhead: afname lasten met € 14,3 miljoen.

- Lagere lasten door een neutrale mutatie tussen programma's B, Bestuur en organisatie en 10, Grond vanwege het actualiseren van de doorbelasting van overheadkosten aan geactiveerde investeringen en grondexploitaties (€ 14,3 miljoen)

Stadsdelen

- In het kader van het Masterplan Zuidoost wordt de stadsdeelorganisatie versterkt. Op dit moment leidt dat tot een overschrijding op de personeelslasten bij stadsdeel Zuidoost van € 1,8 miljoen. De komende jaren (2023-2024) wordt ingezet op het terugbrengen van een deel van de overbesteding aan de hand van een plan van aanpak.

Overzicht overhead

In het overzicht overhead zijn de overheadslasten van de organisatie opgenomen. Volgens het BBV is overhead 'het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Tot de overhead behoren alle functies die dit doel dienen.' Deze definitie is ruimer dan de functies die georganiseerd zijn in het cluster interne dienstverlening.

Overhead bestaat uit:

1. Bestuursondersteuning en beleidsadvisering;
2. Financiën, toezicht en accountantscontrole gericht op de ambtelijke organisatie;
3. Personeelszaken en organisatie;
4. Juridische zaken;
5. Informatievoorziening, automatisering van PIJOFACH-systemen en gemeentebrede document en informatievoorziening (DIV);

6. Facilitaire zaken en huisvesting (inclusief beveiliging);
7. Interne en externe communicatie met uitzondering van klantcommunicatie;
8. Verzekeringen;
9. Hiërarchisch leidinggevenden, controllers en managementondersteuning in de primaire processen en de staven van de clusters.

De bedoeling van dit overzicht is inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie. De lasten in dit overzicht betreffen alle gebruikelijke lasten, zoals de salarislasten, de materiële lasten, de kapitaallasten en ook de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. Voor zover baten direct samenhangen met de hiervoor genoemde domeinen zijn ook deze opgenomen, zoals ontvangsten van derden.

De lasten in dit overzicht mogen niet worden toegerekend aan de inhoudelijke beleidsprogramma's.

Daarop gelden twee uitzonderingen: wanneer er sprake is van grondexploitaties of investeringsprojecten is het wel toegestaan om de overheadkosten toe te rekenen aan deze projecten. De hoogte van de toerekening van de overheadkosten aan projecten wordt berekend aan de hand van verdeelsleutels per overheadonderdeel.

In onderstaand overzicht overhead is de stand van de laatst vastgestelde begroting 2022 afgezet tegen de stand van de Najaarsnota 2022. In de financiële toelichting hiervoor zijn de afwijkingen al toegelicht.

(bedragen x € miljoen)

	Viermaandsrapportage 2022			Najaarsnota 2022		
	Baten	**Lasten**	**Toe-gerekend**	**Baten**	**Lasten**	**Toe-gerekend**
Bestuurondersteuning	**-0,0**	**40,6**	**-**	**-0,0**	**41,2**	**-**
Ondersteuning en beleidsadvisering aan B en W	-0,0	40,6	-	-0,0	41,2	-
Ondersteuning organisatie (bedrijfsvoeringsfuncties)	**-8,5**	**439,1**	**-26,1**	**-8,1**	**437,4**	**-32,8**
Financiën, toezicht en accountantscontrole	-	51,0	-	-	51,6	-
Personeel en Organisatie	-1,2	75,9	-	-1,2	81,4	-
Juridisch Bureau	-	7,3	-	-	7,3	-
Informatievoorziening en automatisering	-0,3	142,2	-26,1	-0,3	133,3	-32,8
Facilitaire zaken en huisvesting	-2,5	133,1	-	-2,5	134,6	-
Communicatie	-0,2	25,0	-	-0,2	24,7	-
Verzekeringen	-4,4	4,6	-	-4,0	4,5	-
Management uitvoerende organisatie eenheden	**-1,2**	**180,0**	**-9,7**	**-1,3**	**187,8**	**-17,3**
Management en management ondersteuning directies	-1,2	129,7	-9,7	-1,3	135,5	-17,3
Management en management ondersteuning stadsdelen	-	32,7	-	-	34,0	-
Clusterstaven exclusief informatievoorziening-units	-	17,6	-	-	18,3	-
Totaal Bruto Overhead	**-9,8**	**659,7**	**-35,9**	**-9,4**	**666,4**	**-50,1**
Toegerekend aan programma's en projecten		-35,9		-	-50,1	-
Totaal na toerekening	-9,8	623,9		-9,4	616,3	
Netto lasten overhead		**614,1**			**606,9**	

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Onttrekking	1,4	0,4	0,0	0,4
Toevoeging	2,5	0,0	0,0	0,0
Mutatie reserves	**-1,1**	**0,4**	**0,0**	**0,4**

Er zijn geen wijzigingen in onttrekkingen en toevoegingen aan reserves

2B.2 Vastgoed

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	71,4	73,8	8,1	81,9
Lasten	47,5	50,1	1,2	51,3
Saldo van baten en lasten	**24,0**	**23,7**	**6,9**	**30,6**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een positief effect op de begroting van € 6,9 miljoen. Dit programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 30,6 miljoen positief.

Baten

De baten stijgen met € 8,1 miljoen naar € 81,9 miljoen. Dit komt door:

- Een hogere opbrengst uit de verkoop van panden uit het verkoopprogramma 2021-2023. Dit is naar verwachting incidenteel van aard (€ 7,7 miljoen).
- Indexering van de huurtarieven (€ 0,4 miljoen).

Lasten

De totale lasten stijgen met € 1,2 miljoen naar € 51,3 miljoen. Dit komt vooral door:

- Hogere lasten door de maatwerkregeling voor huurders in verband met de coronamaatregelen die tot eind maart duurden (€ 0,6 miljoen).
- Hogere exploitatie- en zakelijke lasten van het vastgoed (€ 0,6 miljoen).

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Onttrekking	1,1	1,0	0,0	1,0
Toevoeging	4,0	3,2	0,0	3,2
Mutatie reserves	**-2,9**	**-2,1**	**0,0**	**-2,1**

Er zijn geen wijzigingen in onttrekkingen en toevoegingen aan reserves ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting.

2B.3 Bestuur

Financiële afwijkingen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	5,2	0,7	-0,1	0,6
Lasten	28,7	31,5	0,5	32,0
Saldo van baten en lasten	**-23,5**	**-30,8**	**-0,6**	**-31,4**

De begrotingswijzigingen in dit programmaonderdeel hebben een negatief effect op de begroting van € 0,6 miljoen. Dit programmaonderdeel komt uit op een saldo van € 31,4 miljoen negatief.

Baten

De lagere baten van € 0,1 miljoen betreffen een saldo neutrale wijziging binnen dit programmaonderdeel, zie toelichting bij de lasten.

Lasten

De lasten stijgen met € 0,5 miljoen naar € 32,0 miljoen. Dit komt vooral door:

- Hogere contributie bijdragen aan VNG, MRA en Gemeenschappelijke regelingen (€ 0,8 miljoen).
- Lagere kapitaallasten vanwege een saldoneutrale verschuiving tussen onder andere programmaonderdelen B.1, Overhead en B.3, Bestuur (€ 0,5 miljoen).
- Hogere lasten voor het oprichten van het Referendumbureau. Dit is een saldo neutrale mutatie tussen programmaonderdelen B.3, Bestuur en 12.2, Democratisering (€ 0,2 miljoen).
- Hogere lasten in verband met de uitbreiding van het aantal wethouders (€ 0,1 miljoen).
- Lagere lasten door een saldoneutrale wijziging binnen dit programmaonderdeel (€ 0,1 miljoen).

In de prognose is nog geen rekening gehouden met de vrijval van de voorziening wachtgelden en pensioenen Bestuurders als gevolg van de rentestijging. Bij het vaststellen van de jaarrekening wordt de noodzakelijke hoogte van de voorziening bepaald op basis van actuariële berekeningen. Wij verwachten dit jaar een vrijval met een marge van € 4 tot € 6 miljoen.

Reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

	Jaarverslag 2021	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Onttrekking	1,4	0,0	0,0	0,0
Toevoeging	0,0	0,0	0,0	0,0
Mutatie reserves	**1,4**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Er zijn geen wijzigingen in onttrekkingen en toevoegingen aan reserves ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting.

3

3 Personeel en organisatie

Salarissen

De salarisbegroting bedraagt tijdens het opstellen van de Najaarsnota 2022 circa € 1.397 miljoen, wat nog beïnvloed wordt door circa € 2,7 miljoen aan ingediende mutaties bij de najaarsnota.

Deze € 2,7 miljoen betreft een saldering van alle mutaties. Eén van deze mutaties betreft een bedrag van circa € 5 miljoen dat betrekking heeft op coronagerelateerde salarisuitgaven bij de GGD voor onder andere de teststraten en vaccinatiestraten.
Dit houdt in dat het totale salarisbudget voor 2022 circa € 1.400 miljoen zal bedragen.
De verwachte realisatie conform opgave van de directies bedraagt circa € 1.344 miljoen.
Dit betekent een verwacht gesaldeerde onderschrijding van circa € 56 miljoen.

Deze onderschrijding wordt veroorzaakt door onder andere het niet kunnen invullen van vacatureruimte vanwege moeilijk vervulbare functies met name binnen het fysieke-, ICT- en financiële domein.
Deze vacatureruimte en dit verwachte resultaat wordt waar nodig ingevuld door externe medewerkers waardoor de dienstverlening aan de stad geborgd blijft.
Het totale salarisbudget wordt hierdoor niet overschreden.

Inhuur

Een van de belangrijkste maatregelen uit het plan van aanpak ‘Bewust omgaan met externe inzet’ is de 2-jaarstermijn voor uitzendkrachten. Sinds de invoering van deze maatregel op 17 augustus 2020 zijn medio september 2022 419 uitzendkrachten in dienst genomen.

De verantwoording van externe inzet volgens het protocol externe inzet geldt zowel voor externe inhuur (onder andere uitzendkrachten) alsook voor een deel van de inhuur op opdracht(en) (zzp’ers). Bij de Najaarsnota 2022 bedraagt, op basis van de opgave van de directies, de verwachte realisatie 2022 voor externe inzet circa € 230 miljoen, waarvan circa € 147 miljoen externe inhuur en € 83 miljoen inhuur op opdracht(en) (zzp’ers). Dekking voor de externe inzet is afkomstig uit onderschrijding van het salarisbudget en inhuurbudgetten binnen de programma’s en project-budgetten.

Uitgaande van de huidige salaris- en inhuurprognose zou het inhuurpercentage circa 15% bedragen.
Op basis van voorgaande jaren is echter de verwachting dat de uiteindelijke realisatie sterk beïnvloed kan worden in het derde en vierde kwartaal en gemiddeld 10% - 15% hoger kan uit vallen. Bij het Jaarverslag 2022 wordt het definitieve inhuurpercentage bekend op basis van de feitelijke ontwikkelingen.

Volgens de opgave van de directies zijn de meeste redenen voor inhuur onder andere bestuurlijke opdrachten, extra uitgaven als gevolg van piek- en dalbelasting, vervanging wegens ziekte, inzet van specifieke expertise die niet beschikbaar is in de organisatie, tijdelijke projecten en moeilijk vervulbare functies als gevolg van de schaarste en krapte op de arbeidsmarkt. Deze factoren beïnvloeden de inhuuruitgaven en hebben mogelijk gevolgen voor het uiteindelijke resultaat van 2022.

4

4 Voortgang aanbevelingen van de rekeningencommissie en ACAM

Inleiding

In de Najaarsnota 2022 rapporteert het college over de opvolging van de aanbevelingen van de rekeningencommissie en ACAM. Bij de najaarsnota en het jaarverslag wordt een monitor opgenomen waarin onder meer duidelijk wordt of een aanbeveling is afgedaan of niet, in welke gevallen een voortgangsbrief of -rapportage aan de orde is en wanneer die is of zal worden ingebracht in een raadscommissie.
In deze najaarsnota gaan wij in op:

- de aanbevelingen zoals deze in het verslag van de rekeningencommissie bij het Jaarverslag 2021 staan. Daarbij gaven zij aan dat deze aanbevelingen de oudere aanbevelingen vervangen.
- de aanbevelingen van ACAM bij het Jaarverslag 2021 en eerder, als deze nog niet zijn afgehandeld.

Aanbeveling 2018-7 van het eindrapport van de rekeningencommissie naar de financiële functie van de gemeente Amsterdam stelt: “Opvolging van aanbevelingen worden in planfase al afgedaan, daadwerkelijke uitvoering en effectiviteit van het plan moet centraal staan. Effectiever proces monitoren opvolging aanbevelingen noodzakelijk (2018)”. De kern van het voorstel van het college is als volgt:

1. In de reacties op het Accountantsverslag en het verslag van de Rekeningencommissie wordt aangegeven of het college een aanbeveling volgt of niet.
2. Aanbevelingen die wel worden gevolgd worden niet meer voorzien van een inhoudelijke reactie, maar in plaats daarvan wordt opgenomen dat over de opvolging van de specifieke aanbeveling een voortgangsbrief aan de Rekeningencommissie en de relevante vak commissie zal worden toegezonden. In zo’n voortgangsbrief zal dan ook worden opgenomen of de opvolging (nadat die uiteraard daadwerkelijk gerealiseerd is) kan worden afgedaan.
3. Als een aanbeveling niet wordt gevolgd, dan wordt dat in de reactie direct gemotiveerd. Verwacht mag worden dat dit niet vaak zal voorkomen.
4. Bij de najaarsnota en het jaarverslag wordt een monitor opgenomen waarin onder meer duidelijk wordt of een aanbeveling is afgedaan of niet, in welke gevallen een voortgangsbrief of -rapportage aan de orde is en wanneer die is of zal worden ingebracht.
5. Indien het voorstel is om een aanbeveling af te doen, dan dient hierbij een advies van ACAM te zijn opgenomen.

Het voorgestelde proces komt hiermee tegemoet aan de wensen van de Rekeningencommissie waarvan de kernthema’s zijn:

- Aanbevelingsgericht,
- Meer diepgang, meer concreetheid en realisme in de reactie en
- Tussentijdse informatieverstrekking.

Nummering aanbevelingen

De nummering van de aanbevelingen uit het Jaarverslag 2021 gebruiken we ook bij de Najaarsnota 2022. Hierdoor vindt u aanpassingen bij de aanbevelingen gemakkelijker terug. De aanbevelingen die bij het Jaarverslag 2021 zijn afgedaan, komen niet meer terug in de Najaarsnota 2022.

Voortgang opvolging aanbevelingen ACAM & Rekeningencommissie Jaarverslag 2018, 2019, 2020 en 2021

Nr.	Thema	Portefeuille-houder	Aanbeveling	Opvolging (inclusief behandelde of nog te behandelen datum)	Bron aanbeveling	Afgehandeld op (datum)
2018-2	Personeel & Organisatie	van Buren	Zichtbare checks & balances en adequate administratie rond vertrekregelingen noodzakelijk	Voortgangsbrief Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 13 oktober 2022	Rekeningencommissie p.3.2, blz.5 ACAM p.3.2, blz. 8	
2018-3	ICT	Rijxman	Beheersing IT-landschap en voldoen aan wet- en regelgeving met betrekking tot informatiebeveiliging en privacy wekt zorgen	Voortgangsbrief Commissie TAR van 9 juni 2022	Rekeningencommissie p.3.3, blz.6 ACAM p.5.2, blz. 25	Dubbel, zie 2020-12.
2018-4	Financiën	van Buren	Verantwoordelijkheden en eigenaarschap in ketenprocessen nog te vaak onduidelijk	Voortgangsbrief Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 24 november 2022	Rekeningencommissie p.3.4, blz.8	
2018-5	Integriteit en fraude	Burgemeester	Aanpak integriteit en voorkomen van fraude vooral gericht op inventarisatie, verhoogde aandacht voor de implementatie van verbetermaatregelen is noodzakelijk.	Voortgangsbrief Commissie Algemene Zaken van 8 september 2022	Rekeningencommissie p.3.5, blz.9 ACAM p.4.1, blz 19 (2019)	
2018-8	Belastingen	van Buren	Kwaliteit van de schattingsprocessen bij directie Belastingen dient verbeterd te worden	Voortgangsbrief in Tijdelijke Algemene Raadscommissie van 7 april 2022	ACAM p.3.3.2, blz. 10	Afgedaan op 7 april 2022
2018-11	Financiën	van Buren	Borg het onderwerp rechtmatigheid ten behoeve van de vanaf 2021 verplichte collegeverantwoording	Voortgangsbrief Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 15 december 2022	ACAM p.3.3.3, blz. 10 (2018) p.4.6, blz. 26 (2019) p.3.1, blz 22 (2020)	
2018-17	Belastingen	van Buren	Interne beheersing OZB-proces en waardebepaling onroerend goed op onderdelen nog te verbeteren	Voortgangsbrief Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 13 oktober 2022	ACAM p.4.6, blz. 17	
2018-18	Belastingen	van Buren	Realiseer ramingsmodel Toeristenbelasting	Voortgangsbrief in Tijdelijke Algemene Raadscommissie van 7 april 2022	ACAM p.4.8.2, blz. 20	Afgedaan op 7 april 2022
2018-23	PGB's	Moorman	In 2018 stappen gezet in beheersing van misbruik & oneigenlijk gebruik PGB's; verdere ontwikkeling en inbedding nodig	Voortgangsbrief Commissie Onderwijs, Zorg en Armoedebestrijding van 23 november 2022	ACAM p.4.11.4, blz. 22	
2019-1	Openbare ruimte	van der Horst	Planningsoptimisme, er is structurele onderbesteding en vertraging in de uitvoering. Verstrek de sturing en beheersing van projecten in de openbare ruimte.	Voortgangsbrief Commissie Mobiliteit, Openbare ruimte en Water van 27 oktober 2022	Rekeningencommissie p 3.2, blz. 5 ACAM p 4.7, blz 28	
2019-3	Deelnemingen	Rijxman	Informeer de gemeenteraad frequent over AEB en de financiële risico's	Voortgangsbrief Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 24 november 2022	Rekeningencommissie p. 3.5, blz. 9	
2019-5	Sociaal Domein	Moorman	Sociaal domein aanbevelingen: 1) Zorg voor voldoende checks & balances bij bevoorschotting van en afrekeningen met zorgaanbieders. 2) Zoek naar vereenvoudigingsmogelijkheden van de administratie van de Jeugdhulp en WMO. 3) Onderzoek hoe de externe afhankelijkheden in verantwoording en controleproces verlaagd kunnen worden en versterk de Verbijzonderde Interne Controle	Voortgangsbrief Commissie Onderwijs, Zorg en Armoedebestrijding van 23 november 2022	ACAM p. 4.4, blz. 22	1) Afgedaan bij Jaarverslag 2021 2) Afgedaan bij Jaarverslag 2021

Nr.	Thema	Portefeuille-houder	Aanbeveling	Opvolging (inclusief behandelde of nog te behandelen datum)	Bron aanbeveling	Afgehandeld op (datum)
2019-6	Financiën	van Buren	Verdere verbetering van de kwaliteit van processen bij directie Belastingen	Voortgangsbrief commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 13 oktober 2022	ACAM p. 4.5, blz. 25	
2019-7	Financiën	van Buren	Het nieuwe management control framework biedt uitzicht op een betere samenwerking	Voortgangsbrief Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 24 november 2022	ACAM p. 4.8, blz. 29	
2019-8	ICT	Rijxman	Ontwikkelingen in ICT Infrastructuur en I-domein	Voortgangsbrief Commissie TAR van 9 juni 2022	ACAM p. 5.1, blz.32	
2019-9	ICT	Rijxman	Naleven wet en regelgeving op gebied van informatiebeveiliging en privacy en autorisatiebeheer	Voortgangsbrief Commissie TAR van 9 juni 2022	ACAM p. 5.2 en 5.3, blz.33	Dubbel, zie 2020-12.
2020-1	Werk	Groot Wassink	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)	Voortgangsbrief Commissie Sociaal, Economische Zaken en Democratisering van 23 november 2022	ACAM p 2.2, blz. 8	
2020-2	Inkoop	van Buren	Beter werkend inkoopstelsel voor verlaging van de rechtmatigheidsfout inkomen / Inkopen en aanbesteden moeten structureel op orde	Voortgangsbrief Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit op 8 september 2022	ACAM p 2.3, blz. 9 Rekeningencommissie P 2 , blz. 4	Afgedaan op 8 september 2022
2020-3	Financiën	van Buren	Kwaliteit proces factuurafhandeling	Voortgangsbrief Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 24 november 2022	ACAM p 2.3, blz 10	
2020-4	Financiën	van Buren	Het jaarverslag is op onderdelen voor verbetering vatbaar, houd voldoende rekening met wet en regelgeving / Jaarverslag moet beter leesbaar worden voor belangrijke doelgroep: de Amsterdammer	Voortgangsbrief Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 24 november 2022	ACAM p 2.4, blz. 12 Rekeningencommissie p 5, blz. 7	
2020-5	Financiën	van Buren	Waardering balansposten 1) Deelnemingen: deels afhankelijk van steun 2) Debiteuren; blijf saldi, ouderdom en ontvangsten nauwgezet monitoren 3) De effecten van de coronacrisis op de kantorenmarkt nog beperkt 4) Vereveningsfonds, blijf prudent en monitor de risicovolle plannen	Voortgangsbrief Commissie FED 4 nov 2021 Voortgangsbrief Commissie TAR van 19 mei 2022	ACAM p 2.4, blz. 16	Afgedaan op 4 november 2021 en 19 mei 2022
2020-7	Financiën	van Buren	Impact invoering rechtmatigheidsverantwoording voor 2021 naar verwachting beperkt; wel actie nodig van het college en de raad	Voortgangsbrief Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 15 december 2022	ACAM P 3.1, blz. 22	
2020-10	Integriteit en fraude	Burgemeester	Fraudescan; kwaliteitsimpuls nodig daarnaast structureel de werking van genomen beheersmaatregelen nagaan / Structurele aandacht voor integriteit en fraude in day to day business is gewenst	Voortgangsbrief Commissie Algemene Zaken van 8 september 2022	ACAM P 3.3, blz. 26 Rekeningencommissie P 4, blz. 6	
2020-11	I-domein	Rijxman	Risicomanagement I-domein, Business Continuity Management	Voortgangsbrief Commissie TAR van 9 juni 2022	ACAM P 4.1, blz. 29	Dubbel, zie 2021-6.
2020-12	I-domein	Rijxman	Voldoen aan wet- en regelgeving voor I(V)- domein/ Het niet voldoen aan wet en regelgeving voor het I(V)-domein is zorgelijk	Voortgangsbrief Commissie TAR van 9 juni 2022	ACAM P 4.2, blz. 30 Rekeningencommissie P 1, blz. 3	
2020-13	I-domein	Rijxman	Stedelijke IV-werkproces autorisatiebeheer	Voortgangsbrief Commissie TAR van 9 juni 2022	ACAM P 4.3, blz. 32	

Nr.	Thema	Portefeuille-houder	Aanbeveling	Opvolging (inclusief behandelde of nog te behandelen datum)	Bron aanbeveling	Afgehandeld op (datum)
2020-14	I-domein	Rijxman	Cloud-strategie, inzicht in SaaS oplossingen/ Inzicht in SaaS-toepassingen nog steeds beperkt, actie op korte termijn noodzakelijk	Voortgangsbrief Commissie TAR van 9 juni 2022	ACAM P 4.4 blz. 33 Rekeningencommissie P 1, blz. 4	
2021-1	Financiën	van Buren	Meting van geleverde prestaties vereist betere uitvoering en vastlegging	Voortgangsbrief Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 24 november 2022	Accountantsverslag 2021, pag. 15	
2021-2	Risico-management	van Buren	Vanaf begroting 2023 operationele risico's in de paragraaf bedrijfsvoering, verder werken aan verhoging kwaliteit risico informatie in programmabladen	Voortgangsbrief Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 24 november 2022	Accountantsverslag 2021, pag. 19	
2021-3	Risico-management	van Buren	Uniforme beschrijvingen van standaardrisico's en maatregelen in ontwikkeling	Voortgangsbrief Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 24 november 2022	Accountantsverslag 2021, pag. 20	
2021-4	I-domein	Rijxman	Uitbesteding IT-diensten vraagt aandacht	Voortgangsbrief Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 24 november 2022	Accountantsverslag 2021, pag. 24	Dubbel, zie 2019-8.
2021-5	I-domein	Rijxman	Afbouw Datacenter 1 (DC1) loopt en kan nog niet volledig worden afgerond	Voortgangsbrief Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 24 november 2022	Accountantsverslag, pag. 26	Dubbel, zie 2019-8.
2021-6	I-domein	Rijxman	Business Continuity Management (BCM) is nog niet structureel geborgd	Voortgangsbrief Commissie TAR van 9 juni 2022	Accountantsverslag 2021, pag. 27	
2021-7	I-domein	Rijxman	Openbaarheid	Voortgangsbrief Commissies Financiën, Kunst en Diversiteit en Algemene Zaken van 24 november 2022	Accountantsverslag 2021, pag. 53	
2021-8	Subsidies	van Buren	Subsidies onrechtmatig verleend door niet tijdig ingediende subsidieaanvragen in behandeling te nemen	Voortgangsbrief Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 24 november 2022	Accountantsverslag 2021, pag. 7	
2021-9	Financiën	van Buren	Jaarverslag moet beter navolgbaar worden voor een belangrijke doelgroep: de Amsterdammer	Voortgangsbrief Commissie Financiën, Kunst en Diversiteit van 24 november 2022	Verslag Rekeningencommissie Jaarverslag 2021, pag. 7	

5

5 Programma's

5.1	Begrotingswijzigingen Najaarsnota 2022	91
5.2	Doelenraming	94
5.3	Taakveldenraming	104
5.4	Verloopstaat reserves	106
5.5	Verloopstaat voorzieningen	114
5.6	Brugstaat	118

5.1 Begrotingswijzigingen Najaarsnota 2022

Programma 1 Veiligheid

(bedragen x € 1 miljoen)

	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	19,5	-2,2	17,2
Lasten	238,2	-2,7	235,5
Saldo van baten en lasten	**-218,7**	**0,5**	**-218,2**

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

(bedragen x € 1 miljoen)

	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	424,9	-10,5	414,4
Lasten	548,5	-45,1	503,4
Saldo van baten en lasten	**-123,6**	**34,7**	**-89,0**

Programma 3 Economie

(bedragen x € 1 miljoen)

	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	22,6	0,0	22,7
Lasten	72,9	-7,5	65,4
Saldo van baten en lasten	**-50,3**	**7,6**	**-42,7**

Programma 4 Kunst, cultuur en erfgoed

(bedragen x € 1 miljoen)

	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	0,9	0,7	1,6
Lasten	191,9	-4,3	187,5
Saldo van baten en lasten	**-191,0**	**5,0**	**-186,0**

Programma 5 Onderwijs

(bedragen x € 1 miljoen)

	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	71,1	-3,7	67,4
Lasten	274,7	-8,3	266,4
Saldo van baten en lasten	**-203,5**	**4,6**	**-198,9**

Programma 6 Sport

(bedragen x € 1 miljoen)

	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	31,3	-3,5	27,8
Lasten	93,2	-4,7	88,5
Saldo van baten en lasten	**-61,9**	**1,2**	**-60,7**

Programma 7 Werk, inkomen en participatie

(bedragen x € 1 miljoen)

	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	648,1	57,6	705,7
Lasten	1.082,7	159,7	1.242,5
Saldo van baten en lasten	**-434,6**	**-102,1**	**-536,7**

Programma 8 Volksgezondheid, jeugd en zorg

(bedragen x € 1 miljoen)

	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	171,5	43,2	214,7
Lasten	1.225,8	29,4	1.255,3
Saldo van baten en lasten	**-1.054,3**	**13,7**	**-1.040,6**

Programma 9 Duurzaamheid en ruimtelijke ordening

(bedragen x € 1 miljoen)

	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	424,1	-4,6	419,5
Lasten	476,1	-12,4	463,7
Saldo van baten en lasten	**-52,0**	**7,8**	**-44,2**

Programma 10 Grond

(bedragen x € 1 miljoen)

	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	758,2	52,8	810,9
Lasten	561,2	62,4	623,5
Saldo van baten en lasten	**197,0**	**-9,6**	**187,4**

Programma 11 Wonen en groen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	103,9	28,3	132,2
Lasten	418,8	22,1	440,8
Saldo van baten en lasten	**-314,9**	**6,2**	**-308,6**

Programma 12 Moderne open overheid

(bedragen x € 1 miljoen)

	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	31,0	3,1	34,1
Lasten	122,8	-4,8	118,0
Saldo van baten en lasten	**-91,9**	**7,9**	**-83,9**

Programma A Algemene dekkingsmiddelen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	2.954,9	282,3	3.237,2
Lasten	159,3	-90,0	69,3
Saldo van baten en lasten	**2.795,6**	**372,3**	**3.167,9**
Ontrekkingen reserves	1.519,6	-67,3	1.452,3
Toevoegingen reserves	1.131,6	146,3	1.278,0
Saldo van onttrekkingen en toevoegingen	**388,0**	**-213,7**	**174,3**
Totaal	**3.183,7**	**158,6**	**3.342,3**

Programma B Bestuur en organisatie

(bedragen x € 1 miljoen)

	Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Baten	84,3	7,6	91,9
Lasten	705,5	-6,0	699,5
Saldo van baten en lasten	**-621,1**	**13,5**	**-607,6**

5.2 Doelenraming

Programma 1 Veiligheid

(bedragen x € 1 miljoen)

		Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Programmaonderdeel 1.1 Brandweer en crisisbeheersing				
01.1.1	Het voorkomen en bestrijden van brand en rampen en het vergroten van het bewustzijn van brandveiligheid	3,0	0,0	3,0
01.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 1.1	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	3,0	0,0	3,0
01.1.1	Het voorkomen en bestrijden van brand en rampen en het vergroten van het bewustzijn van brandveiligheid	84,0	1,1	85,1
01.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 1.1	0,0	0,0	0,0
	Totaal lasten	84,0	1,1	85,1
	Saldo van baten en lasten	**-81,0**	**-1,1**	**-82,2**
Programmaonderdeel 1.2 Openbare orde en veiligheid				
01.2.1	Amsterdam is een veilige en leefbare stad voor bewoners en bezoekers	16,5	-2,2	14,3
01.2.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 1.2	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	16,5	-2,2	14,3
01.2.1	Amsterdam is een veilige en leefbare stad voor bewoners en bezoekers	154,2	-3,9	150,3
01.2.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 1.2	0,0	0,0	0,0
	Totaal lasten	154,2	-3,9	150,3
	Saldo van baten en lasten	**-137,7**	**1,6**	**-136,1**
Programma 1 Veiligheid		**-218,7**	**0,5**	**-218,2**

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

(bedragen x € 1 miljoen)

		Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Programmaonderdeel 2.1 Verkeer, vervoer en parkeren				
02.1.1	Er is meer ruimte voor leven en spelen op de straten	10,4	0,4	10,9
02.1.2	Amsterdam is voor iedereen bereikbaar op een veilige en duurzame manier	338,5	-19,2	319,3
02.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 2.1	3,5	0,5	4,0
	Totaal baten	352,5	-18,3	334,1
02.1.1	Er is meer ruimte voor leven en spelen op de straten	55,1	-18,5	36,6
02.1.2	Amsterdam is voor iedereen bereikbaar op een veilige en duurzame manier	293,8	-1,6	292,2
02.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 2.1	15,0	-22,1	-7,1
	Totaal lasten	363,9	-42,2	321,7
	Saldo van baten en lasten	**-11,4**	**23,9**	**12,5**
Programmaonderdeel 2.2 Water				
02.2.1	Het openbare water is begaanbaar, aantrekkelijk, schoon en veilig voor alle gebruikers	41,7	0,0	41,7
02.2.2	We beheersen drukte op het water en de wal, geen overlast tegen en garanderen een vlotte en veilige doorvaart	5,4	-1,4	3,9
02.2.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 2.2	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	47,1	-1,4	45,7

		Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
02.2.1	Het openbare water is begaanbaar, aantrekkelijk, schoon en veilig voor alle gebruikers	95,9	1,1	97,0
02.2.2	We beheersen drukte op het water en de wal, geen overlast tegen en garanderen een vlotte en veilige doorvaart	7,6	-2,5	5,2
02.2.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 2.2	-2,1	0,0	-2,1
	Totaal lasten	101,4	-1,3	100,1
	Saldo van baten en lasten	**-54,3**	**-0,1**	**-54,4**
Programmaonderdeel 2.3 Openbaar vervoer				
02.3.1	Amsterdam is voor iedereen bereikbaar op een veilige en duurzame manier via het openbaar vervoer	25,3	9,3	34,6
02.3.2	Amsterdam is op een veilige en duurzame manier bereikbaar voor commercieel vervoer	0,0	0,0	0,0
02.3.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 2.3	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	25,3	9,3	34,6
02.3.1	Amsterdam is voor iedereen bereikbaar op een veilige en duurzame manier via het openbaar vervoer	81,8	-1,4	80,5
02.3.2	Amsterdam is op een veilige en duurzame manier bereikbaar voor commercieel vervoer	2,7	-0,2	2,5
02.3.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 2.3	-1,3	-0,1	-1,4
	Totaal lasten	83,2	-1,6	81,6
	Saldo van baten en lasten	**-57,9**	**10,9**	**-47,0**
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat		**-123,6**	**34,7**	**-89,0**

Programma 3 Economie

(bedragen x € 1 miljoen)

		Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Programmaonderdeel 3.1 Economie en innovatie				
03.1.1	Amsterdam biedt bewoners aantrekkelijke commerciële voorzieningen verspreid over de stad en biedt ondernemers een goed ondernemersklimaat	5,0	0,0	5,0
03.1.2	De metropoolregio Amsterdam heeft (inter)nationaal gezien een aantrekkelijk vestigingsklimaat	3,6	0,0	3,6
03.1.3	De stad maakt een schaalsprong naar de metropool-regio Amsterdam	11,2	-1,4	9,8
03.1.4	Metropoolregio Amsterdam heeft een economie die voorbereid is op toekomstige ontwikkelingen	2,8	1,5	4,3
03.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 3.1	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	22,6	0,0	22,7
03.1.1	Amsterdam biedt bewoners aantrekkelijke commerciële voorzieningen verspreid over de stad en biedt ondernemers een goed ondernemersklimaat	17,7	0,1	17,8
03.1.2	De metropoolregio Amsterdam heeft (inter)nationaal gezien een aantrekkelijk vestigingsklimaat	9,3	-0,1	9,2
03.1.3	De stad maakt een schaalsprong naar de metropool-regio Amsterdam	15,2	-1,5	13,7
03.1.4	Metropoolregio Amsterdam heeft een economie die voorbereid is op toekomstige ontwikkelingen	30,5	-6,0	24,5
03.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 3.1	0,2	0,0	0,2
	Totaal lasten	72,9	-7,5	65,4
	Saldo van baten en lasten	**-50,3**	**7,6**	**-42,7**
Programma 3 Economie		**-50,3**	**7,6**	**-42,7**

Programma 4 Kunst, cultuur en erfgoed

(bedragen x € 1 miljoen)

		Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Programmaonderdeel 4.1 Kunst en cultuur				
04.1.1	Amsterdam heeft een kwalitatief hoogwaardig, vernieuwend en divers cultureel aanbod voor alle Amsterdammers en bezoekers en alle Amsterdamse kinderen maken kennis met Kunst en Cultuur	0,7	0,7	1,4
04.1.2	Amsterdam heeft een gespreid aanbod van broed-plaatsen, woon- en werkruimtes voor kunstenaars en creatieve ondernemers en cultuurgebouwen	0,0	0,0	0,0
04.1.3	Alle Amsterdammers hebben toegang tot informatie en onafhankelijk nieuws via een netwerk van bibliotheken en de lokale publieke omroep	0,0	0,0	0,0
04.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 4.1	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	0,8	0,7	1,4
04.1.1	Amsterdam heeft een kwalitatief hoogwaardig, vernieuwend en divers cultureel aanbod voor alle Amsterdammers en bezoekers en alle Amsterdamse kinderen maken kennis met Kunst en Cultuur	151,8	-5,1	146,7
04.1.2	Amsterdam heeft een gespreid aanbod van broedplaatsen, woon- en werkruimtes voor kunstenaars en creatieve ondernemers en cultuurgebouwen	2,0	-0,3	1,8
04.1.3	Alle Amsterdammers hebben toegang tot informatie en onafhankelijk nieuws via een netwerk van bibliotheken en de lokale publieke omroep	32,8	1,0	33,9
04.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 4.1	1,7	0,0	1,7
	Totaal lasten	188,4	-4,3	184,1
	Saldo van baten en lasten	**-187,6**	**5,0**	**-182,6**
Programmaonderdeel 4.2 Erfgoed				
04.2.1	Het Amsterdamse erfgoed heeft en behoudt zijn cultuurhistorische waarde, wordt op passende wijze benut en vertelt het verhaal van de stad	0,2	0,0	0,2
04.2.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 4.2	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	0,2	0,0	0,2
04.2.1	Het Amsterdamse erfgoed heeft en behoudt zijn cultuurhistorische waarde, wordt op passende wijze benut en vertelt het verhaal van de stad	3,5	0,0	3,5
04.2.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 4.2	0,0	0,0	0,0
	Totaal lasten	3,5	0,0	3,5
	Saldo van baten en lasten	**-3,3**	**0,0**	**-3,3**
Programma 4 Kunst, cultuur en erfgoed		**-191,0**	**5,0**	**-186,0**

Programma 5 Onderwijs

(bedragen x € 1 miljoen)

		Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Programmaonderdeel 5.1 Onderwijs				
05.1.1	Kansengelijkheid: Iedere Amsterdammer krijgt de kans om zich, ongeacht zijn of haar achtergrond, via onderwijs, te ontwikkelen tot wie hij of zij kan of wil zijn	64,9	-3,7	61,2
05.1.2	Kwaliteit: Ieder kind krijgt goed onderwijs in een kwalitatief goede schoolomgeving	6,2	0,0	6,2
05.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 5.1	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	71,1	-3,7	67,4
05.1.1	Kansengelijkheid: Iedere Amsterdammer krijgt de kans om zich, ongeacht zijn of haar achtergrond, via onderwijs, te ontwikkelen tot wie hij of zij kan of wil zijn	121,9	-4,8	117,1
05.1.2	Kwaliteit: Ieder kind krijgt goed onderwijs in een kwalitatief goede schoolomgeving	143,2	-3,2	140,1
05.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 5.1	9,5	-0,3	9,2
	Totaal lasten	274,7	-8,3	266,4
	Saldo van baten en lasten	**-203,5**	**4,6**	**-198,9**
Programma 5 Onderwijs		**-203,5**	**4,6**	**-198,9**

Programma 6 Sport

(bedragen x € 1 miljoen)

		Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Programmaonderdeel 6.1 Sport				
06.1.1	Een rijk en divers sport- en beweegaanbod voor alle Amsterdammers	3,1	0,0	3,1
06.1.2	Amsterdam heeft een passend aanbod aan sportvoorzieningen	28,2	-3,5	24,7
06.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 6.1	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	31,3	-3,5	27,8
06.1.1	Een rijk en divers sport- en beweegaanbod voor alle Amsterdammers	40,8	-2,9	37,9
06.1.2	Amsterdam heeft een passend aanbod aan sportvoorzieningen	50,4	-2,2	48,1
06.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 6.1	2,0	0,5	2,5
	Totaal lasten	93,2	-4,7	88,5
	Saldo van baten en lasten	**-61,9**	**1,2**	**-60,7**
Programma 6 Sport		**-61,9**	**1,2**	**-60,7**

Programma 7 Werk, inkomen en participatie

(bedragen x € 1 miljoen)

		Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Programmaonderdeel 7.1 Inkomensregelingen				
07.1.1	Er is in Amsterdam financiële bestaanszekerheid (inkomenszekerheid) voor Amsterdammers die zelf niet (volledig) in hun levensonderhoud kunnen voorzien	616,2	50,6	666,7
07.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 7.1	0,0	1,8	1,8
	Totaal baten	616,2	52,3	668,5
07.1.1	Er is in Amsterdam financiële bestaanszekerheid (inkomenszekerheid) voor Amsterdammers die zelf niet (volledig) in hun levensonderhoud kunnen voorzien	700,8	41,8	742,6
07.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 7.1	0,0	1,8	1,8
	Totaal lasten	700,8	43,6	744,4
	Saldo van baten en lasten	**-84,6**	**8,7**	**-75,9**
Programmaonderdeel 7.2 Werk, participatie en inburgering				
07.2.1	Amsterdammers die dienstverlening ontvangen van de gemeente doen duurzaam en naar vermogen mee	15,1	4,6	19,7
07.2.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 7.2	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	15,1	4,6	19,7
07.2.1	Amsterdammers die dienstverlening ontvangen van de gemeente doen duurzaam en naar vermogen mee	244,3	-7,8	236,5
07.2.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 7.2	0,0	0,0	0,0
	Totaal lasten	244,3	-7,8	236,5
	Saldo van baten en lasten	**-229,2**	**12,4**	**-216,8**
Programmaonderdeel 7.3 Armoede en schuldhulp				
07.3.1	Het verkleinen van het aantal Amsterdammers met een laag inkomen dat problematische schulden heeft en/of moeite heeft om rond te komen om zo de kansen voor deze Amsterdammers te vergroten	16,8	0,7	17,5
07.3.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 7.3	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	16,8	0,7	17,5
07.3.1	Het verkleinen van het aantal Amsterdammers met een laag inkomen dat problematische schulden heeft en/of moeite heeft om rond te komen om zo de kansen voor deze Amsterdammers te vergroten	137,7	123,9	261,6
07.3.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 7.3	0,0	0,0	0,0
	Totaal lasten	137,7	123,9	261,6
	Saldo van baten en lasten	**-120,9**	**-123,2**	**-244,1**
Programma 7 Werk, inkomen en participatie		**-434,6**	**-102,1**	**-536,7**

Programma 8 Volksgezondheid, jeugd en zorg

(bedragen x € 1 miljoen)

		Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Programmaonderdeel 8.1 Basisvoorzieningen				
08.1.1	De zelfredzaamheid van Amsterdammers wordt vergroot en de kansenongelijkheid tussen Amsterdammers wordt kleiner	0,0	0,0	0,0
08.1.2	Alle Amsterdammers hebben gelijke kans op gezondheid ongeacht hun sociaal economische status of achtergrond	122,5	12,5	135,1
08.1.3	Amsterdam is een inclusieve verbonden stad	26,0	0,0	26,0
08.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 8.1	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	148,5	12,5	161,1
08.1.1	De zelfredzaamheid van Amsterdammers wordt vergroot en de kansenongelijkheid tussen Amsterdammers wordt kleiner	136,2	-0,3	136,0
08.1.2	Alle Amsterdammers hebben gelijke kans op gezondheid ongeacht hun sociaal economische status of achtergrond	169,8	11,6	181,4
08.1.3	Amsterdam is een inclusieve verbonden stad	27,0	0,0	27,0
08.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 8.1	3,8	-0,2	3,6
	Totaal lasten	336,9	11,1	348,0
	Saldo van baten en lasten	**-188,3**	**1,4**	**-186,9**
Programmaonderdeel 8.2 Wijkteams				
08.2.1	Amsterdammers hebben tijdig en adequaat toegang tot hulp en ondersteuning	0,9	0,0	0,9
08.2.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 8.2	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	0,9	0,0	0,9
08.2.1	Amsterdammers hebben tijdig en adequaat toegang tot hulp en ondersteuning	120,2	-8,4	111,8
08.2.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 8.2	0,0	0,0	0,0
	Totaal lasten	120,2	-8,4	111,8
	Saldo van baten en lasten	**-119,3**	**8,4**	**-110,8**

		Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Programmaonderdeel 8.3 Individuele voorzieningen				
08.3.1	Het duurzaam borgen van de veiligheid van alle betrokkenen bij huiselijk geweld en kindermishandeling	2,2	0,0	2,2
08.3.2	Amsterdammers krijgen de juiste zorg op de juiste plek ongeacht hun leeftijd	19,1	30,6	49,7
08.3.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 8.3	0,8	0,0	0,8
	Totaal baten	22,1	30,6	52,7
08.3.1	Het duurzaam borgen van de veiligheid van alle betrokkenen bij huiselijk geweld en kindermishandeling	64,5	2,0	66,5
08.3.2	Amsterdammers krijgen de juiste zorg op de juiste plek ongeacht hun leeftijd	676,3	23,5	699,8
08.3.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 8.3	18,3	2,0	20,3
	Totaal lasten	759,0	27,5	786,5
	Saldo van baten en lasten	**-737,0**	**3,1**	**-733,8**
Programmaonderdeel 8.4 Diversiteit				
08.4.1	Amsterdam is een inclusieve verbonden stad	0,0	0,0	0,0
08.4.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 8.4	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	0,0	0,0	0,0
08.4.1	Amsterdam is een inclusieve verbonden stad	9,7	-0,8	9,0
08.4.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 8.4	0,0	0,0	0,0
	Totaal lasten	9,7	-0,8	9,0
	Saldo van baten en lasten	**-9,7**	**0,8**	**-9,0**
Programma 8 Volksgezondheid, jeugd en zorg		**-1054,3**	**13,7**	**-1040,6**

Programma 9 Duurzaamheid en ruimtelijke ordening

(bedragen x € 1 miljoen)

		Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Programmaonderdeel 9.1 Riool en drinkwater				
09.1.1	Alle Amsterdammers hebben toegang tot schoon drinkwater	132,2	-4,7	127,5
09.1.2	Amsterdam heeft een goedwerkende en degelijke riolering	87,5	-2,4	85,2
09.1.3	Vanuit riolering en drinkwater dragen wij bij aan de circulaire economie en transitie naar een aardgasvrije stad	0,0	0,0	0,0
09.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 9.1	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	219,7	-7,1	212,6
09.1.1	Alle Amsterdammers hebben toegang tot schoon drinkwater	133,5	1,5	135,0
09.1.2	Amsterdam heeft een goedwerkende en degelijke riolering	77,1	-1,7	75,4
09.1.3	Vanuit riolering en drinkwater dragen wij bij aan de circulaire economie en transitie naar een aardgasvrije stad	0,2	0,0	0,2
09.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 9.1	0,0	0,0	0,0
	Totaal lasten	210,9	-0,2	210,7
	Saldo van baten en lasten	**8,9**	**-6,9**	**2,0**
Programmaonderdeel 9.2 Afval en grondstoffen				
09.2.1	Amsterdam voorkomt afval	175,9	0,0	175,9
09.2.2	Afval dat ontstaat, zamelen we zo duurzaam mogelijk in en krijgt een zo hoogwaardig mogelijke verwerking	14,6	0,0	14,6
09.2.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 9.2	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	190,5	0,0	190,5
09.2.1	Amsterdam voorkomt afval	25,9	1,4	27,3
09.2.2	Afval dat ontstaat, zamelen we zo duurzaam mogelijk in en krijgt een zo hoogwaardig mogelijke verwerking	131,7	-5,2	126,5
09.2.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 9.2	0,9	0,0	0,9
	Totaal lasten	158,5	-3,8	154,7
	Saldo van baten en lasten	**32,1**	**3,8**	**35,8**

		Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Programmaonderdeel 9.3 Duurzaamheid en milieubeheer				
09.3.1	Amsterdam werkt aan een klimaat neutrale én aardgasvrije stad met schone lucht waar afval als grondstof wordt gebruikt	4,6	2,3	6,8
09.3.2	Amsterdam waarborgt de veiligheid, beschermt de leefomgeving en beperkt gezondheidsrisico's	0,4	0,0	0,4
09.3.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 9.3	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	5,0	2,3	7,2
09.3.1	Amsterdam werkt aan een klimaat neutrale én aardgasvrije stad met schone lucht waar afval als grondstof wordt gebruikt	67,8	-14,4	53,3
09.3.2	Amsterdam waarborgt de veiligheid, beschermt de leefomgeving en beperkt gezondheidsrisico's	19,2	0,6	19,8
09.3.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 9.3	-0,5	0,0	-0,5
	Totaal lasten	86,5	-13,9	72,6
	Saldo van baten en lasten	**-81,5**	**16,1**	**-65,4**
Programmaonderdeel 9.4 Ruimtelijke ordening				
09.4.1	Amsterdam geeft ruimtelijke voorwaarden voor nieuwe woon-, werk- en leefmilieus om demografische en economische groei mogelijk te maken	0,4	0,2	0,6
09.4.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 9.4	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	0,4	0,2	0,6
09.4.1	Amsterdam geeft ruimtelijke voorwaarden voor nieuwe woon-, werk- en leefmilieus om demografische en economische groei mogelijk te maken	12,2	5,4	17,6
09.4.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 9.4	0,0	0,0	0,0
	Totaal lasten	12,2	5,4	17,6
	Saldo van baten en lasten	**-11,8**	**-5,2**	**-17,0**

		Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Programmaonderdeel 9.5 Begraafplaatsen en crematoria				
09.5.1	Amsterdam geeft tegen kostendekkende tarieven de mogelijkheid tot begraven en cremeren, waarbij ruimte is voor ieders persoonlijke wens, ongeacht sociale, religieuze of culturele achtergrond	8,5	0,0	8,5
09.5.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 9.5	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	8,5	0,0	8,5
09.5.1	Amsterdam geeft tegen kostendekkende tarieven de mogelijkheid tot begraven en cremeren, waarbij ruimte is voor ieders persoonlijke wens, ongeacht sociale, religieuze of culturele achtergrond	8,0	0,0	8,1
09.5.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 9.5	0,0	0,0	0,0
	Totaal lasten	8,0	0,0	8,1
	Saldo van baten en lasten	**0,4**	**0,0**	**0,4**
Programma 9 Duurzaamheid en ruimtelijke ordening		**-52,0**	**7,8**	**-44,2**

Programma 10 Grond

(bedragen x € 1 miljoen)

		Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Programmaonderdeel 10.1 Grond				
10.1.1	Het ontwikkelen van duurzame, leefbare en ongedeelde gebieden waar ruimte is voor wonen, werken en recreëren voor alle doelgroepen	514,1	-34,3	479,8
10.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 10.1	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	514,1	-34,3	479,8
10.1.1	Het ontwikkelen van duurzame, leefbare en ongedeelde gebieden waar ruimte is voor wonen, werken en recreëren voor alle doelgroepen	507,2	65,3	572,6
10.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 10.1	0,0	0,0	0,0
	Totaal lasten	507,2	65,3	572,6
	Saldo van baten en lasten	**6,8**	**-99,6**	**-92,8**
Programmaonderdeel 10.2 Erfpacht				
10.2.1	Grip houden op het gebruik van de grond door middel van erfpacht	244,1	87,1	331,2
10.2.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 10.2	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	244,1	87,1	331,2
10.2.1	Grip houden op het gebruik van de grond door middel van erfpacht	53,9	-3,0	50,9
10.2.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 10.2	0,0	0,0	0,0
	Totaal lasten	53,9	-3,0	50,9
	Saldo van baten en lasten	**190,2**	**90,1**	**280,2**
Programma 10 Grond		**197,0**	**-9,6**	**187,4**

Programma 11 Wonen en groen

(bedragen x € 1 miljoen)

		Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Programmaonderdeel 11.1 Wonen en bouwen				
11.1.1	Voldoende beschikbaarheid van betaalbare en goede woningen	14,5	18,0	32,5
11.1.2	Verbeteren van de leefbaarheid en de kwaliteit van de buurten	0,0	10,6	10,6
11.1.3	Waarborgen van de veiligheid en beperken van gezondheidsrisico's die het gevolg zijn van bouwactiviteiten in de stad	64,0	0,0	64,0
11.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 11.1	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	78,5	28,6	107,1
11.1.1	Voldoende beschikbaarheid van betaalbare en goede woningen	117,8	11,8	129,6
11.1.2	Verbeteren van de leefbaarheid en de kwaliteit van de buurten	9,9	10,6	20,5
11.1.3	Waarborgen van de veiligheid en beperken van gezondheidsrisico's die het gevolg zijn van bouwactiviteiten in de stad	44,3	0,5	44,8
11.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 11.1	2,6	0,9	3,5
	Totaal lasten	174,6	23,7	198,4
	Saldo van baten en lasten	**-96,1**	**4,9**	**-91,2**
Programmaonderdeel 11.2 Onderhoud openbare ruimte en reiniging				
11.2.1	De openbare ruimte is schoon en heel	22,7	0,0	22,7
11.2.2	De openbare ruimte is overal functioneel en duurzaam ingericht	0,0	0,0	0,0
11.2.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 11.2	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	22,7	0,0	22,7
11.2.1	De openbare ruimte is schoon en heel	147,6	-0,3	147,2
11.2.2	De openbare ruimte is overal functioneel en duurzaam ingericht	1,3	0,0	1,2
11.2.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 11.2	0,0	0,0	0,0
	Totaal lasten	148,8	-0,4	148,4
	Saldo van baten en lasten	**-126,1**	**0,4**	**-125,7**

		Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Programmaonderdeel 11.3 Groen en dierenwelzijn				
11.3.1	Amsterdam is een stad voor mens, plant en dier met groene plekken in alle buurten en goed onderhouden parken en bos	2,7	-0,3	2,4
11.3.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 11.3	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	2,7	-0,3	2,4
11.3.1	Amsterdam is een stad voor mens, plant en dier met groene plekken in alle buurten en goed onderhouden parken en bos	95,3	-1,3	94,0
11.3.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 11.3	0,0	0,0	0,0
	Totaal lasten	95,3	-1,3	94,0
	Saldo van baten en lasten	**-92,6**	**1,0**	**-91,6**
Programma 11 Wonen en groen		**-314,9**	**6,2**	**-308,6**

Programma 12 Moderne open overheid

(bedragen x € 1 miljoen)

		Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Programmaonderdeel 12.1 Digitale stad, interactie en informatie				
12.1.1	Vormgeven van de digitale stad samen met Amsterdammers, het bedrijfsleven, kennisinstellingen, culturele sector, bezoekers en andere steden in de wereld. Daarnaast is de interactie van de gemeente met de Amsterdammers toegankelijk, begrijpelijk en inclusief	29,2	3,1	32,3
12.1.2	De gemeente beheert betrouwbare en kwalitatief goede informatie voor burgers en bedrijven op een toekomstbestendige manier en stelt deze veilig beschikbaar voor Amsterdammers	1,8	0,0	1,8
12.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 12.1	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	31,0	3,1	34,1
12.1.1	Vormgeven van de digitale stad samen met Amsterdammers, het bedrijfsleven, kennisinstellingen, culturele sector, bezoekers en andere steden in de wereld. Daarnaast is de interactie van de gemeente met de Amsterdammers toegankelijk, begrijpelijk en inclusief	67,2	4,1	71,2
12.1.2	De gemeente beheert betrouwbare en kwalitatief goede informatie voor burgers en bedrijven op een toekomstbestendige manier en stelt deze veilig beschikbaar voor Amsterdammers	38,3	-4,2	34,1
12.1.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 12.1	0,0	0,0	0,0
	Totaal lasten	105,5	-0,1	105,4
	Saldo van baten en lasten	**-74,5**	**3,2**	**-71,3**

		Viermaands-rapportage 2022	Begrotings-wijzigingen	Najaarsnota 2022
Programmaonderdeel 12.2 Democratisering				
12.2.1	De zeggenschap, betrokkenheid en rol van de Amsterdammer vergroten bij de keuzes over wat er in de stad gebeurt en bij de uitvoering daarvan	0,0	0,0	0,0
12.2.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 12.2	0,0	0,0	0,0
	Totaal baten	0,0	0,0	0,0
12.2.1	De zeggenschap, betrokkenheid en rol van de Amsterdammer vergroten bij de keuzes over wat er in de stad gebeurt en bij de uitvoering daarvan	17,4	-4,7	12,6
12.2.9	Doeloverstijgende middelen programmaonderdeel 12.2	0,0	0,0	0,0
	Totaal lasten	17,4	-4,7	12,6
	Saldo van baten en lasten	**-17,4**	**4,7**	**-12,6**
Programma 12 Moderne open overheid		**-91,9**	**7,9**	**-83,9**

5.3 Taakveldenraming

(bedragen x € 1 miljoen)

Taakveld 0.1	Bestuur en ondersteuning	Baten	Lasten	Totaal
0.1	Bestuur	1,1	38,6	-37,5
0.2	Burgerzaken	18,2	87,6	-69,4
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	43,9	28,8	15,1
0.4	Overhead	9,4	616,3	-606,9
0.5	Treasury	65,0	29,5	35,5
0.61	OZB woningen	93,0	28,1	64,9
0.62	OZB niet-woningen	140,8	0,0	140,8
0.63	Parkeerbelasting	264,8	26,4	238,4
0.64	Belastingen overig	11,6	2,0	9,7
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	2.802,8	0,4	2.802,3
0.8	Overige baten en lasten	4,0	29,1	-25,1
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0,0	1,9	-1,9
0.10	Mutaties reserves	1.452,3	1.278,0	174,3
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0,0	0,0	0,0
Totaal Taakveld 0		**4.906,8**	**2.166,4**	**2.740,4**

Taakveld 1	Veiligheid	Baten	Lasten	Totaal
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	3,0	86,6	-83,6
1.2	Openbare orde en veiligheid	14,4	140,7	-126,4
Totaal Taakveld 1		**17,4**	**227,4**	**-210,0**

Taakveld 2	Verkeer, vervoer en waterstaat	Baten	Lasten	Totaal
2.1	Verkeer en vervoer	71,9	387,6	-315,6
2.2	Parkeren	37,4	71,3	-33,9
2.3	Recreatieve havens	0,0	0,2	-0,2
2.4	Economische havens en waterwegen	48,1	71,8	-23,6
2.5	Openbaar vervoer	32,9	77,6	-44,7
Totaal Taakveld 2		**190,4**	**608,5**	**-418,1**

Taakveld 3	Economie	Baten	Lasten	Totaal
3.1	Economische ontwikkeling	12,6	32,5	-19,9
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	157,5	122,0	35,4
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	124,5	139,5	-15,0
3.4	Economische promotie	128,5	14,0	114,5
Totaal Taakveld 3		**423,0**	**308,0**	**115,0**

Taakveld 4	Onderwijs	Baten	Lasten	Totaal
4.1	Openbaar basisonderwijs	0,0	8,5	-8,5
4.2	Onderwijshuisvesting	3,1	101,7	-98,6
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	66,5	160,7	-94,2
Totaal Taakveld 4		**69,6**	**271,0**	**-201,4**

Taakveld 5	Sport, cultuur en recreatie	Baten	Lasten	Totaal
5.1	Sportbeleid en activering	0,0	26,8	-26,8
5.2	Sportaccommodaties	27,9	67,6	-39,7
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	24,4	133,2	-108,7
5.4	Musea	6,8	42,7	-36,0
5.5	Cultureel erfgoed	0,4	4,2	-3,8
5.6	Media	0,2	34,0	-33,8
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreactie	2,5	101,3	-98,8
Totaal Taakveld 5		**62,3**	**409,8**	**-347,5**

Taakveld 6	Sociaal domein	Baten	Lasten	Totaal
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	7,2	179,6	-172,4
6.2	Wijkteams	1,9	112,0	-110,1
6.3	Inkomensregelingen	681,4	970,7	-289,3
6.4	Begeleide participatie	2,6	87,3	-84,7
6.5	Arbeidsparticipatie	17,1	135,9	-118,8
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	0,3	33,1	-32,7
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	9,6	220,9	-211,3
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0,8	242,3	-241,5
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	46,9	285,5	-238,5
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0,1	56,8	-56,6
Totaal Taakveld 6		**768,1**	**2.324,1**	**-1.556,0**

Taakveld 7	Volksgezondheid en milieu	Baten	Lasten	Totaal
7.1	Volksgezondheid	158,5	200,4	-42,0
7.2	Riolering	85,5	75,4	10,1
7.3	Afval	190,5	135,8	54,7
7.4	Milieubeheer	7,2	73,0	-65,7
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	8,5	8,1	0,4
Totaal Taakveld 7		**450,1**	**492,7**	**-42,5**

Taakveld 8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	Baten	Lasten	Totaal
8.1	Ruimtelijke ordening	0,0	25,3	-25,3
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	654,1	496,6	157,5
8.3	Wonen en bouwen	107,9	207,4	-99,4
Totaal Taakveld 8		**762,0**	**729,3**	**32,8**

Totaal taakvelden	**7.649,7**	**7.537,1**	**112,6**

5.4 Verloopstaat reserves

(bedragen x € 1 miljoen)

Programmaonderdeel, naam en doel reserve	ID-nr	Instellings-jaar	Soort reserve	Max toegestane omvang	Jaar-verslag 2021	Toe-voe-ging	Ont-trek-king	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2022
01.2 Openbare orde en veiligheid	13014	2019	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	2,4	0,4	0,0	0,0	2,8
Reserve Amsterdam 750 De financiering van activiteiten rondom de viering van het 750-jarig bestaan van Amsterdam in 2025.									
01.2 Openbare orde en veiligheid	87061	1999	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	3,7	0,0	-0,1	0,0	3,6
Verevening onroerend goed Dekken van de onrendabele top van panden die met een beleidsmatig doel worden aangeschaft (strategische aankopen) en egaliseren van exploitatieresultaten in de vastgoedportefeuille van stadsdeel Centrum. Dekken van fundamentele ingrepen in het kader van de aanpak binnenstad om toenemende drukte en daarmee gepaarde overlast te verminderen/reguleren.									
02.1 Verkeer, vervoer en parkeren	70002	1998	Egalisatie-reserve	n.v.t.	141,5	105,1	-124,1	0,0	122,4
Reserve Stedelijk Mobiliteitsfonds Dekking van projecten die passen binnen de doelstellingen uit het uitvoeringsbesluit Mobiliteitsfonds.									
02.1 Verkeer, vervoer en parkeren	70025	2019	Egalisatie-reserve	n.v.t.	23,5	68,6	-86,3	0,0	5,7
Reserve Programma Stadsbehoud Deze reserve ondersteunt een programmatische aanpak voor het in stand houden van de openbare ruimte en infrastructuur, waaronder de arealen civiele constructies, verhardingen, verkeersystemen, groen, straatmeubilair, speelvoorzieningen en op termijn wegtunnels.									
02.1 Verkeer, vervoer en parkeren	70027	2019	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	6,2	0,0	-0,1	0,0	6,1
Zuidelijke IJ-oevers (POR) De reserve is bestemd voor de voorbereiding en uitvoering van het Plan Openbare Ruimte Zuidelijke IJoever (Oosterdok en Stationsplein).									
02.1 Verkeer, vervoer en parkeren	70048	2007	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	7,7	0,0	-0,3	0,0	7,3
Leidseplein De gecoördineerde uitvoering van de herinrichting van het Leidseplein en omgeving binnen het samenwerkingsproject Leidseplein. Het uiteindelijke doel is om het gebied beter te laten functioneren als ontmoetingsplek en als cultureel centrum van Amsterdam.									
02.1 Verkeer, vervoer en parkeren	70050	2005	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	4,0	0,0	-4,0	0,0	0,0
Rode Loper De bouw van vier stations voor de Noord-Zuidlijn in de stadsdelen Centrum en Zuid vraagt om herinrichting van de openbare ruimte rond die nieuwe stations, vanwege de gewijzigde functie van de openbare ruimte en de slijtage door de vele werkzaamheden.									

Programmaonderdeel, naam en doel reserve	ID-nr	Instellings-jaar	Soort reserve	Max toegestane omvang	Jaar-verslag 2021	Toe-voe-ging	Ont-trek-king	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2022
02.1 Verkeer, vervoer en parkeren	70077	2014	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	0,6	0,0	-0,6	0,0	0,0
Stationseiland Dekking van de projectkosten Stationseiland / De Entree.									
02.1 Verkeer, vervoer en parkeren	70080	2019	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	68,4	28,3	-90,1	0,0	6,7
Reserve achterstallig onderhoud, infrastructuur, openbare ruimte en groen Deze reserve ondersteunt een programmatische aanpak voor het wegwerken van grootschalig achterstallig onderhoud in de openbare ruimte en van de infrastructuur. De reserve is gevormd ter dekking van de aan bovengenoemde aanpak verbonden ingrepen en activiteiten, zoals onderzoek, handhaving, monitoring, brandweerorganisatie en innovatie.									
02.1 Verkeer, vervoer en parkeren	70170	2017	Financierings-reserve	n.v.t.	176,8	15,2	-0,4	0,0	191,6
Financieringsreserve activa met maatschappelijk nut Inzet van de eigen bijdrage van de gemeente voor de dekking van investeringen in de openbare ruimte met een maatschapelijk nut.									
02.3 Openbaar vervoer	70006	2000	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	0,8	0,0	-0,8	0,0	0,0
Reserve IJsei inclusief Waterfront De realisatie van een autotunnel, een busstation met overkapping, ondergrondse fietsenstalling met aanvaarbescherming en de herinrichting van de openbare ruimte aan de IJzijde van het Stationseiland.									
02.3 Openbaar vervoer	70075	2017	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	4,0	0,0	-1,0	0,0	3,0
Reguliere vervanging IJveren Voor incidentele vervangingsinvesteringen in de veerverbindingen over het IJ.									
03.1 Economie en innovatie	73015	2009	Egalisatie-reserve	n.v.t.	0,1	0,1	0,0	0,0	0,2
Amsterdams Promotiefonds voor cultuur en stadsinitiatieven Het realiseren van projecten waarvan de opzet is zowel de doelen van Holland Casino als van de gemeente te verwezenlijken.									
03.1 Economie en innovatie	73031	2014	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	16,7	0,0	-5,3	0,0	11,4
Reserve Amsterdam Metropolitan Solutions Realiseren van een nieuw op te richten wetenschappelijk opleidings- en onderzoeksinstituut door kennisinstellingen en bedrijven op gebied van toegepaste technologie met als werknaam Amsterdam Metropolitan Solutions.									
03.1 Economie en innovatie	73035	2015	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	17,7	20,3	-11,7	-3,0	23,4
Reserve Economische structuurversterking Het stimuleren van economische structuurversterking conform het door de gemeenteraad vastgestelde bestedingskader.									
03.1 Economie en innovatie	73036	2021	Financierings-reserve	n.v.t.	3,0	3,0	0,0	0,0	6,0
Financieringsreserve ROM InWest Deze reserve dient als financiering met eigen vermogen ten behoeve deelname aan de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Metropoolregio InWest.									
03.1 Economie en innovatie	73037	2022	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	0,0	0,4	0,0	0,0	0,4
Reserve Metropoolregio Amsterdam Middelen reserveren die door de gemeente Amsterdam beschikbaar zijn gesteld voor de activiteiten van het samenwerkingsverband Metropoolregio Amsterdam en nog niet extern verplicht.									

Programmaonderdeel, naam en doel reserve	ID-nr	Instellings-jaar	Soort reserve	Max toegestane omvang	Jaar-verslag 2021	Toe-voe-ging	Ont-trek-king	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2022
04.1 Kunst en cultuur	79059	2014	Egalisatie-reserve	n.v.t.	2,7	1,2	0,0	0,0	4,0
Egalisatiereserve Kunstenplan Om de vier jaar worden in de Hoofdlijnen Kunst en Cultuur de nieuwe beleidsdoelstellingen voor de komende vier jaar bepaald. De doelstelling van deze systeemreserve volgt de doelstellingen van elk nieuw Kunstenplan.									
04.2 Erfgoed	67015	2019	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	0,2	0,0	-0,2	0,0	0,0
Opzetten landelijke erfgoedregistratie Er voor zorgen dat de registratie van erfgoedgegevens voldoet aan de eisen van de Omgevingswet.									
04.2 Erfgoed	67016	2009	Overige bestemmings-reserve	€ 0,2 mln	0,2	0,0	-0,2	0,0	0,0
Reserve monumenten Weesp Verstrekken van subsidies tbv monumenten, opknappen monument begraafplaats Landscroon en aanwijzen monumenten in Weesp.									
06.1 Sport	56027	2015	Financierings-reserve	n.v.t.	11,5	0,0	-0,8	-3,2	7,5
Financieringsreserve sportaccommodaties De reserve is de dekking voor de afschrijvingslasten van de kredieten voor het Sportaccommodatiefonds.									
06.1 Sport	56080	2014	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	3,5	0,0	0,0	0,0	3,5
Reserve sportevenementen Middelen bestemmen voor toekomstige topsportevenementen, zoals het EK 2020.									
07.1 Inkomensregelingen	52050	2004	Egalisatie-reserve	n.v.t.	112,5	0,0	-17,1	0,0	95,5
Reserve egalisatie inkomensdeel en conjunctuur Egaliseren van overschotten en tekorten voortvloeiend uit de uitvoering van de Participatiewet voor het inkomensdeel (bijstandsuitkeringen)en de uitvoering van Tozo.									
07.2 Werk, participatie en inburgering	53064	2018	Egalisatie-reserve	5% van de lasten van de Directie Werk op programmaonderdeel 7.2	8,7	1,9	0,0	0,0	10,5
Reserve Sociaal Werk Egaliseren van overschotten en tekorten voortvloeiend uit de uitvoering van de Wet Sociaal Werk en de Participatiewet met als doel werk te bieden aan Amsterdammers met een arbeidsbeperking en indien nodig aanvullend te investeren in Sociaal Werk. Het gaat om Amsterdammers met een arbeidsbeperking ofwel in dienst bij de sociale werkvoorziening (Stichting Pantar), ofwel via de gemeente direct gedetacheerd bij sociale firma's of bij reguliere werkgevers.									
08.1 Basisvoorzieningen en diversiteit	57054	2021	Overige bestemmings-reserve	€ 4,5 mln	4,5	0,0	-1,0	0,0	3,5
Reserve Streeklaboratoria Het uitvoeren van vervolgonderzoek naar de effecten van de coronapandemie en voorbereiden van het Streeklaboratorium en de andere laboratoria in Amsterdam op een eventuele volgende gezondheidscrisis.									
08.1 Basisvoorzieningen en diversiteit	90089	2021	Overige bestemmings-reserve	Niet bepaald	0,4	0,3	0,0	0,0	0,7
Reserve vastgoed Weesp Dekking van toekomstige exploitatietekorten van maatschappelijke organisaties voor gemeentelijk vastgoed in Weesp middels subsidieverstrekking.									

Programmaonderdeel, naam en doel reserve	ID-nr	Instellings-jaar	Soort reserve	Max toegestane omvang	Jaar-verslag 2021	Toe-voe-ging	Ont-trek-king	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2022
08.3 Individuele voorzieningen (incl. PIT) **Reserve egalisatie WMO** Opvangen fluctuaties WMO openeinde regelingen.	55044	2006	Egalisatie-reserve	10% van het budget voor de WMO openeinde regelingen in het betreffende boekjaar	24,8	15,4	-6,9	0,0	33,2
08.3 Individuele voorzieningen (incl. PIT) **Egalisatiereserve Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag** Het egaliseren van de door het rijk te ontvangen POK-middelen en uitgaven hiervan voor extra ondersteuning van mensen in kwetsbare posities en voorkomen dat mensen in zo'n positie terecht komen.	55805	2022	Egalisatie-reserve	€ 20,0 mln	0,0	15,2	-1,8	0,0	13,4
08.3 Individuele voorzieningen (incl. PIT) **Egalisatiereserve Jeugd** Het opvangen van fluctuaties in de begroting van de uitvoering van de Jeugdwet om tot een stabieler meerjarenbeeld te komen.	55804	2022	Egalisatie-reserve	€ 17,5 miljoen	0,0	1,2	0,0	0,0	1,2
09.1 Riool en drinkwater **Reserve egalisatie drinkwatertarieven Waternet** Het verevenen van bij het jaarverslag blijkende overschotten of tekorten met betrekking tot de drinkwatervoorziening voor burgers en bedrijven. Het streven is de overschotten of tekorten in volgende jaren te verevenen via tarieven. Daarnaast dient de reserve voor het afdekken van het risico van afwijkingen in het resultaat.	96001	2006	Egalisatie-reserve	n.v.t.	1,2	0,0	-1,1	0,0	0,0
09.2 Afval en grondstoffen **Egalisatiereserve afval** Het reguleren van de over- en onderschrijding op de kwijtschelding en de solidariteitsbijdrage van de afvalstoffenheffing.	83030	2015	Egalisatie-reserve	n.v.t.	3,5	2,2	0,0	0,0	5,6
09.2 Afval en grondstoffen **Investeringsreserve afval** Dekking van investeringen en innovaties in de afvalketen.	83103	2015	Egalisatie-reserve	n.v.t.	0,5	0,9	-0,3	0,0	1,0
09.2 Afval en grondstoffen **Financieringsreserve OAT Sluisbuurt** Financieren afschrijvingslasten Ondergronds Afval Transport (OAT).	83105	2017	Financierings-reserve	n.v.t.	11,6	0,0	0,0	0,0	11,6
09.3 Duurzaamheid en milieubeheer **Reserve duurzaamheidsfonds** Alloceren van middelen en het verstrekken van leningen ter bevordering van hernieuwbare energie en energiebesparing.	67018	2015	Financierings-reserve	n.v.t.	15,2	4,4	-9,1	0,0	10,5
09.3 Duurzaamheid en milieubeheer **Reserve Klimaatfonds** Het in het kader van, en passend bij, de gemeentelijke rolopvatting ondersteunen van investeringen in de stad die bijdragen aan een rechtvaardige transitie naar een klimaatneutraal en aardgasvrij Amsterdam.	67060	2019	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	111,6	38,0	-29,8	0,0	119,7
09.3 Duurzaamheid en milieubeheer **Stedelijke Bodemsanering en Nazorg** Het reserveren van middelen voor de meerjarige stedelijke bodemsaneringsprogramma's en nazorgactiviteiten die conform gemaakte afspraken met het Rijk grotendeels vanuit Rijksmiddelen worden gefinancierd.	74040	2016	Egalisatie-reserve	n.v.t.	142,0	2,8	-79,1	0,0	65,7

Programmaonderdeel, naam en doel reserve	ID-nr	Instellings-jaar	Soort reserve	Max toegestane omvang	Jaar-verslag 2021	Toe-voe-ging	Ont-trek-king	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2022
09.3 Duurzaamheid en milieubeheer	67811	2022	Overige bestemmings-reserve	€ 7 mln	0,0	4,0	0,0	0,0	4,0
Reserve Laadinfra Het bestemmen van de door Total te ontvangen bijdragen voor de ontwikkeling van de laadinfrastrategie.									
09.4 Ruimtelijke ordening	70052	2020	Overige bestemmings-reserve	€ 4,9 mln	3,8	0,0	-1,3	0,0	2,6
Reserve IJ-oeververbinding De reserve wordt gebruikt om de eerste IJ-oeververbinding voor te bereiden tot aan de fase voorkeursbesluit. De begrotingsdoelstelling waarme de IJoeververbinding een relatie heeft is "We zorgen voor integrale en kwalitatieve afwegingen bij inzet en prioritering ruimtelijke ontwikkeling".									
10.1 Grond	74002	2004	Egalisatie-reserve	n.v.t.	396,2	131,8	-154,4	-8,0	365,6
Reserve Vereveningsfonds Een deel van de reserve is benodigd als weerstandsvermogen en ter dekking van vastgestelde (voor)investeringen. Het resterende deel is de vereveningsruimte en is beschikbaar voor nieuwe investeringen in het kader van de gebiedsontwikkeling.									
10.1 Grond	74044	2001	Egalisatie-reserve	n.v.t.	1,8	0,0	-0,4	-1,3	0,0
Reserve Wallengebied Deze reserve is bestemd voor planschadekosten in het kader van Project Wallengebied en de proceskosten van het project.									
10.1 Grond	77002	2004	Egalisatie-reserve	n.v.t.	487,3	46,7	-24,6	-55,2	454,2
Reserve Zuidas bijdrage dok en grondexploitaties Dekking van de gebiedsontwikkeling op de Zuidas en de bijdrage van de gemeente Amsterdam aan de ontwikkeling van Zuidas Dok.									
10.2 Erfpacht	74001	2004	Financierings-reserve	n.v.t.	4.908,4	103,0	-234,7	0,0	4.776,7
Reserve afkoopsommen erfpacht Deze reserve dient voor de financiering van de waarde van de in erfpacht uitgegeven gronden.									
10.2 Erfpacht	74050	2019	Financierings-reserve	De maximale omvang is de omvang van de grondwaarde van in erfpacht uitgegeven grond waarvan de erfpachtcanonbetaling niet is afgekocht	522,8	308,0	-9,6	0,0	821,2
Reserve financiering erfpachtgrond Het doel is zoveel mogelijk in erfpacht uitgegeven grond te financieren met eigen vermogen.									
11.1 Wonen en bouwen	74041	2015	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	9,0	1,0	-2,0	0,0	8,0
Reserve Actieplan bouwstimulering Alloceren van middelen voor het stimuleren van woningbouw in Amsterdam.									
11.1 Wonen en bouwen	76006	2004	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	49,3	0,0	-14,4	0,0	35,0
Reserve Corporatiebudget Het Corporatiebudget wordt primair ingezet t.b.v. onrendabele vastgoedinvesteringen in de stedelijke vernieuwingsgebieden in Nieuw-West, in de Kolenkitbuurt in West, De Banne en Nieuwendam-Noord in Noord. Corporaties kunnen op projectbasis subsidies aanvragen.									

Programmaonderdeel, naam en doel reserve	ID-nr	Instellings-jaar	Soort reserve	Max toegestane omvang	Jaar-verslag 2021	Toe-voe-ging	Ont-trek-king	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2022
11.1 Wonen en bouwen	76007	2021	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	2,0	0,0	-0,6	0,0	1,4
Reserve Wooncoöperatieven Het beschikbaar stellen van middelen voor de voorziening die gevormd wordt tegenover verstrekte leningen aan wooncoöperatieven en het dekken van beheerkosten SvN.									
11.1 Wonen en bouwen	76050	2016	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	0,4	0,0	0,0	0,0	0,4
Stedelijke reserve Wonen boven winkels en bedrijven Stimuleren van het creëren van woonruimte boven winkels en bedrijven.									
11.1 Wonen en bouwen	87036	1997	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	0,2	0,0	-0,2	0,0	0,0
Woningonttrekking Dekking van de geraamde lasten voor casco funderingsonderzoeken , conform de door het AB van stadsdeel Centrum oorspronkelijk vastgestelde doelstelling voor de bestemmingsreserve Woningonttrekking.									
11.1 Wonen en bouwen	88050	2012	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	0,5	0,0	-0,5	0,0	0,0
Stedelijke Vernieuwing Opvangen van de risico's binnen de stedelijke ontwikkeling. Reserveren van middelen voor het nakomen van met partners overeengekomen verplichtingen i.v.m. de stedelijke ontwikkeling. Reserveren van middelen om aanvullende voorzieningen te treffen. Opvangen van risico's van planschade. Interimbeheer bij herinrichting. De 10% bijdrage aan de kosten voor inrichting woonomgeving bij stedelijke vernieuwingsplannen.									
11.3 Groen en dierenwelzijn	67042	2016	Egalisatie-reserve	n.v.t.	0,6	0,0	-0,3	0,0	0,2
Reserve Herplantfonds De middelen worden ingezet voor compensatie van gekapte bomen, conform het vastgestelde beleid ten aanzien van compensatie en herplanting van bomen.									
11.3 Groen en dierenwelzijn	67050	2019	Overige bestemmings-reserve	n.v.t.	8,9	0,0	-3,2	0,0	5,8
Kwaliteitsimpuls Groen De reserve wordt gebruikt om te investeren in parken (groen). Doelstelling 11.3.1 Amsterdam is een stad voor mens, plant en dier met groene plekken in alle buurten en goed onderhouden parken en bos.									
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien	12001	1995	Algemene reserve	Afhankelijk van de geinventariseerde risico's	90,5	299,0	-214,8	0,0	174,6
Algemene Reserve Een buffer voor het kunnen opvangen van niet structurele financiële tegenvallers.									
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien	12003	nvt	Algemene reserve	n.v.t.	86,0	0,0	-86,0	0,0	0,0
Jaarrekeningresultaat Resultaatafwikkeling t-1 en resultaat t zijn onderdeel van de algemene reserve en op deze manier apart zichtbaar gemaakt.									
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien	12006	2000	Financierings-reserve	6,5 mln	6,5	0,0	0,0	0,0	6,5
Reserve financiering NV Zeedijk Het met eigen middelen financieren van de uitbreiding van de gemeentelijke deelneming in de NV Zeedijk.									
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien	12014	2021	Financierings-reserve	n.v.t.	0,1	1,4	0,0	0,0	1,5
Financieringsreserve WRK Investeren in het eigen vermogen van deelneming WRK uit de inkomsten van de garantiepremie zonder dat dit begrotingsruimte kost of gefinancierd wordt.									

Programmaonderdeel, naam en doel reserve	ID-nr	Instellings-jaar	Soort reserve	Max toegestane omvang	Jaar-verslag 2021	Toe-voe-ging	Ont-trek-king	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2022
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien	12015	2021	Financierings-reserve	n.v.t.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Reserve verbeteren schuldpositie Schuldpositie van de gemeente verbeteren door een deel van het bezit te financieren met eigen vermogen									
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien	12075	2019	Egalisatie-reserve	Geen maximale omvang omdat de omvang van de jaarlijks te ontvangen baten altijd onzeker is.	18,1	0,0	-18,1	0,0	0,0
Reserve overheveling gemeentefondsmiddelen september- en decembercirculaire Het reserveren van middelen afkomstig uit het gemeentefonds, die bij de september- en decembercirculaire worden toegekend, voor zover het niet gaat om de algemene uitkering.									
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien	12096	2007	Financierings-reserve	78,8 mln	78,8	0,0	0,0	0,0	78,8
Reserve financiering deelneming GVB Het met eigen middelen financieren van de uitbreiding van de gemeentelijke deelneming in de NV GVB.									
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien	12100	2008	Egalisatie-reserve	n.v.t.	5,7	15,0	-1,6	0,0	19,0
Reserve frictiekosten 1 Stad 1 Opgave In 2013 is voor de dekking van verwachte frictiekosten voor diverse organisatieonderdelen in het kader van de operatie 1 Stad 1 Opgave een reserve ingesteld. Het betreft diverse maatregelen (21) die gepaard kunnen gaan met frictiekosten.									
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien	12115	2017	Egalisatie-reserve	n.v.t.	63,7	0,0	0,0	-63,7	0,0
Meerjarige Intertemporele Compensatie Het verevenen van de begrotingsruimte over meerdere jaren waarbij de begroting meerjarig per jaar sluitend wordt gehouden, terwijl de begroting ook reëel en structureel in evenwicht is.									
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien	12158	2011	Financierings-reserve	11,3 mln	11,3	0,0	0,0	0,0	11,3
Reserve financiering lening NEMO Deze reserve dekt de gemeentelijke lening aan NEMO.									
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien	12560	2014	Financierings-reserve	n.v.t.	49,9	0,0	0,0	-30,8	19,2
Amsterdams Investeringsfonds financieel Het fonds is opgezet om ontwikkelingen gericht op structuurversterking in de stad met een grote waarde voor Amsterdam te bevorderen. Het gaat daarbij om ontwikkelingen die zonder het fonds niet van de grond komen. Investeringen uit AIF dienen de stedelijke infrastructuur voor de toekomst te versterken en zich maatschappelijk en/of economisch terug te verdienen. Met het AIF financieel deel worden leningen gefinancierd die in het kader van de doelstelling zijn toegekend.									
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien	12561	2014	Egalisatie-reserve	n.v.t.	1,7	0,0	-1,3	0,0	0,4
Amsterdams Investeringsfonds maatschappelijk Het fonds is opgezet om ontwikkelingen gericht op structuurversterking in de stad met een grote waarde voor Amsterdam te bevorderen. Het gaat daarbij om ontwikkelingen die zonder het fonds niet van de grond komen. Investeringen uit AIF dienen de stedelijke infrastructuur voor de toekomst te versterken en zich maatschappelijk en/of economisch terug te verdienen. Uit het AIF maatschappelijk deel worden subsidies verstrekt die in het kader van de doelstelling zijn toegekend.									
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien	12562	2019	Egalisatie-reserve	n.v.t.	26,2	0,0	-23,0	0,0	3,2
Reserve Incidentele Coalitiemiddelen De reserve Incidentele coalitiemiddelen is bedoeld om de specifieke incidenteel aangewezen coalitiemiddelen in de coalitieperiode beschikbaar te houden.									
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien	12564	2022	Egalisatie-reserve	€ 305,6 mln	0,0	20,8	0,0	0,0	20,8
Reserve Coalitiemiddelen 22-26 Beschikbaar houden van specifieke incidenteel aangewezen coalitiemiddelen in de coalitieperiode 2022-2026.									

Programmaonderdeel, naam en doel reserve	ID-nr	Instellings-jaar	Soort reserve	Max toegestane omvang	Jaar-verslag 2021	Toe-voe-ging	Ont-trek-king	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2022
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien	12563	2021	Egalisatie-reserve	n.v.t.	6,3	19,3	-22,7	0,0	2,9
Egalisatiereserve XaaS Omzetten kapitaallasten van XaaS-investeringen in exploitatielasten, om vertraging in de uitvoering van de investering te voorkomen.									
A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien	12565	2021	Financierings-reserve	n.v.t.	2,0	0,0	0,0	0,0	2,0
Financieringsreserve Carré Het met eigen middelen financieren van de uitbreiding van de gemeentelijke deelneming in de Theater Carré									
B.1 Overhead	71004	2015	Financierings-reserve	n.v.t.	0,7	0,0	-0,1	0,0	0,7
Financiering huisvesting gemeentelijk apparaat Dekking van een deel van de afschrijvingslasten voor de huisvesting van de gemeentelijke organisatie.									
B.1 Overhead	71268	2014	Egalisatie-reserve	n.v.t.	6,2	0,0	-0,3	0,0	5,9
Reserve gemeentelijke huisvestingsprojecten Dekking van tijdelijke exploitatietekorten van de Businesscase III (verbouwing Stadhuis) en Businesscase IV (optimalisatie ambtenarenhuisvesting) en Transitieplan werven en overslagpunten..									
B.2 Vastgoed	71005	2015	Financierings-reserve	n.v.t.	47,4	3,2	-1,0	0,0	49,5
Financiering gemeentelijk vastgoed Dekking van een deel van de afschrijvingslasten van het vastgoed in eigendom van de gemeente.									
B.3 Bestuur	17204	2007	Egalisatie-reserve	1,5 mln	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
Raadsonderzoeken Dekking van de kosten als de gemeenteraad besluit tot een onderzoek.									
Eindtotaal					**7.823,7**	**1.278,0**	**-1.287,1**	**-165,2**	**7.649,3**

5.5 Verloopstaat voorzieningen

(bedragen x € 1 miljoen)

Programmaonderdeel, naam en doel voorziening	ID-nr	Instellings-jaar	Categorie voorziening a, b, c, d of e[1])	Jaarverslag 2021	Toe-voeging	Ont-trekking	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2022
01.2 Openbare orde en veiligheid	84004	2014	a	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
Dekking van extra kosten van boventalligheid en arbeidsongeschiktheid Dekking van de salarislasten en de WW en WIA-lasten die het gevolg zijn van boventalligheid en arbeidsongeschiktheid.								
02.1 Verkeer, vervoer en parkeren	68002	1995	c	0,0	9,2	-0,8	0,0	8,4
Groot onderhoud parkeergebouwen Voorziening is gevormd voor het te plegen groot onderhoud.								
02.1 Verkeer, vervoer en parkeren	68057	2021	c	6,5	0,0	0,0	0,0	6,5
Achterstallig onderhoud parkeren Voorziening is gevormd voor het te plegen achterstallig onderhoud.								
02.1 Verkeer, vervoer en parkeren	68072	2013	a	1,1	0,0	-0,3	0,0	0,8
Sociaal Plan Cition Uit deze voorziening wordt het verschil tussen het huidige loon bij EPS (Egis Parking Service) en het loon bij BV Cition betaald, conform de afspraken die bij de overgang van het personeel gemaakt zijn.								
02.1 Verkeer, vervoer en parkeren	82001	2013	c	1,5	0,4	-0,1	0,0	1,9
Vervanging en Onderhoud beheer Werf Ter dekking van de kosten van groot- en planmatig onderhoud aan de reinigingswerf Jacob Bontiusplantsoen, zowel voor wat betreft het gebouw als voor de gebouwgebonden voorzieningen inclusief het deel dat binnen de VVE valt.								
02.3 Openbaar vervoer	70058	2007	e	154,8	0,0	-12,2	0,0	142,7
Integraal vervoerssysteem veren Exploitatielasten die verband houden met de veerverbindingen over het Noordzee Kanaal.								
04.1 Kunst en cultuur	90007	2004	e	0,4	0,1	-0,1	0,0	0,4
Verwervingsfonds CBK Bewaren (gespaarde) bedragen van derden t.b.v. verwerving kunst.								
06.1 Sport	56050	2017	c	11,5	3,5	-1,4	0,0	13,6
Voorziening Groot Onderhoud Sport Meerjarig grootonderhoud van sporthallen, sportparken en zwembaden.								
08.1 Basisvoorzieningen en diversiteit	55026	1966	e	0,3	0,0	0,0	0,0	0,3
Verzorgingshuizen ouden van dagen Fonds bestemd voor dekking van uitgaven door de gemeente aan voorzieningen voor bejaarden.								

Programmaonderdeel, naam en doel voorziening	ID-nr	Instellings-jaar	Categorie voorziening a, b, c, d of e[1])	Jaarverslag 2021	Toe-voeging	Ont-trekking	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2022
08.3 Individuele voorzieningen **VZ.Reg. Bijdrage JGD Levvel 5** 'Afwikkeling overeenkomst waarbij gemeenten in regio Noord Holland gezamenlijk een bijdrage leveren aan jeugdzorginstelling om de continuïteit van jeugdhulp te waarborgen. De bijdrage is bedoeld om de liquiditeit van de jeugdzorginstelling te borgen.	55035	2021	e	1,6	0,0	0,0	0,0	1,6
08.3 Individuele voorzieningen **Voorziening Veilig thuis** Personele frictiekosten Veilig Thuis.	57092	2015	a	0,4	0,0	0,0	0,0	0,3
08.3 Individuele voorzieningen **Burgerlijke instellingen maatsch. Zorg** Fonds t.b.v. nooddruftige burgers.	55027	1968	e	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0
08.3 Individuele voorzieningen **Voorziening transformatiefonds jeugd** In het voorjaar van 2018 heeft het ministerie van VWS het landelijk Actieprogramma Zorg voor de Jeugd opgesteld. Daarbij werd geld, het Transformatiefonds, beschikbaar gesteld waarmee de belangrijkste knelpunten in de jeugdhulp structureel en in onderlinge samenhang aangepakt worden.	55120	2019	e	0,7	0,0	-0,7	0,0	0,0
09.1 Riool en drinkwater **Rioolrecht** Egalisatiefonds voor de tarieven rioolheffing.	96001	2005	c	8,7	1,6	-3,8	0,0	6,6
09.2 Afval en grondstoffen **Voorziening dynamisch inzamelen** Afdekken risico's met betrekking tot Dynamisch inzamelen (routeoptimalisatie)	83111	2021	b	2,3	0,0	0,0	0,0	2,3
09.4 Ruimtelijke ordening **Voorziening GNR** Afkoopsom Uittreding Goois Natuurreservaat (GNR)	67906	2021	a	4,0	0,0	0,0	0,0	4,0
09.4 Ruimtelijke ordening **Uittr. Weesp Gooi-&Vechtstreek** Ter dekking van de verwachte kosten omdat Weesp uittreedt uit de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (ODFGV)	67053	2021	a	0,9	0,0	0,0	0,0	0,9
10.1 Grond **Niet opgevraagde tegoeden** Terugbetalen van de door de gemeente (aan teruggekeerde Joodse burgers) opgelegde boetes over de niet-tijdig betaalde canon tijdens de Tweede Wereldoorlog en het terugbetalen van niet opgevraagde tegoeden (van niet teruggekeerde Joodse burgers) bij de Gemeentegiro.	13076	2014	b	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2
10.1 Grond **Voorziening grondgerelateerde kosten buiten grexen** Deze voorziening is ingesteld om bijdragen aan derden te kunnen dekken. Deze externe bijdragen zijn gerelateerd aan de gebiedsontwikkeling in Amsterdam en worden gedekt uit het Vereveningsfonds. Het gaat bijvoorbeeld om toegezegde bijdragen aan woningcorporaties vanuit het gronddeel van het voormalige Stimuleringsfonds en bijdragen aan infrastructurele projecten die niet door de gemeente worden uitgevoerd.	74011	2004	a	7,7	0,2	-5,2	0,0	2,6

Programmaonderdeel, naam en doel voorziening	ID-nr	Instellings-jaar	Categorie voorziening a, b, c, d of e[1])	Jaarverslag 2021	Toe-voeging	Ont-trekking	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2022
11.1 Wonen en bouwen **Voorziening Wooncoöperatieven** Het afdekken van het risico wat samenhangt met het verstrekken van geldleningen aan wooncoöperatieven	76900	2021	b	0,0	0,6	0,0	0,0	0,6
11.3 Groen en dierenwelzijn **Voorziening onderhoud Vinkeveense plassen** Financieren van noodzakelijk onderhoud Vinkeveense Plassen t/m 2025, zoals afgesproken bij de uittreding van Amsterdam uit het recreatieschap.	67050	2018	c	2,5	0,0	0,0	0,0	2,5
A.1 Financiering en deelnemingen **Sophia Augusta / Lopez Suasso** Legaat van de weduwe Sophia Adriana Lopez Suasso-de Bruijn ten behoeve van het behoud van de aan Amsterdam gelegateerde 'inboedel en woonhuis.	12042	1890	e	0,8	0,0	0,0	0,0	0,8
A.1 Financiering en deelnemingen **Willet Holthuysen** Het inzetten van de renteopbrengst ten behoeve van het onderhoud van het woonhuis en inboedel in het museum Willet Holthuysen.	12043	1889	e	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2
A.1 Financiering en deelnemingen **Voorziening Sluisjes Halfweg** Voorziening ter dekking van de afkoop van verplichtingen om bij te dragen aan de kosten voor een veilige afvoer van het boezemwater in het kanaal Halfweg.	12118	2014	b	2,8	0,0	0,0	0,0	2,8
A.1 Financiering en deelnemingen **Vicarygoederen** Een inwoner van Amsterdam heeft tot zijn overlijden recht op (2/3) van de opbrengst van het vicarie.	13004	1496	e	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
A.1 Financiering en deelnemingen **Gildenfondsen** Het kapitaal is eeuwigdurend uitgeleend aan het ministerie van Financien d.m.v. grootboekleningen.	13015	1820	e	0,6	0,0	0,0	0,0	0,6
B.1 Overhead **Onderhoud binnenruimte huisvesting gemeentelijk apparaat** Egalisatie van de jaarlijks fluctuerende kosten van onderhoud van de binnenruimte van de huisvesting gemeentelijk apparaat.	24001	2021	c	14,4	5,9	-5,9	0,0	14,4
B.1 Overhead **Juridische risico's** Het afdekken van risico's van belang bij juridische aangelegenheden.	12041	2002	b	5,0	0,0	0,0	-0,5	4,6
B.1 Overhead **Liefdadigheidsdoelen** Doel is financiële hulpverlening aan inwoners van Amsterdam die in urgente financiële noodsituaties verkeren, waarbij een voorliggende voorziening niet (meer) beschikbaar is.	13016	1820	e	0,8	0,0	0,0	0,0	0,8
B.1 Overhead **Groot onderhoud huisvesting gemeentelijk apparaat** Egalisatie van de jaarlijks fluctuerende kosten van groot onderhoud van huisvesting gemeentelijk apparaat.	71006	2015	c	21,7	6,5	-5,9	0,0	22,3

Programmaonderdeel, naam en doel voorziening	ID-nr	Instellings-jaar	Categorie voorziening a, b, c, d of e[1])	Jaarverslag 2021	Toe-voeging	Ont-trekking	Vrijval	Verwachte stand ultimo 2022
B.1 Overhead **Dekking financiële risico's (voormalig) personeel** De voorziening is bedoeld om verplichtingen aan (voormalig) personeel in het kader van vervroegde uittreding, boventalligheid, (B)WW, wachtgeld, uitbetaling aanvullende (nabestaanden) pensioenen en aanspraken op de nieuwe FWS-regeling (50-100 regeling) te bekostigen.	23002	2015	b	1,8	0,0	-0,7	0,0	1,1
B.1 Overhead **Premie reparatie uitkering WW** De reparatie-WW dient als aanvulling op de verkorte maximale WW-duur.	23010	2018	b	2,4	0,7	-0,3	0,0	2,8
B.1 Overhead **Pensioenfonds Concertgebouworkest** Uitbetaling van aanvullend pensioen aan gepensioneerden van het Concertgebouworkest met dienstjaren van voor 28 december 1956 – de datum waarop de personeelsleden het ambtenaarschap in de zin van de Algemene Burgerlijke Pensioenwet hebben verworven –, of hun nabestaanden.	23005	1956	b	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
B.2 Vastgoed **Voorziening groot onderhoud gemeentelijk vastgoed** Egalisatie van de jaarlijks fluctuerende kosten van groot onderhoud van het gemeentelijk vastgoed.	71007	2015	c	33,3	18,6	-13,5	0,0	38,4
B.3 Bestuur **Pensioenfonds Wethouders Weesp** Bekostiging van pensioenuitkeringen van voormalig wethouders Weesp.	23027	2022	b	3,1	0,3	0,0	0,0	3,4
B.3 Bestuur **Waardeoverdracht pensioenen (gewezen) wethouders** Bekostiging van pensioenuitkeringen en waardeoverdracht van opgebouwde pensioenrechten van wethouders naar een ander pensioenfonds, conform de Wet APPA (Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers) .	23003	2001	b	17,2	0,0	-0,6	0,0	16,6
B.3 Bestuur **Pensioenfonds SD Wethouders** Bekostiging van pensioenuitkeringen en waardeoverdracht van opgebouwde pensioenrechten naar een ander pensioenfonds van voormalig leden dagelijks besturen stadsdelen die voor maart 2014 in functie waren en daarmee onder de Wet APPA vielen. (APPA = Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers.)	23026	2014	b	49,3	0,0	-1,1	0,0	48,3
Eindtotaal				**360,0**	**47,4**	**-52,5**	**-0,5**	**354,5**

1) Categorieën voorzieningen

a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
b. bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
d. de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven;
e. van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen.

5.6 Brugstaat

Programma 1 Veiligheid

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2022	Mutaties Viermaands-rapportage 2022	Mutaties Najaarsnota 2022
Programmaonderdeel 1.1 Brandweer en crisisbeheersing			
Baten	3,0	0,0	0,0
Lasten	80,9	3,1	1,1
Programmaonderdeel 1.2 Openbare orde en veiligheid			
Baten	15,8	0,7	-2,2
Lasten	150,8	3,3	-3,9

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2022	Mutaties Viermaands-rapportage 2022	Mutaties Najaarsnota 2022
Programmaonderdeel 2.1 Verkeer, vervoer en parkeren			
Baten	346,8	5,7	-18,3
Lasten	355,8	8,1	-42,2
Programmaonderdeel 2.2 Water			
Baten	4,6	42,5	-1,4
Lasten	56,8	44,6	-1,3
Programmaonderdeel 2.3 Openbaar vervoer			
Baten	22,2	3,0	9,3
Lasten	78,4	4,8	-1,6

Programma 3 Economie

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2022	Mutaties Viermaands-rapportage 2022	Mutaties Najaarsnota 2022
Programmaonderdeel 3.1 Economie en innovatie			
Baten	19,9	2,8	0,0
Lasten	64,5	8,4	-7,5

Programma 4 Kunst, cultuur en erfgoed

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2022	Mutaties Viermaands-rapportage 2022	Mutaties Najaarsnota 2022
Programmaonderdeel 4.1 Kunst en cultuur			
Baten	0,8	0,0	0,7
Lasten	181,2	7,2	-4,3
Programmaonderdeel 4.2 Erfgoed			
Baten	0,1	0,1	0,0
Lasten	3,1	0,4	0,0

Programma 5 Onderwijs

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2022	Mutaties Viermaands-rapportage 2022	Mutaties Najaarsnota 2022
Programmaonderdeel 5.1 Onderwijs			
Baten	60,2	10,9	-3,7
Lasten	263,1	11,5	-8,3

Programma 6 Sport

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2022	Mutaties Viermaands-rapportage 2022	Mutaties Najaarsnota 2022
Programmaonderdeel 6.1 Sport			
Baten	16,9	14,4	-3,5
Lasten	74,9	18,3	-4,7

Programma 7 Werk, inkomen en participatie

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2022	Mutaties Viermaands-rapportage 2022	Mutaties Najaarsnota 2022
Programmaonderdeel 7.1 Inkomensregelingen			
Baten	646,2	-30,1	52,3
Lasten	723,7	-23,0	43,6
Programmaonderdeel 7.2 Werk, participatie en inburgering			
Baten	6,2	9,0	4,6
Lasten	209,5	34,8	-7,8
Programmaonderdeel 7.3 Armoede en schuldhulp			
Baten	13,6	3,2	0,7
Lasten	129,9	7,8	123,9

Programma 8 Volksgezondheid, jeugd en zorg

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2022	Mutaties Viermaands-rapportage 2022	Mutaties Najaarsnota 2022
Programmaonderdeel 8.1 Basisvoorzieningen			
Baten	42,8	105,7	12,5
Lasten	223,1	113,7	11,1
Programmaonderdeel 8.2 Wijkteams			
Baten	0,1	0,9	0,0
Lasten	106,3	13,9	-8,4
Programmaonderdeel 8.3 Individuele voorzieningen			
Baten	23,5	-1,5	30,6
Lasten	691,5	67,5	27,5
Programmaonderdeel 8.4 Diversiteit			
Baten	0,0	0,0	0,0
Lasten	8,7	1,0	-0,8

Programma 9 Duurzaamheid en ruimtelijke ordening

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2022	Mutaties Viermaands-rapportage 2022	Mutaties Najaarsnota 2022
Programmaonderdeel 9.1 Riool en drinkwater			
Baten	222,3	-2,6	-7,1
Lasten	214,8	-3,9	-0,2
Programmaonderdeel 9.2 Afval en grondstoffen			
Baten	185,7	4,9	0,0
Lasten	154,5	4,0	-3,8
Programmaonderdeel 9.3 Duurzaamheid en milieubeheer			
Baten	5,0	0,0	2,3
Lasten	87,8	-1,4	-13,9
Programmaonderdeel 9.4 Ruimtelijke ordening			
Baten	0,4	0,0	0,2
Lasten	17,2	-4,9	5,4
Programmaonderdeel 9.5 Begraafplaatsen en crematoria			
Baten	8,3	0,2	0,0
Lasten	8,1	-0,1	0,0

Programma 10 Grond

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2022	Mutaties Viermaands-rapportage 2022	Mutaties Najaarsnota 2022
Programmaonderdeel 10.1 Grond			
Baten	441,0	73,0	-34,3
Lasten	433,7	73,5	65,3
Programmaonderdeel 10.2 Erfpacht			
Baten	284,0	-39,9	87,1
Lasten	46,7	7,2	-3,0

Programma 11 Wonen en groen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2022	Mutaties Viermaands-rapportage 2022	Mutaties Najaarsnota 2022
Programmaonderdeel 11.1 Wonen en bouwen			
Baten	62,9	15,6	28,6
Lasten	154,2	20,4	23,7
Programmaonderdeel 11.2 Onderhoud openbare ruimte en reiniging			
Baten	24,8	-2,1	0,0
Lasten	149,0	-0,2	-0,4
Programmaonderdeel 11.3 Groen en dierenwelzijn			
Baten	2,7	0,0	-0,3
Lasten	82,6	12,7	-1,3

Programma 12 Moderne open overheid

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2022	Mutaties Viermaands-rapportage 2022	Mutaties Najaarsnota 2022
Programmaonderdeel 12.1 Digitale stad, interactie en informatie			
Baten	30,6	0,3	3,1
Lasten	102,1	3,4	-0,1
Programmaonderdeel 12.2 Democratisering			
Baten	0,0	0,0	0,0
Lasten	15,4	1,9	-4,7

Programma A Algemene dekkingsmiddelen

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2022	Mutaties Viermaands-rapportage 2022	Mutaties Najaarsnota 2022
Programmaonderdeel A.1 Financiering en deelnemingen			
Baten	52,5	1,6	-1,7
Lasten	13,1	2,6	-0,6
Programmaonderdeel A.2 Lokale heffingen			
Baten	393,4	-58,1	42,7
Lasten	26,6	3,6	1,7
Programmaonderdeel A.3 Gemeentefonds			
Baten	2370,5	191,5	240,8
Lasten	0,0	0,0	0,0
Programmaonderdeel A.4 Overige eigen middelen en onvoorzien			
Baten	14,3	-10,8	0,5
Lasten	66,8	46,6	-91,1
Programmaonderdeel A.5 Reserves			
Baten	1134,5	385,1	-67,3
Lasten	888,8	242,8	146,3

Programma B Bestuur en organisatie

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2022	Mutaties Viermaands-rapportage 2022	Mutaties Najaarsnota 2022
Programmaonderdeel B.1 Overhead			
Baten	8,9	0,9	-0,4
Lasten	590,2	33,7	-7,6
Programmaonderdeel B.2 Vastgoed			
Baten	70,3	3,5	8,1
Lasten	53,2	-3,1	1,2
Programmaonderdeel B.3 Bestuur			
Baten	0,7	0,0	-0,1
Lasten	28,3	3,2	0,5

(bedragen x € 1 miljoen)

	Begroting 2022	Mutaties Viermaands-rapportage 2022	Mutaties Najaarsnota 2022
Totaal baten	5401,1	345,3	451,0
Totaal lasten	5646,8	524,7	87,7
Totaal onttrekkingen	1134,5	385,1	-67,3
Totaal toevoegingen	888,8	242,8	146,3
Resultaat	**0,0**	**-37,1**	**149,7**